

Årsredovisning

2022

TRANÅS
KOMMUN

Årsredovisning

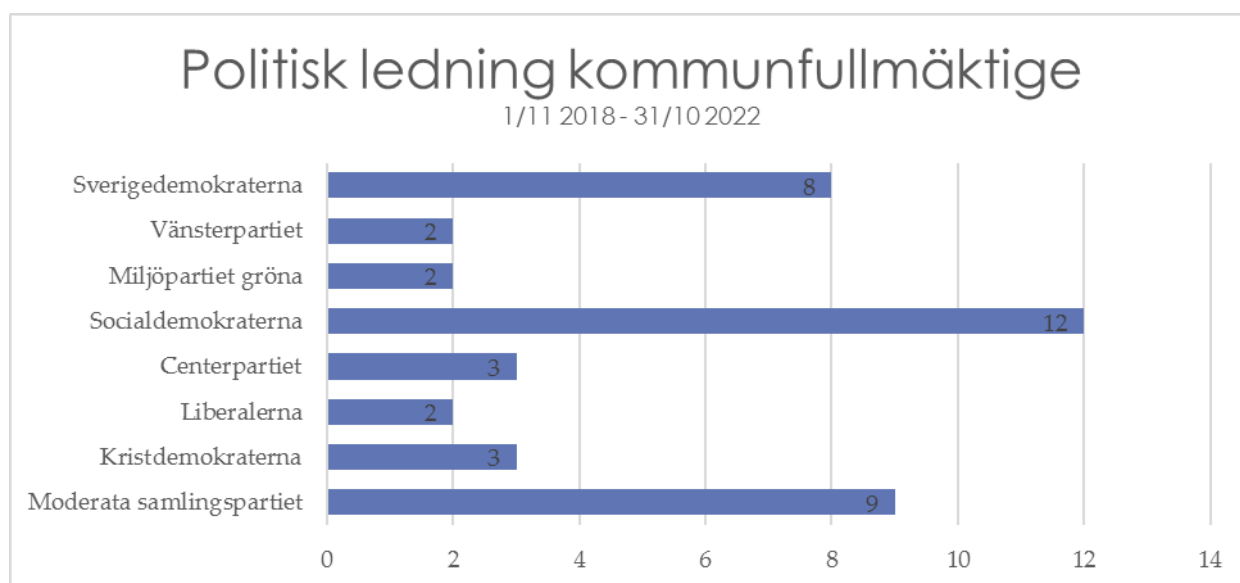
Innehållsförteckning

Inledning	3
Politisk ledning	3
Kommunalrådet har ordet	4
Förvaltningsberättelse Tranås kommun	6
Översikt över verksamhetens utveckling	6
Kommunen och den kommunala koncernen	7
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	9
Händelser av väsentlig betydelse	13
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	15
Väsentliga personalförhållanden	18
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	23
Balanskravsutredning och resultatutjämningsreserv	30
Förväntad utveckling	30
Resultaträkning, balansräkning & kassaflödesanalys inklusive noter och redovisningsprinciper	32
Resultaträkning	32
Balansräkning	33
Kassaflödesanalys	34
Not 1 Tillämpade redovisningsprinciper	35
Not 2 Uppskattningar och bedömningar	37
Nothänvisning Resultaträkning	38
Nothänvisning Balansräkning	42
Särskild redovisning för vatten- och avloppsverksamheten	49
Resultaträkning, balansräkning & noter för vatten- och avloppsverksamheten	53
Driftsredovisning 2022	55
Investeringsredovisning 2022	58
Nämnd- och bolagsinformation i korthet	60
Verksamhetsberättelser	61
Kommunfullmäktige	61
Överförmyndare	63
Revision	64
Kommunstyrelse	66
Kommunledningsförvaltning	66
Hr- och arbetsmarknadsförvaltning	70
Bygg- och miljönämnd	75
Teknik- och griftegårdsnämnd	77
Kultur- och fritidsnämnd	81
Barn- och utbildningsnämnd	86
Socialnämnd	90
Tranås Stadshus AB	95
Tranås Energi AB	96
AB Tranås bostäder	98
Östanå Parken AB	101
Tranås United AB	102
Revisionsberättelse	104

Inledning

Politisk ledning

Politisk ledning			
Mandatfördelning i Kommunfullmäktige		Kommunstyrelsen	
1/11 2018 - 31/10 2022			
Moderata samlingspartiet	9	Ordförande	Mats Holmstedt M
Kristdemokraterna	3	<i>Kommunalråd</i>	
Liberalerna	2	1:e vice ordf.	Mikael Stenquist S
Centerpartiet	3	<i>Oppositionsråd</i>	
Socialdemokraterna	12	2:e vice ordf.	Carin Levin (år 2019-2020) C
Miljöpartiet de gröna	2		Tony Ståhl (år 2021-2022) KD
Vänsterpartiet	2		Krister Rydholm M
Sverigedemokraterna	8		Erik Nygårds L
Totalt antal mandat	41		Agnetha Lantz S
Kommunfullmäktiges presidium			Anders Karlsson S
Gunnel Lind	Ordförande	M	Björn Thiele S
Veronica Holmstedt	1:e vice ordf.	S	Björn Forsell SD
Björn Forsell	2:e vice ordf.	SD	Thorbjörn Johansson SD
			Karin Sissek insynsplats V

Bilden ovan visar mandatfördelningen i kommunfullmäktige till 31/10 2022.

Kommunalrådet har ordet

Vi tror på framtiden – trots allt!

Det är oroliga tider nu. Vi matas dagligen av nyheter om det fullskaliga kriget i Europa. Vårt nationella säkerhetsläge står inför stora prövningar. Vi vill bli medlemmar i Nato, men processen är långt ifrån spikrak. Som nation är vi utsatta för en gängkriminalitet som helt tycks sakna proportioner, även om det främst märks i våra storstäder och dess förorter. Vår samhällsekonomi märker av en kraftig inflation med stigande priser, vi har räntor som går upp och inte minst elpriser som för många känns helt övermäktiga. Vi är många som ser fram emot elstödet som kommer att betalas ut.

Samtidigt som vi så starkt påverkas av det som sker runt omkring oss rullar livet på för de allra flesta av oss, här i vårt vackra och trots allt trygga Tranås. I ett globalt perspektiv lever vi i ett mycket välordnat land med en fungerande demokrati som för de flesta av oss är helt självklar. Samhället erbjuder ett rimligt skydds nät för den som inte klarar sig själv och vi lever i en samhällsordning som står upp för allas lika värde, jämställdhet och frihet från korruption och maktmissbruk. Och gängkriminaliteten är – tack och lov – först och främst ett storstadsfenomen.

Vi tror att småstaden har framtiden för sig. Det är både billigare och tryggare att bo och leva i den lite mindre kommunen jämfört med den stora staden. Till Tranås plusvärden hör vår sagolikt vackra natur med många sjöar, en attraktiv stadskärna och en livskraftig landsbygd som lockar nya invånare. Tranås kommun erbjuder attraktiva och sjönära boenden till helt andra priser än t ex Linköping och Jönköping.

Vi satsar sedan en tid tillbaka lite extra på den grupp som består av yrkesverksamma människor mellan 30 och 50 år. Det avgörande är inte deras ålder, utan att de är yrkesverksamma, att de betalar skatt samtidigt som de kostar kommunen väldigt lite. När den gruppen växer stärks kommunens ekonomi och vi får råd med en välfärd som gör att alla kan må

bra, till exempel genom att vi kan göra ytterligare satsningar för våra äldre. När fler yrkesverksamma flyttar till Tranås gör det alla till vinnare och i synnerhet dem som behöver samhällets stöttning. Utan skattebetalare som betalar in till kommunkassan och samtidigt inte kostar mycket själva, kommer en kommun ganska snart tvingas skära ner. Vi ser att det händer i avfolkningsbygder och som politisk ledning i Tranås är vi ytterst vaksamma för att det inte ska drabba oss.

Just nu går det bra för näringslivet i Tranås kommun. Vi har flera företag som växer och nyanställer och allra tydligast märks det hos vår största privata arbetsgivare Bosch som indikerar en mycket kraftig tillväxt. Det gör att arbetslöshetssiffrorna är lägre än på väldigt länge. Vi jobbar även aktivt med att alla som kan försörja sig själva också ska göra det och vi ser att det arbetet har gett resultat, något som givetvis underlättas av ett näringsliv som går som tåget.

För att företagen ska kunna anställa ska det vara attraktivt att bo i Tranås, men det ska också vara enkelt att pendla. Vi har många som både pendlar in och ut och allmänna kommunikationer är därför en mycket högt prioriterad fråga för hela kommunledningen. Vi arbetar intensivt med att förbättra pendlingsmöjligheterna åt alla håll och just nu gläds vi åt att ha säkrat busspendlingen mellan Tranås och Ödeshög samt helt nya pendeltåg från Tranås och söderut inom bara något år. Pandemin var en stor prövning men den förde med sig att många upptäckte hur bra det går att jobba på distans. Tranås kommun har en utomordentligt god digital infrastruktur både i staden och på landsbygden och planer finns för att ytterligare stärka möjligheterna till distansarbete.

Vi gör stora satsningar på våra förskolor och skolor. Vi bygger två helt nya skolor och en ny förskola, till det ska läggas andra förskolor och skolor som nyligen har renoverats och byggts ut. Inför höstterminsstarten 2025 invigs den

Årsredovisning

senaste av våra beslutade skolbyggnationer – Granelundsskolan – och vi kommer då att kunna stoltsera med att ha Sveriges kanske mest moderna och ändamålsenliga skolfaciliteter. Vi gör detta för att våra barn och unga i Tranås ska få bästa tänkbara förutsättningar till lärande och utveckling. Attraktiva skolor underlättar också kompetensförsörjningen och fler duktiga och legitimerade lärare kommer göra skolorna ännu bättre. Som ytterligare ett plusvärde har vi på köpet fått den kanske viktigaste orsaken till varför människor i yrkesverksam ålder skulle vilja flytta till Tranås: Kan man välja en vacker småstadskommun, med goda kommunikationer och som dessutom har de bästa skolorna gör man givetvis det.

Med detta som bakgrund vill vi redogöra för hur vi ser på den kommunala ekonomin i ett ”bokslutsläge”. Vi har precis lämnat ett 2022 med ett mycket starkt ekonomiskt resultat, med 40 mkr i överskott. Vi ser dock hur trenden tillfälligt tycks vika och att 2023 och sannolikt även 2024 och 2025 kommer bli några tuffa år i ekonomiskt hänseende. Med tanke på vårt starka utgångsläge, att vi har en stark tro på framtiden och att vi gör viktiga framtidsinvesteringar vill vi inte tvingas till nedskärningar. Istället väljer vi att medvetet skruva ner förväntningarna på de ekonomiska resultaten under något/några få år, då vi tror

att det är rätt strategi för att säkra kommunens framtidssatsning. Vi kan givetvis inte vara hur frikostiga som helst, men en prioriterad ambition är att inte behöva skruva ner på satsningar som vi starkt tror kommer bidra till att Tranås kommun stärks inom en mängd områden, alltifrån upplevd trivsel och trygghet till ökad självförsörjning, till ytterligare sänkt arbetslöshet, till förbättrad välfärd och till en stärkt kommunal ekonomi.

Det är att visa ett ledarskap för Tranås kommun!

Mats Holmstedt (m)
Ordförande kommunstyrelsen

Förvaltningsberättelse Tranås kommun

Översikt över verksamhetens utveckling

Övergripande	2022	2021	2020	2019	2018
Antal invånare	18 804	18 874	18 903	19 003	18 987
Skattesats, %	22,11%	22,01%	22,01%	22,01%	22,01%
Skatteintäkter och generella bidrag, mkr	1 317,6	1 272,3	1 215,4	1 178,1	1 136,4
Skatteintäkter och generella bidrag/invånare, kr	70 070	67 410	64 297	62 048	59 851
Koncernen	2022	2021	2020	2019	2018
Antal anställda*	1 620	1 614	1 619	1 774	1 839
Omsättning, mkr	2 084,8	1 917,0	1 779,0	1 773,1	1 768,8
Årets resultat efter skatt, mkr	32,2	59,6	54,1	-32,4	11,8
Vinstmarginal efter skatt, %	1,5%	3,1%	3,0%	-1,8%	0,7%
Nettoinvesteringar, mkr	262,0	254,2	221,0	283,2	251,2
Soliditet inkl ansvarsförbindelse pensioner, %	19,8%	19,7%	18,8%	18,0%	19,2%
Låneskuld, mkr	1 771	1 679	1 566	1 519	1 435
Antal invånare/anställd	11,6	11,7	11,7	10,7	10,3
Årets resultat efter skatt/invånare, kr	1 712	3 158	2 862	-1 706	695
Låneskuld/invånare, kr	94 182	88 958	82 844	79 981	75 562
Kommunen	2022	2021	2020	2019	2018
Antal anställda*	1 551	1 544	1 550	1 703	1 766
Omsättning, mkr	1 677,8	1 605,0	1 539,0	1 506,0	1 513,5
Årets resultat, mkr	40,0	45,4	44,8	-33,2	-10,8
Vinstmarginal efter skatt, %	2,4%	2,8%	2,9%	-2,2%	-0,6%
Nettoinvesteringar, mkr	93,3	88,7	79,5	92,5	96,2
Soliditet inkl ansvarsförbindelse pensioner, %	36,2%	33,5%	30,7%	28,0%	30,2%
Låneskuld/förutbetalda intäkter anslutningsavgift, mkr	47,4	44,9	39,0	30,9	28,5
Antal invånare/anställd	12,1	12,2	12,2	11,1	10,8
Årets resultat/invånare, kr	2 127	2 405	2 370	-1 749	-495
Låneskuld/invånare, kr	2 521	2 379	2 063	1 627	1 501
Resultat i % av skatteintäkter och generella bidrag	3,0%	3,6%	3,8%	-2,8%	-0,8%

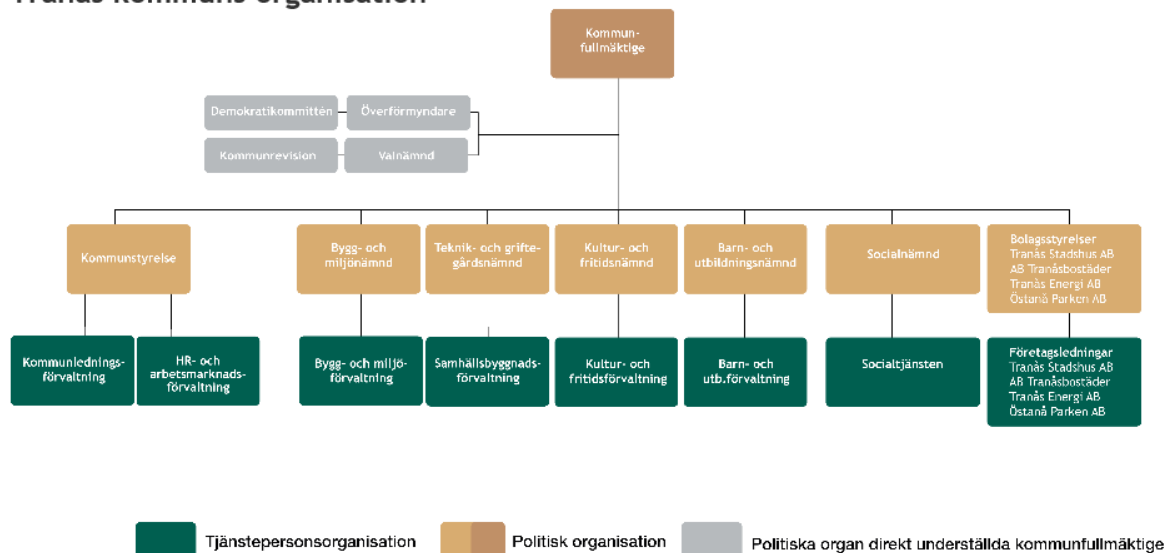
* Antal anställda omräknat till heltider

Kommunen och den kommunala koncernen

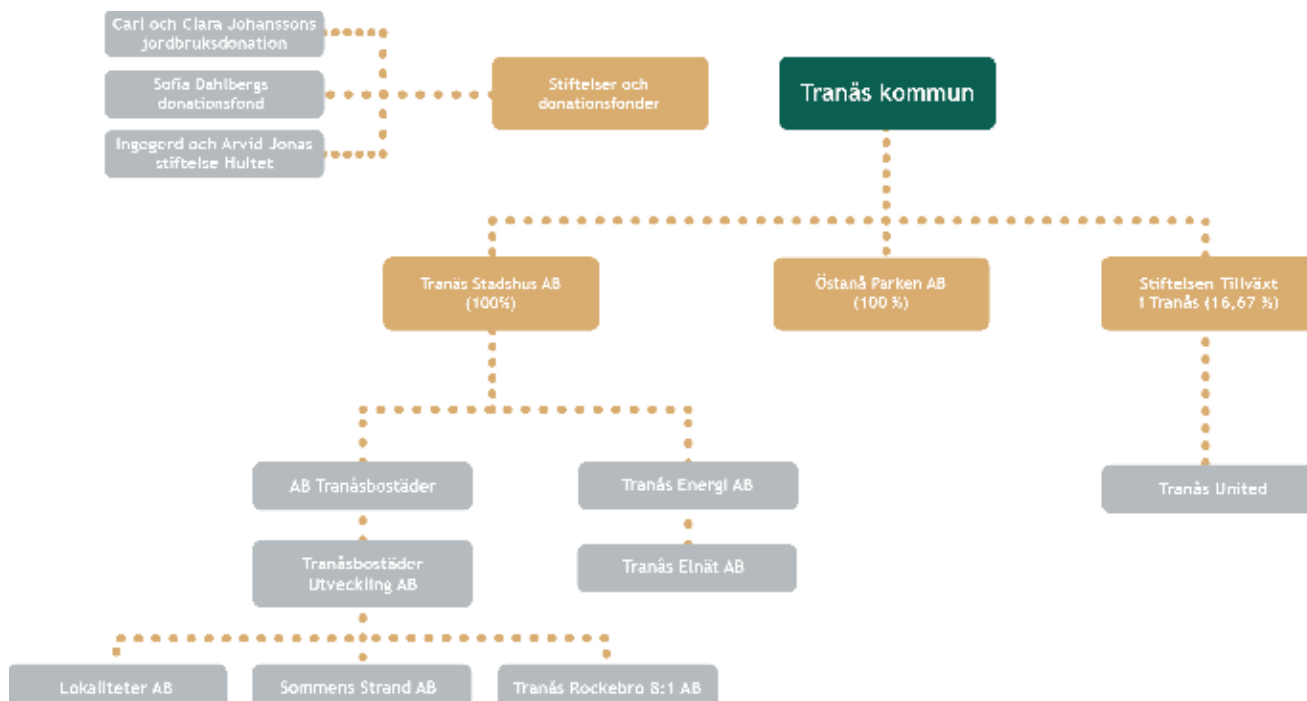
Under kommunfullmäktige finns nämnder. Dessutom är Tranås kommun ägare till Tranås Stadshus AB där dotterbolagen AB Tranåsbostäder och Tranås Energi AB ingår, vilket omnämns som Stads-huskoncernen. Kommunen äger även bolaget Östanå Parken AB. Tranås kommun tillsammans med Stadshuskoncernen och Östanå Parken AB utgör Kommunkoncernen.

Läs mer om respektive bolag i verksamhetsberättelserna på sid. 95-103.

Tranås kommuns organisation

Organisationsschemat nedan visar vilka bolag Tranås kommun äger samt företag där kommunen har ägarintresse i. Stiftelserna och fonden är fristående men kommunen förvaltar dem.

Årsredovisning

Privata utförare 2022

En privat utförare definieras i Kommunallagen som en juridisk person alternativt en enskild individ, som tillhandahåller vård av en kommunal angelägenhet.

En privat utförare är en helt privat aktör, vilket innebär att kommunala bolag inte omfattas av begreppet.

Inte heller fristående skolor och förskolor omfattas då dessa står som egna huvudmän för sin verksamhet och dessutom inte är upphandlade, utan reglerade genom tillståndsgivning.

Nedan redovisas omfattningen av privata utförare, som Tranås kommun anlitat under 2022:

Verksamhetsområde	Antal privata utförare	Antal
Omsorg		
Särskilt boende äldre (LOU)	1	54 boende
Hemtjänst (LOV)	1	ca 90 brukare
Gatuavdelning		
Konsulter	2	
Vinterväghållning	5	
Övrig gatudrift	1	
Parkeringsövervakning	1	
Projektavdelning		
Tekniska konsulter	10	
Övriga konsulter	7	
Entreprenad	3	
Park-och griftegårdsavdelning		
Skog & trädvård	4	
Entreprenad	1	
Begravningsverksamhet	6	
Krematorieverksamhet	3	
Vatten-och avfallsavdelning		
Deponi och behandling av avfall	2	
Avfallstransportörer	4	
Spoltjänster	2	
Konsulter	10	
Entreprenad	2	
Övrig VA-drift	10	
Utbildning		
Vuxenutbildning	2	190 elever
Gymnasieutbildning	1	2 elever
Övrigt		
Städentreprenad verksamhetslokaler	2	

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Tranås och omvärlden

Den stigande inflationen har tillsammans med Rysslands krig mot Ukraina dominerat nyhetsflödet under 2022. Inflationstakten i Sverige slutade i december 2022 på toppnoteringen 10,2 %, att jämföra inflationsnivån i december 2021 på 4,1 % som då ansågs vara hög. Det finns flera anledningar till att inflationen stigit så mycket. Nedstängningar under pandemin ledde till minskad produktion och problem med leveranser. Rysslands invasion av Ukraina har bidragit till att priser på olja och naturgas stigit, vilket i sin tur fått priset på el och energi att öka. Eftersom olja och energi är en insatsvara i produktionen av andra varor drev det så småningom upp priserna på många andra varor. Det är inte bara i Sverige som inflationen stigit kraftigt under 2022 utan många länder har samma utveckling.

Även Tranås kommun påverkas av ökade priser men effekten blir än större kommande år 2023 och 2024, främst på grund av att den höga inflationen innebär kraftigt ökade pensionskostnader.

För svensk ekonomi gick det generellt sätt bra under 2022 med fortsatt återhämtning efter pandemin i början av året. Trots hög inflation och stigande räntor, som slår mot hushållens konsumtion och företagens investeringar, bedöms den svenska ekonomin nå lågkonjunktur först i början av 2023.

Kommunsektorns resultatnivåer följer samma trend med fortsatt höga överskott 2022. Det samma gäller för Tranås kommun med ett resultat på 40 mkr. Dock förändras kommunsektorns resultatnivåer drastiskt till kommande år, med prognos på svaga resultat 2023 och underskott 2024. Till 2025 spås resultatnivåerna öka igen, tack vare att inflationen förväntas sjunka under 2023.

Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, skriver i decembers ekonomirapport att kommunerna står inför ett bekymmersamt läge där

man både ska hantera ett tuff ekonomiskt läge samt utmaningen med att hitta arbetskraft med rätt kompetens.

De goda resultaten åren 2020-2022 är en andhämtning för den ansträngda kommunsektorn, dock får vi inte glömma bort att de demografiska utmaningarna kvarstår. Glappet mellan antalet kommuninvånare som behöver välfärdstjänster och antalet kommuninvånare som är i arbetsför ålder ökar. Därtill får vi nu lägga hög inflation med kraftiga prisökningar samt högre räntenivåer.

Sedan 1 april anses covid-19 inte längre vara en allmänfarlig och samhällsfarlig sjukdom. Året avslutades dock med ökad smittspridning vilket åter igen lett till högre belastning på sjukvården

Omvärldsrisker

Vid årsskiftet uppgick *befolkningen* till 18 804 invånare. Motsvarande siffra vid utgången av 2021 var 18 874 invånare. Flyttningsnettot, det vill säga skillnaden mellan in- och utflyttning, gav ett underskott på 59 personer. Målsättningen är att invånarantalet genom satsningar på boende och företagsklimat ska öka till 20 000 invånare till år 2025. Detta förutsätter en ökning med 399 personer per år för att uppnå målet. År 2022 minskade kommunen med 70 invånare vilket betyder att målsättningen om ökad befolkning inte uppnåddes.

Arbetslösheten i Tranås kommun per 2022-12-31 ligger på 6,2 %, vilket är 0,4 procentenheter lägre än medel i Sverige och 0,7 procentenheter högre än genomsnittet för Jönköpings län. Mätningen är den procentuella andelen av den registerbaserade arbetskraften 16-64 år, som är öppet arbetslösa eller sökande i program med aktivitetsstöd.

För första gången på flera år är arbetslösheten i Tranås kommun lägre än rikssnittet och gapet till snittet i Jönköpings län har minskat. Under 2022 minskar arbetslösheten i 10 av 13

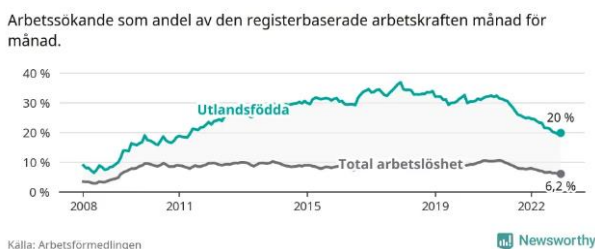
Årsredovisning

kommuner i Jönköpings län och Tranås är den kommun med högst nedgång, -1,6 %. Den svenska arbetsmarknaden har stått sig stark under 2022 trots antågande lågkonjunktur. På nationell nivå prognosticeras arbetslösheten stiga till runt 8,2 % under 2023. För lågutbildade förväntas det bli än svårare att ta sig in på arbetsmarknaden vilket innebär att långtidsarbetslösheten kommer fortsätta att öka.

Tranås kommun har aktivt arbetat med att minska arbetslösheten. Arbetet startades genom kommunfullmäktiges utvecklingsstrategi för 2020-2023, där ett av fokusområdena är innovativ integration, samt bildandet av HR- och arbetsmarknadsförvaltningen. Detta för att mer effektivt och samlat kunna arbeta med arbetsmarknadsfrågor. Ytterligare satsningar togs under 2021 då kommunfullmäktige beslutade att fokusera på att få 30–50-åringar i arbete.

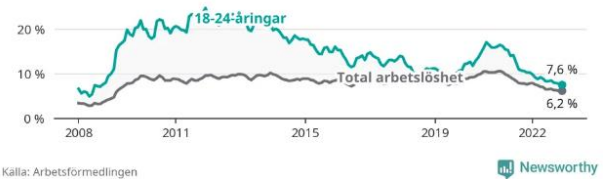
Även arbetslösheten bland utrikes födda fortsätter att sjunka. Per sista december är utfallet 20 %, vilket är en minskning med 5 procentenheter på ett år.

Graferna nedan visar utvecklingen av totala arbetslösheten i Tranås kommun samt arbetslösheten bland utrikes födda, mellan åren 2008-2022.

Graferna nedan visar utvecklingen av totala arbetslösheten i Tranås kommun samt arbetslösheten bland unga, mellan åren 2008-2022. Ungdomsarbetslösheten i kommunen sjunker för 19:e månaden i rad. Den nuvarande nivån är den lägsta sedan oktober 2008.

Arbetsökande som andel av den registerbaserade arbetskraften månad för månad.

En viktig del för att skapa *tillväxt* i kommunen är att ge goda förutsättningar för företagen att utvecklas då dessa ger arbetstillfällen till invånarna i kommunen. Genom god framförhållning i markinnehav, planläggning och exploatering kan vi tillhandahålla mark för industrietableringar på ett effektivt sätt. Under 2022 färdigställdes etapp fyra inom Höganloft med målsättningen om markberedskap på 10 hektar grovtorrasserad industrimark.

I juni antog kommunfullmäktige en ny översiktsplan. Den nya översiktsplanen är digital och tar höjd för ett flertal strategiska frågor kring bostadsbyggande, verksamhetsområden, nya stambanor, grönstruktur m.m. Översiktsplanen ska i det närmaste följas upp med en tryckt kortversion och en uppdatering av bostadsförsörjningsprogrammet kopplat till bland annat kommunens strategi för hållbar tillväxt.

Även för nyproduktion av bostäder har kommunen som ambition att skapa goda förutsättningar för uppförande av villor och flerfamiljshus. Numera höjer vi kraven på hållbar planering i alla avseenden med utökat fokus på invånare i arbetsför ålder. Tomtmark för villor är till försäljning i Gripenberg, Linderås och Sommen. I Norraby Fyra är 22 av totalt 29 villatomter sålda och samtliga sju villatomter i Fröafall utmed Symfonigatan är sålda. Brist på villatomter kommer att uppstå. För villaliknande bostäder är fem stadsvillor vid Nygatan färdigställd och två av totalt 34 kedjehus pågår inom Norraby 4. I Hamnparken 2 pågår uppförande av 28 bostadsrättslägenheter och utmed Fröafallsvägen pågår byggnation av 38 hyresrätter. Nyproduktion av bostäder påverkas av långa leveranstider, höjda materialkostnader samt ökade räntor.

Nästkommande villaområde under planering är Tostås med uppemot 90 bostäder fördelat på villa och villalikhande bostäder samt mark för kommunal service. Utöver detta finns även ansökan om detaljplan för attraktiva villatomter i Älmås. Med anledning av kommunens strategi Inriktning för tillväxt kommer framtida områden för villabebyggelse få hög prioritet de närmsta åren.

Första etapp med infrastruktur till Granelundsskolan förväntas färdigställas under första halvåret 2023. Därefter fortsätter detaljplanering för flera bostäder i anslutning till skolan och Skoboviken.

Kommunen har även ambitioner för omvandling av flera stadsdelar, strategi för Södra utvecklingsområdet är under utveckling, markförvärv har genomförts utmed Lillåns norra strand samt privata intressen driver på utvecklingen inom Västra utvecklingsområdet och Bullagärdet. Allt med stöd av kommunens antagna översiktsplan.

I takt med att kommunen arbetar med tillväxtmålet finns det även stora utmaningar för den kommunala servicen, inte enbart ekonomiskt utan även med att planera och bygga ut för verksamheter inom skola, vård och omsorg samt hantera ett uppdamt underhållsbehov.

Bra *kommunikationer*, och då i första hand kollektivtrafik, är viktiga för att Tranås kommun ska kunna ingå i en större arbetsmarknadsregion. Den regionala tillgängligheten har stor betydelse för samspelet mellan arbete, studier, bostäder och fritid, och är därför en tillväxtfaktor.

Det geografiska läget innebär att Tranås kommun för en regelbunden dialog och samarbetar med regionala och kommunala aktörer i både Östergötland och Jönköpings län. Inom Östgotatrafiken pågår för närvarande utredningar om nya trafikupplägg för några busslinjer där Tranås berörs. Framförallt gäller detta Ödeshög–Tranås, Sommen–Boxholm samt Vikingstad–Västra Linköping, vilket skulle ge en genväg till bland annat universitet och sjukhus

i Linköping, där Tranås kommun samverkar med närliggande berörda kommuner. Under våren utkristalliserades också frågan om Östgotapendeln, med utfallet att pendeln även fortsättningsvis kommer att trafikera Tranås. Ett mycket glädjande besked och viktigt för kommunens utveckling.

Den pågående utredningen om ny stadsbusstrafik har, på grund av ansträngd ekonomi inom Jönköpings Länstrafik, fått pausas men med förhoppningen att den ska kunna återupptas inom en inte alltför avlägsen framtid.

Under våren antogs nya nationella och regionala infrastrukturplaner. Utöver nya stambanor pekades inga särskilt namngivna objekt ut för Tranås del, däremot möjligheter att söka statlig medfinansiering för bland annat kollektivtrafikåtgärder och cykelbanor. Ett av de prioriterade objekten är här en cykelbana längs väg 32 sträckan Katarp – Säby samt några kortare sträckor längs väg 131. Ett annat angeläget objekt är ett uppställnings/vändspår på Tranås station för vändande pendeltåg söderifrån likt det som idag finns för trafik norrifrån.

Den 23 december beslutade emellertid regeringen att avbryta planeringen av nya stambanor till förmån för andra satsningar i transportsystemet. Hur detta kommer att påverka möjligheten till t ex ytterligare åtgärder på befintlig stambana är i dagsläget oklart. Regeringsbeslutet kan även komma att påverka hur kommunen fortsättningsvis prioriterar mellan olika utbyggnadsalternativ enligt översiktsplanen.

Verksamhetsrisker

Kompetensförsörjning är en nyckelfråga för kommunen och dess verksamheter. Inom flera personalgrupper finns rekryteringssvårigheter. Socialtjänsten har haft svårigheter med att hitta semestervikarier till sina verksamheter. Utan kompetent personal finns risk för kvalitetsförsämringar i verksamheterna.

Kommunens ser *demografiska utmaningar*, framför allt inom socialtjänsten. Ökat behov

av äldreomsorg finns då antalet äldre i kommunen blir fler, vilket ställer krav på fler lokaler och ökad personalstyrka.

Åldersstrukturen bland *kommunens verksamhetslokaler* leder dels till ett ökat behov av renowing och underhåll, dels riskerar även underhåll och investeringar att behöva tidigareläggas, mot planerad underhållsplan. Tillsammans med kommunens lokalgrupp arbetar AB Tranås bostäder för en god lokalplanering. Gemensamt konstateras att det finns behov av moderniseringar samt nya lokaler inom barn- och utbildningsförvaltningen samt socialförvaltningen.

Finansiella risker

Ur risksynpunkt är *kommunens pensionsförpliktelser* viktiga att beakta, eftersom skulden ska finansieras. De årliga utbetalningarna som belastar resultaträkningen ska ingå i budgetutrymmet, vilket då konkurrerar med andra viktiga områden inom välfärd och infrastruktur. Jämfört med 2021 har pensionskostnaderna varit lägre 2022.

Den största förpliktelsen som avser pensioner intjänade före 1997-12-31 hanteras som en ansvarsförbindelse, vilket innebär att den inte ingår i balansräkningen. Kommunens ansvarsförbindelse för pensioner intjänade fram till 1998 minskat under året med -13,8 mkr (-3,2 mkr). Kostnaden för åtagandet uppstår först vid utbetalningstillfället. Vid bokslut 2022 uppgår denna kostnad till 27,6 mkr (26,5 mkr).

Kommunens totala pensionskostnader, inklusive löneskatt, uppgick under 2022 till 77,2 mkr (80,2 mkr).

Pensioner, inkl. löneskatt	2022	2021	2020	2019
Totala pensionskostnader - utbetalt	77,2	80,2	71,5	74,2
Varav pensioner intjänade före 1998	27,6	26,5	24,4	24,1
Ansvarsförbindelse, inkl löneskatt	367,8	381,6	384,8	392,3
Avsättning, inkl löneskatt	29,0	28,3	24,4	19,6

Inflation innebär att den allmänna prisnivån höjs. Under 2022 har inflationstakten drivits upp till historiska nivåer och vid utgången av 2022 nådde inflationen i Sverige 10,2 procent. Redan innan Rysslands invasion av Ukraina var energipriserna höga vilket ledde till en ökad inflation. Kriget har ökat uppgången av energi- och råvarupriser ytterligare samt bidragit till utbud- och logistikproblem vilket spär på den redan höga inflationen.

Den höga inflationen med ökad prisnivå är utmanande för kommunsektorn då många avtal justeras och räknas upp enligt konsumentprisindex, KPI, även innevarande år.

Som följd av hög inflation kommer högre *räntenivåer*, vilket är riksbankens sätt att dämpa inflationen. Höjd ränta leder till att hushållens och företagets konsumtion minskar. Inflation- och ränteuppgången medför således en markant dämpning av konjunkturutsikterna för världsekonomin. Styrräntan, den räntesats som riksbanken tar när de lånar ut pengar till banker, höjdes två gånger under 2022, och slutade på 2,5 procent.

Kommunal *borgen* lämnas normalt endast till helägda kommunala bolag. Kommunal borgen återstår för två föreningar, medan borgensåtagande till privatpersoner vid bostadsbebyggelse har upphört. Totalt har kommunen ett borgensåtagande på 1 342 mkr.

Tranås kommun har även tecknat en solidrisk borgen för Kommuninvests skulder, ett åtagande som bedöms vara förenat med låg risk. Tranås kommun har under året inte behövt lösa någon borgensförbindelse.

Kommunkoncernens sammanlagda likviditet per 2022-12-31 var negativ, -117,1 mkr. Tranås kommun hade en positiv likviditet på 37,4 mkr medan Stadshuskoncernen hade en negativ likviditet på -154,5 mkr. Nuvarande limit på koncernkontot är 150 mkr. Krediten fördelas internt mellan kommunen och koncernbolagen efter behov.

Tranås kommun har *placeringar*, som lätt kan omvandlas till likvida medel, per 2022-12-31

på 113,1 mkr (116,1 mkr). Beloppet är placerat i räntefonder och överföring till transaktionskonto tar ett par dagar. Under 2022 har placeringarnas marknadsvärde haft en negativ utveckling vilket innebär att de dags dato skulle avyttras till förlust. I Stadshuskoncernen finns inga placeringar.

Tranås kommun har per 2022-12-31 investerat för 93,3 mkr och har på grund av befintlig likviditet inte behövt lånefinansiera investeringskostnaderna. *Investeringsbudgeten* för år 2022 uppgick till 101,3 mkr. Kommunens investeringar har finansierats utan upplåning eller genom att tära på placerade medel. Dock har inte alla investeringar självfinansierats utan kommunens likvida medel har påverkats negativt. I Stadshuskoncernen finns inga placerade medel utan investeringar sker till stor del med lånade medel. Totala investeringar i Stadshuskoncernen uppgick år 2022 till 169 mkr, vilket var samma som budget 169 mkr. Investeringar i hela kommunkoncernen uppgick till 262 mkr utav budgeterade 270,3 mkr.

Kommunen har ingen *låneskuld*, medan de helägda kommunala bolagen har, utöver nyttjandet av checkkredit, per 2022-12-31 en extern total låneskuld på 1 605 mkr (1 573 mkr).

Händelser av väsentlig betydelse

Kriget i Ukraina

Rysslands krig mot Ukraina har lett till stora flyktingströmmar vilket även påverkat Tranås kommun. I mars fick kommunen en begäran av Migrationsverket att bidra med tillfälliga boendeplatser för 40 personer. En arbetsgrupp tillsattes för att planera mottagandet. I början av sommaren infördes ny lagstiftning som överförde ansvaret för bosättning av flyktingar enligt massflyktsdirektivet till kommunerna. Av kommunens 40 boendeplatser var 28 fyllda sista december. Tranås kommun har valt att teckna hyresavtal för enskilda lägenheter istället för ett helt boende.

För kommuner och regioner är Kommuninvest oftast det självklara valet vad gäller finansieringslösningar. I ”Den kommunala låneskulden 2022” skriver Kommuninvest att tack vare god resultatutveckling i kommunerna 2020-2021, minskade investeringarna 2021 samt en tydlig avmattning av låneskuldens utveckling. Dock kvarstår kommunernas stora investerings- och renoveringsbehov i verksamhetslokaler och infrastruktur, vilket stämmer väl in på Tranås kommunkoncern. Kommuninvest skriver att kommunsektorn står inför betydande svårigheter under kommande år. Den demografiska utmaningen finns kvar samtidigt som inflationen får betydande effekter på kommunernas kostnadsutveckling på kort sikt. Sannolikt innebär det att den kommunala sektorns grad av självfinansiering blir lägre kommande år. Kommunkoncernens skuldsättningsgrad kan utgöra en finansiell risk vid ökad räntenivå och vid refinansiering.

Kommunkoncernens låneskuld per invånare är 85 365 kr. Om hänsyn tas till Tranås Stads hus fordran på SE-banken sjunker kommunkoncernens låneskuld med 179,5 mkr och låneskulden per invånare minskar med 9 546 kr, till 75 819 kr per invånare. Detta har påpekats till långivaren Kommuninvest som tar hänsyn till detta vid långivning.

Covid-19

Sedan 1 april klassas covid-19 inte längre som allmän- och samhällsfarlig. Under våren har verksamheterna succesivt återgått till normal nivå. Staten har betalat ut ersättning till kommunerna för höga sjuklönekostnader till och med mars 2022.

Vilka effekter pandemin för med sig in i framtiden är svårt att förutspå. De första månaderna av 2022 blev tuffa för verksamheterna på grund av stor smittspridning av covid-19 i kommunen. Belastningen var då extrem på socialnämndens hälso- och sjukvård, äldreomsorg samt funktionshinderomsorg till följd

av mycket hög sjukfrånvaro. Barn- och utbildningsförvaltning hade stora bemanningsproblem inom förskola och skola. Förvaltningen gjorde sitt yttersta för att ge barn och elever en verksamhet att gå till varje dag, men brist på vikarier medförde en större belastning på kvarvarande personal.

Organisationsförändringar

Sedan årsskiftet pågår arbetet med en förflyttning av Kulturskolans verksamhet från barn- och utbildningsförvaltningen till kultur- och fritidsförvaltningen i syfte att renodla barn- och utbildningsförvaltningens verksamhet till skollags- och läroplansstyrd verksamhet. Verksamheten övergick till kultur- och fritidsnämnden den första september.

Bemanningsenheten har flyttats från HR- och arbetsmarkandsförvaltningen till socialtjänsten.

I augusti tillträdde ny förvaltningschef för kultur- och fritidsförvaltningen.

Tillväxtarbete

Försäljning av tomter i Norraby har pågått under året. Som följd inkommer ansökningar om bygglov. Fortsatt arbete med bostäder pågår och utformning av nästkommande villaområde, Tostås Bo.

Fortsatt utveckling av industritomter sker i Höganlofts område och målet är att Tranås kommun ska kunna erbjuda 10 hektar byggklar grovterrasserad mark till försäljning för etableringar av företag.

Verksamhetslokaler

Lokalfrågor fortsätter att vara i fokus inom barn- och utbildningsförvaltningen och lokalprogram tas fram för Granelundsskolan och Junkaremålsskolan F-6 med särskola. Arbetet med utformning och nybyggnation av grundskolor är en stor och viktig fråga för förvaltningen. En ny verksamhetschef för grundskolan började vid höstterminens start, då tidigare verksamhetschef övergått till en projektanställning med ansvar för skolbyggnationer.

Under sommaren påbörjades rivningen av Junkaremålsskolans gamla lokaler. Den nya skolan ska vara färdigställd till höstterminsstart 2024. Planering för den nya skolan i Granelund pågår. Skolan ska vara klar till höstterminen 2025.

Efter vårterminens slut fattades beslut om att Hubbarpskolans lokaler inte längre kunde nyttjas. Under sommaren arbetades tillfälliga lösningar för lokaler fram. Efter höstlovet kunde personal och elever återigen vistas i skolans lokaler.

Även samhällsbyggnadsförvaltningen arbetar med lokalfrågan genom en ny lokalförsörjningsplan för kostverksamheten. Planen ska redovisa nuläge och målbild för hur kostverksamheten inom Tranås kommun ska kunna optimera sin verksamhet och sina lokaler, för att kunna bedriva en resurseffektiv verksamhet.

Kommunala bolagen

Tranås Energi AB:s investering i ny ugn i den äldre av bolagets två kraftvärmepannor slutfördes under vintern. Reinvesteringen i ny turbin- och generator i Visskvarns vattenkraftstation har slutförts under mars månad och stationen är nu åter i drift.

AB Tranås bostäders uppförande av LSS-boende nummer två har löpt enligt plan och invigdes i slutet av sommaren. Beslut har tagits av bolagets styrelse att Kungsparkens förskola ska rivas. Av de under året påbörjade projekt som avser verksamhetslokaler finns bland annat Granelundsskolan och Junkaremålsskolan.

Övrigt

I kommunfullmäktige har beslut tagits att Tranås kommun ska införa en koldioxidbudget. Syftet med en koldioxidbudget är att tydliggöra de utmaningar Tranås kommun står inför när det handlar om att uppnå Parisavtalet. En koldioxidbudget beräknar en årlig utsläppsminskningstakt samt konkretiserar hur mycket ett område som till exempel en kommun behöver minska sina koldioxidutsläpp.

En koldioxidbudget beräknas utifrån vilka utsläpp som finns i kommunen i dag och hur mycket utsläppen måste minska.

Kommunstyrelsen tog i januari beslut om att revidera riktlinjer för beslut om försörjningsstöd. Förslaget gör gällande att besluten om utbetalning av försörjningsstöd kan, inom lagens ramar, ske inom en mer begränsad nivå än tidigare. Kostnadmässigt innebär detta en sänkning av bland annat hyreskostnader. Beslutet ger också en symbolisk tydlighet om vilken riktning som förvaltningen och dess verksamheter ska gå.

I juni antog kommunfullmäktige en ny översiktsplan. Den är nu helt digital och tar höjd

för ett flertal strategiska frågor kring bostadsbyggande, verksamhetsområden, nya stambanor, grönstruktur m.m.

Tranås kommun kommer att stärka sitt brottsförebyggande arbete genom att samordna det brottsförebyggande arbetet mellan olika parter, kartlägga brottsligheten i kommunen samt agera drivande och möjliggörande för faktiska åtgärder. Målet är att Tranås ska vara en trygg kommun att bo och vistas i.

I november antog kommunfullmäktige hållbarhetsstrategierna Social hållbarhet och Ekologisk hållbarhet.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

I avsnittet beskrivs väsentliga aspekter avseende styrning och uppföljning av kommunens verksamhet

Ledningsmodell

Kommunens utveckling ska bygga på god insyn och hög delaktighet i såväl beslutsprocess som genomförande. Alla relationer såväl mellan politik och verksamhet, såväl som mellan medarbetare och kund ska präglas av dialog och samverkan.

Tranås kommuns ledningsmodell är ett kommunövergripande ramverk för ledning och styrning, som gäller såväl förtroendevalda som medarbetare. Utgångspunkten är att leverera bästa möjliga kvalitet till kunden, i förhållande till tillgängliga resurser och uppsatta mål.

Syftet med ledningsmodellen är att säkerställa att verksamhet styrs utifrån lagar och krav, politisk inriktning, att fastställda mål uppfylls samt att skattemedel används på bästa tänkbara sätt. Ledningsmodellen i sig är neutral och fungerar över tid, oavsett den politiska majoriteten.

Ekonomisk styrning

Den ekonomiska styrningen utförs genom att fatta beslut om budget, ekonomiska mål och

uppföljning. Uppföljning sker genom delårsrapporter och årsredovisning. Varje år i samband med budget fastställer kommunfullmäktige de finansiella mål och strategier som ligger till grund för uppföljning och värdering av god ekonomisk hushållning.

Budgetprocessen är en antagen riktlinje med syfte att reglera de delar av ekonomihanteringen som innefattar budgetprocessen och dess uppföljning.

En budgetberedning sammanträder årligen där nämnderna redovisar sina respektive verksamhetsplaner. Dessa innehåller uppdragsbeskrivning och omvärldsanalys med drift- och investeringsramar samt resultat- och finansieringsbudget (räkenskaper). Planen utgör underlag för styrning av verksamheterna.

Med utgångspunkt från respektive nämnds reglemente och uppdrag utarbetar varje nämnd sin utvecklingsstrategi med mål och indikatorer för resultatuppföljning.

I fullmäktigebudgeten fastställs budgetanslag för nämnderna som en budgetram. Fullmäktigebudgeten utgör en rambudget och är bindande vad avser såväl nettoanslag som mål och riktlinjer. Enligt Kommunallagen (2017:725) ska kommunfullmäktige fastställa

budget för nästkommande år innan november månads utgång.

Hantering av budget för helägda kommunala bolag regleras i ägardirektiv via avkastningskrav. Ägardialog hålls mellan kommunstyrelsen och bolagen under februari/mars varje år. Kommunfullmäktige tar beslut om ägardirektiv i maj.

Uppföljning

Uppföljning liksom helårsprognos för verksamhet och ekonomi avrapporteras till kommunfullmäktige vid fem tillfällen varje verksamhetsår: mars, maj, augusti (delårsrapport), oktober och december (årsbokslut). Vid dessa rapporteringstillfällen ingår även Stadshuskoncernen. Varje förvaltning och bolag ska dock göra uppföljning av ekonomi och verksamhetsmål månatligen.

Intern kontroll

Varje nämnd och bolag ansvarar för att regelbundet följa upp sin verksamhet utifrån mål, resultat, kvalitet, personal, ekonomi samt intern kontroll inom sitt område. Risker som har identifierats i verksamheten ska lyftas fram och bedömas enligt en särskild rutin.

Genom uppsiktsplikt har kommunstyrelsen ett övergripande ansvar och en samordnande roll för intern kontroll inom hela kommunen. Kommunstyrelsen fastställer varje år gemensamma obligatoriska kontrollmoment som gäller för samtliga nämnder.

Rapportering av intern kontroll ska ske till kommunstyrelsen senast den 1 mars varje år.

Styrning hållbarhetsstrategier

Under året har flera viktiga hållbarhetsstrategier antagits i kommunfullmäktige.

- Social hållbarhet
- Ekologisk hållbarhet
- Ekonomisk hållbarhet, Inriktning för tillväxt

Social hållbarhet

Globala mål för hållbar utveckling, Agenda 2030, nationella folkhälsomål samt Tranås kommuns Vision för 2040 ligger till grund för

strategin. Strategin syftar till att engagera medborgare, förtroendevalda och medarbetare i Tranås kommun. Vidare ska den inspirera andra aktörer i samhället såsom näringsliv, civilsamhälle till samverkan, innovation och dialog för social hållbarhet i Tranås kommun. Strategin omfattar kommunkoncernen och Tranås kommun som geografiskt område. Den relaterar till översiktsplaner, regionala handlingsplaner och bidrar till den regionala utvecklingsstrategin (RUS) övergripande mål, ett hållbart, attraktivt och tillgängligt län 2035.

Strategin för social hållbarhet gäller för åren 2022-2035 och ersätter tidigare program för "Folkhälsa-, tillgänglighet och integrationspolitik".

Uppföljning

Varje nämnd och bolag redogör för hur de förhåller sig till strategin genom att beskriva kvalitet, resultat och effekter i kommunens årsbokslut. Politiska prioriteringar beskrivs bland annat i översiktsplanen.

Ekologisk hållbarhet

Tranås kommunvision till år 2040 är att bli en hållbar kommun som växer på ett hållbart sätt i balans med våra naturtillgångar. Strategin "Ekologisk hållbarhet" ska styra och samordna kommunens långsiktiga arbete inom ekologisk hållbarhet. Genom ekologisk hållbarhetsstrategi finns möjligheter att påverka arbetet framåt för att uppnå de mål som gäller kommunkoncernen. Den antagna strategin som grund möjliggör för samsyn hos kommun, företag, organisationer, föreningar samt privatpersoner kring utmaningar som finns inom miljöområdet.

Arbetet med Agenda 2030 präglar kommunens strategi för hållbar utveckling. Den omfattar både kommunkoncernen och Tranås kommun som geografiskt område och bygger på de globala målen för hållbar utveckling, de nationella miljömålen och Tranås kommuns

Vision 2040. Strategin relaterar till översiktsplanen och de regionala miljömålen samt länets klimat- och energistrategi.

Strategin för "Ekologisk hållbarhet" gäller för åren 2022 - 2035 och ersätter tidigare miljöprogram "Färdplan för miljömålsarbetet i Tranås kommun" som togs fram 2013.

Uppföljning

Varje nämnd och bolag redogör för hur de förhåller sig till strategin genom att beskriva kvalitet, resultat och effekter i kommunens årsbokslut. Politiska prioriteringar beskrivs bland annat i översiktsplanen.

Ekonomisk hållbarhet - Inriktning för tillväxt

"Inriktning för tillväxt" visar hur Tranås kommun ska ta initiativet till att växa framöver. Den tydliggör hur strävan mot kommunvisionen ska gå till med inflyttning och där målgruppen är personer mellan 30-50 år. Styrdokument utgör en viktig del framöver i en strategi för ekonomisk hållbarhet.

"Inriktning för tillväxt" har en långsiktighet som kommunvisionen och ska tillsammans med "strategier för ekologisk hållbarhet samt social hållbarhet" samspele med den tidsbegränsade politiska viljan under mandatperioder.

Andelen invånare i åldersgruppen 30-50 behöver öka för att kommunen ska få en jämnare åldersfördelning samt att ökande skatteintäkter kompenserar för att kunna möta ökande kostnader för kommunens äldre invånare. Andelen invånare i arbete behöver också öka för att inkomstnivåer och sannolikt även utbildningsnivåer ska kunna förbättras.

Uppföljning

Handlingsplaner arbetas fram av tjänstemannaorganisationen för respektive åtgärd. Inriktning för tillväxt följs upp i samband med delårsrapport och årsredovisning.

Tranås tar initiativet - Kommunvision 2040

Tranås kommun är en handlingskraftig kommun som ska nå minst 25 000 invånare år 2040. Tranås är platsen där handlingskraft går hand i hand med en välkomnande atmosfär och en aktiv livsstil. Det är ett medmänskligt och smart samhälle, som växer på ett hållbart sätt i balans med sina naturtillgångar. Goda kommunikationer suddar ut gränser mellan stad, landsbygd och omvärld och banar väg för attraktiva boendemiljöer nära skog, sjö och öppna landskap. Det är en idealisk livsmiljö, där kreativa kommuninvånare med gemensamma krafter utvecklar våra styrkor och formar vår framtid.

Strategi för hållbar utveckling med prioriteringar 2020-2023 och välbefinnande

Strategi för hållbar utveckling beskriver vilka områden som är särskilt viktiga för Tranås kommuns utveckling under åren 2020-2023. Fyra fokusområden har prioriterats;

- Innovativ integration
- Utbildningsnivå
- Företagsklimat
- Kommunikationer och infrastruktur

Prioriteringar för målen och välbefinnande har utgått från ekonomiska, sociala och miljömässiga perspektiv, för att uppnå hållbar utveckling. Agenda 2030 uttrycker detta med 17 globala mål och dessa har präglat Tranås kommuns strategi denna mandatperiod.

Väsentliga personalförhållanden

Tranås Energi AB

En god arbetsmiljö för personalen säkras genom en fastlagd arbetsmiljöpolicy, fastställda arbetsmiljömål och handlingsplaner för dessa. En uppföljning av planerna, inklusive jämställdhetsplanen, sker varje år och resultatet meddelas vid styrelsens sammanträde och vid ”Ledningens Genomgång”.

Genom årliga utbildningsplaner säkerställs personalens kompetensutveckling. Företaget genomför flera årliga aktiviteter av friskvårdande karaktär och har även ett friskvårdsbidrag som personalen har möjlighet att ta del av. Hur medarbetarna upplever sin arbetssituation och sin arbetsmiljö mäts veckovis via ett digitalt verktyg, ”Winningtemp”. Det råder brist på en del av yrkeskategorierna i branschen varför det är än mer viktigt att aktivt arbeta med att vara en så attraktiv arbetsgivare som möjligt.

Den korta sjukfrånvaron har uppgått till 2,3% och långtidssjukfrånvaron till 0,4%, totalt 2,7%

AB Tranås bostäder

HR-arbetet på AB Tranås bostäder styrs av den framtagna verksamhetsplanen och företagets strategi för ledar- och medarbetarfrågor samt arbetsmiljöfrågor. Värdegrunden fortsätter att löpa som en röd tråd genom all aktivitet.

En mindre medarbetarundersökning har genomförts och visar ett medarbetarindex på 3,5% vilket är en försämring jämfört med 2021 och 2020. I jämförelse med 2021 ligger samtliga områden lägre där ledarskap, arbetssituation, lojalitet och stolthet har sjunkit allra mest. Samtliga områden, förutom arbetsmiljö och likabehandling, ligger också lägre än mätningen 2020. Mest nöjda är medarbetarna inom områdena likabehandling och arbetsmiljö. Minst nöjda är medarbetarna fortsatt inom området arbetssituation.

Medarbetare på kontor är genomgående betydligt mer nöjda än medarbetare inom drift. Med utgångspunkt i det försämrade resultatet genomfördes pulsmätning under tre tillfällen under hösten (oktober, november och december) för att kontrollera de områden som hade lägst resultat på medarbetarundersökningen. Resultatet har då visat en klar förbättring inom arbetsmiljö, ledarskap samt arbetssituation.

Den grupputvecklingsinsats som tidigare har inletts för respektive avdelning har fortsatt under året. Arbetet sker med hjälp av beteendeprofiler samt mätning av effektivitet och samarbete i respektive arbetsgrupp och syftar till att skapa förståelse för varandra och tydlighet i arbetssituationen. Alla grupper har nu genomgått denna process och arbetet kommer att följas upp under året som kommer för att säkerställa att identifierade aktiviteter genomförs och leder till bestående förbättringar.

Personalförändringar och ersättningsrekryteringar har skett inom företaget på grund av pensionsavgångar samt medarbetare som sökt sig vidare till andra arbetsgivare.

Sjukfrånvaron har varit något högre under året än normalt, vilket till största delen beror på kvardröjande pandemieffekt. Sjukfrånvaron uppgick år 2022 till 4,94 %.

AB Tranås bostäders stora utmaning framöver är att bibehålla medarbetarnas höga motivation i sitt arbete och kontinuerligt arbeta med att förbättra arbetssituationen. Detta för att säkerställa att medarbetarna fortsätter att vara nöjda med AB Tranås bostäder som arbetsgivare.

Tranås kommun

Tranås kommun är en personalintensiv arbetsplats där medarbetarna är arbetsgivarens största tillgång. För att kunna ge god service och utveckling till Tranås kommuninvånare,

ställer det stora krav på medarbetarnas kompetens och goda hälsa. Det är därför viktigt att fortsätta arbetet med kompetensutveckling och en god arbetsmiljö för att verksamheten ska kunna utvecklas och möta de krav som ställs på förändring, utveckling och specialisering.

Utmaningen med kompetensförsörjningen förväntas fortsätta. Ökat personalbehov ses som en av kommunernas stora utmaningar framöver, vilket också ökar konkurrensen om personal till välfärdstjänster. Om kommunerna inte lyckas rekrytera ses konsekvenser såsom kompetensbrist och högre lönekostnader. Tillgången på personal förväntas inte öka i samma takt och utsträckning som behovet av kommunal service. Det ställer stora krav på att arbetsgivaren fortsätter att arbeta med kompetensutveckling och arbetsmiljöarbete för att kunna fortsätta att utveckla verksamheterna och möta de krav som ställs på förändring, utveckling och specialisering. Samtidigt som arbetet för att Tranås kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare blir viktigare än någonsin för att den tillgängliga arbetskraft som finns på arbetsmarknaden ska välja att söka sig till Tranås kommun och de som redan arbetar i kommunen ska trivas och vilja stanna kvar.

Som ett led i att arbeta för att behålla den interna kompetens som finns i organisationen har Tranås kommun under 2022 infört möjlighet för chefer att annonsera vakanta tjänster internt inom organisationen. Rekryteringsförfarandet går till på exakt samma sätt som vid extern annonsering.

Utifrån den kompetensförsörjningsutmaning vi står inför är arbetet med den interna lönebildningen en av flera viktiga delar. HR-avdelningen har därför organiserat om personalresurser så att det under 2022 infördes en tjänst som numera arbetar med lönebildning och avtal kopplade till området. Detta är ett strategiskt grepp, för att få en struktur i arbetet, genom att tillskapa en funktion i organisationen som har helhetsbilden och som har förutsättningar i sin anställning att informera och utbilda cheferna inom detta område.

Samtliga förvaltningar i kommunorganisationen ser kompetensförsörjningsutmaningar inom enstaka eller flera befattningar i dagsläget. Och det finns en oro att det inte kommer att bli lättare framöver.

Inom vissa områden konkurrerar kommunen med den privata arbetsmarknaden vilket är en utmaning. Exempelvis gör en het arbetsmarknad att konsulter och företag i vissa branscher kan ge bättre villkor.

För att arbeta med medarbetares välbefinnande arbetar många förvaltningar inom kommunen med hälsosamtal för att kunna följa upp hur medarbetare och arbetsgrupperna mår. Uppföljning sker även i dialog mellan chef och medarbetare under medarbetar- och lönesamtal som hålls med samtliga medarbetare inom kommunorganisationen. I dessa samtal diskuteras även medarbetarens prestation i relation till uppdragsbeskrivningen. De flesta förvaltningar har uppdragsbeskrivningar på alla medarbetare vilket är viktigt för att skapa en tydlighet för medarbetarna men även för chefen. Arbetsmiljön är också en del som diskuteras på arbetsplatsträffar tillsammans med arbetsgruppen.

Chefer i kommunens verksamheter

En viktig faktor för samtliga chefer i Tranås kommun är att man förstår och kan hantera sitt uppdrag. Tranås kommuns chefer har fyra huvudområden i sitt chefskap som består av; personal, verksamhet, ekonomi och omvärldsanalys. Dessa fyra områden är alla centrala i chefsuppdraget, men arbetar man som chef med personalen i fokus, får det positiva effekter på hur verksamheten och ekonomin utvecklas. En engagerad och uppmärksam chef, skapar ofta en gemenskap och samhörighet med arbetslaget vilket bidrar till en god arbetsmiljö. Att som chef ständigt arbeta med arbetsmiljön, utgör i sin tur ett verktyg för att framgångsrikt utveckla och forma arbetslag och verksamhet samt att få en stabil ekonomi.

För att skapa förutsättningar för chefer i organisationen så har HR-avdelningen under 2022

skapat interna utbildningar i arbetsrätt, rehabilitering och rekrytering för att klä på den kunskap som behövs inom dessa områden. Sedan tidigare finns det utbildningar i arbetsmiljö.

Första halvan av 2022 har likt föregående år fortsatt att ställa ledarskapet på prov utifrån att vi nu har kommit tillbaka efter nästan två år av pandemi. Nya medarbetare har rekryterats under pandemin och många grupper har inte träffats i sin helhet under dessa år. Då ställs ledarskapet på prov igen för att hitta nya arbetssätt genom att dra nytta av det vi har lärt oss under pandemin och samtidigt integrera det med tidigare erfarenheter. Men det har även medfört att organisationen nu har en annan beredskap att snabbt kunna ställa om till distansarbete och digitala möten om så skulle behövas, inom de områden där det är möjligt.

För att säkra tillväxten av chefer inom organisationen ingår Tranås kommun i ett regionalt samverkansforum tillsammans med kommuner och regioner i Östergötland. Forumet går under namnet Framtida chef i Östergötland (FCÖ), vars syfte är att stärka försörjningen av framtida chefer och ledare i kommuner. Under 2022 startade tre medarbetare, från Tranås kommun, programmet och av dem var det två stycken som slutförde utbildningen som pågick under hela 2022. Programmets mål är att rusta chefstalanger för framtida chefsuppdrag, genom att ge deltagarna kunskaper och färdigheter för chefsrollen.

Personalstatistik

Antal tillsvidareanställda per förvaltning	2021 dec	2022 dec
Kommunledningsförvaltning	63	68
HR- och arbetsmarknadsförvaltning	92	80
Samhällsbyggnadsförvaltning	115	113
Bygg- och miljöförvaltning	14	16
Kultur- och fritidsförvaltning	38	39
Barn- och utbildningsförvaltning	663	648
Socialförvaltning	634	658
Antal anställda Tranås kommun	1619	1622

Analys – antal tillsvidareanställda

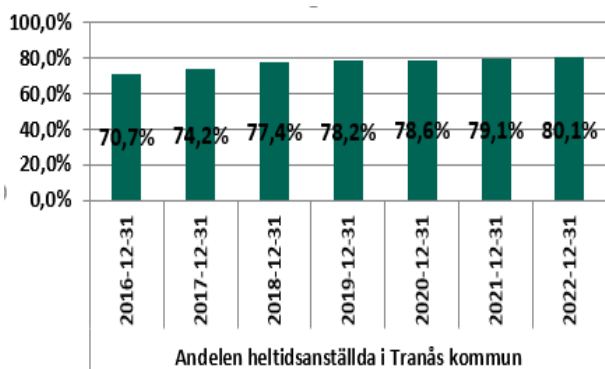
Antal medarbetare på totalen är marginellt fler än vid samma tidpunkt föregående år. De större förändringar som har skett är att bemanningscentralen, med ca 10 personer, har flyttat från HR- och arbetsmarknadsförvaltningen till Socialförvaltningen. Utöver dessa nya medarbetare har socialförvaltningen ökat med drygt lika många till. Barn- och utbildningsförvaltningen har minskat med ca 15 medarbetare.

Genom vakansprovning säkerställs att nyrekrytering enbart sker i nödvändigaste fall och att kompetensväxling sker i de fall inriktningen på tjänsten behöver ändas. Kommunstyrelsen har antagit en kommunövergripande kompetensförsörjningsplan som varje förvaltning ska ha brutit ner utifrån sina egna respektive kompetensförsörjningsutmaningar nu och framöver. Genom att kartlägga nuvarande och kommande behov, kan varje förvaltning identifiera vilka eventuella åtgärder man kan behöva genomföra för att möta de utmaningar inom kompetensförsörjning som vi står inför.

Sysselsättningsgrad	2021 dec	Förändring	2022 dec
Kommunledningsförvaltning	93,6%	1,9%	95,5%
HR- och arbetsmarknadsförvaltning	77,1%	19,1%	96,2%
Samhällsbyggnadsförvaltning	92,1%	0,8%	92,9%
Bygg- och miljöförvaltning	92,8%	0,9%	93,7%
Kultur- och fritidsförvaltning	94,7%	-0,1%	94,6%
Barn- och utbildningsförvaltning	90,0%	-0,1%	89,9%
Socialförvaltning	63,2%	0,4%	63,6%
Tranås kommun totalt	79,1%	1,0%	80,1%

Analys – sysselsättningsgrad

Andelen heltidsanställda har från föregående år ökat med totalt 1,0 % inom kommunen.

De flesta förvaltningar har ökat sin andel av heltidsanställda förutom två förvaltningar som har en marginell minskning. HR- och arbetsmarknadsförvaltningens ökning med 19,1 % beror till största delen av att bemanningscentralen har flyttat till Socialförvaltningen.

Tranås kommun arbetar för att heltid ska vara norm på sysselsättningsgraden vid nyanställning, samt sträva efter att redan anställda medarbetare i högre utsträckning ska arbeta på en högre sysselsättningsgrad under förutsättning att det finns ett behov i verksamheten och att ekonomin tillåter det. Detta är en viktig del i arbetet med kompetensförsörjningen i Tranås kommun. Kompetensförsörjningen kommer vara en av våra största utmaningar framöver och då behöver Tranås kommun som arbetsgivare sträva efter att fler arbetar heltid.

Jämställdhet och mångfald

Kommunfullmäktige antog under våren 2022 ett nytt program för mångfald med tillhörande rutin om nytt arbetssätt för aktiva åtgärder.

I Tranås kommun är det övervägande andel män som arbetar heltid. Det senaste året har det skett en ökning med 1 % av både kvinnor och män som arbetar heltid. Det är glädjande att andelen heltidsarbetande ökar men vi behöver arbeta för en större ökning bland andelen kvinnor.

Tranås kommun arbetar efter att tjänster i så stor utsträckning som möjligt ska annonseras på heltid, samt att medarbetare som önskar att

öka sin sysselsättningsgrad bör erbjudas detta inom en period på sex månader.

Andelen heltidstjänster	2021 dec	Förändring	2022 dec
Kvinnor	75,8%	1%	76,8%
Män	91,9%	1%	92,1%

Arbetsmiljö

Det systematiska arbetsmiljöarbetet har fortsatt med fokus på handlingsplaner utifrån 2021-års medarbetarenkät. Dessutom har flertalet åtgärder för ökad rapportering av skador och tillbud implementerats under 2022, till exempel så ska inkomna skador och tillbud tas upp på varje arbetsplatsträff. Uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet för 2022 visar inte på några större brister mer än att IT-stödet för det systematiska arbetsmiljöarbetet inte används fullt ut. Kommunfullmäktige har under våren antagit ett nytt program för mångfald med tillhörande rutin angående ett nytt arbetssätt för aktiva åtgärder. Det är ett förebyggande och främjande arbete för att motverka diskriminering och på annat sätt verka för lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Rutinen och dess åtgärder bidrar till och kontrollerar uppfyllelsen av kommunens vision och mål för mångfaldsarbete. Arbetet med aktiva åtgärder kommer att införlivas i kommunens systematiska arbetsmiljöarbete.

Ett systematiskt arbete kring friskfaktorer påbörjades under kommunens årliga arbetsmiljödag för chefer och skyddsombud. Friskfaktorer är ett verktyg, som ingår i en partsgemensam överenskommelse, för att hantera kommuners kompetensförsörjningsutmaningar framöver. Under arbetsmiljödagen fick cirka 150 deltagare ta del av fakta och inspiration från Sunt arbetslivs experter för att lägga grunden för fortsatt arbete på hemmaplan. Under pandemin skapade HR-avdelningen en sida på intranätet med kunskap och tips gällande återhämtning och under 2023

har sidan utökats med ett par olika reflektionsverktyg. Reflektion är en viktig, och förhållandevis kostnadseffektiv, komponent både för återhämtning och för kollegialt lärande. Tranås kommun har även drygt 120 hälsoinspiratörer som är en viktig del i det förebyggande arbetsmiljöarbetet och de är även en del i att stärka det interna arbetsgivarvarumärket.

En medarbetarenkät tillika skydds rond gällande social och organisatorisk arbetsmiljö har genomförts för kommunens chefer. Enkäten visar på att kommunens chefer är stolta över sina arbetsplatser och anser sig ha meningsfulla uppdrag. Trakasserier och kränkande särbehandling accepteras inte och förekommer inte heller i ledningsgrupperna. I stort sett alla frågor som rör ledarskap, stöd och samarbete fick positiva resultat. Däremot så upplevs frågor som rör arbetsmängd och balans som mindre fördelaktiga. Chefsuppdraget innebär psykiskt påfrestande arbetsuppgifter och konflikthantering både i arbetsgrupper och med kunder. Individuella kompetensutvecklingsplaner saknas till viss del. Flera chefer anser att det inte finns tillräckligt med resurser och förutsättningar för att göra ett bra arbete.

Medarbetare

Som nämnt tidigare är medarbetarna den största tillgången i vår organisation. Vi behöver aktivt fortsätta arbetet för att vara en attraktiv arbetsgivare och en del i detta är att

främja hälso- och friskvård. I Tranås kommun har medarbetarna möjlighet till ett individuellt friskvårdsbidrag på 1 200 kronor per år, samt ett kollektivt bidrag på 400 kronor per medarbetare och år. Under 2022 har 888 medarbetare nyttjat sitt individuella friskvårdsbidrag vilket är en ökning med 150 stycken medarbetare från föregående år, men även den högsta siffran sedan det individuella friskvårdsbidraget infördes i Tranås kommun.

Alla anställda erbjuds även tio fria bad per år i kommunens simhall. Under 2022 var det 133 medarbetare som har nyttjat förmånen under året vilket är en ökning med 45 stycken från föregående år.

Utöver detta har kommunen fler förmåner och det pågår ett kontinuerligt arbete för att arbeta fram nya, vilket är viktigt utifrån att vara en attraktiv arbetsgivare.

I januari 2022 infördes en ny förmån som ger den som fyller 50 år en extra ledig dag under året. Tidigare fick man en blombukett men av olika anledningar har den ersatts av en ledig dag.

Tranås kommun har en motionsklubb, Kommunens må bra klubb (KMK), med egen styrelse bestående av medarbetare i Tranås kommun. KMK erbjuder olika aktiviteter för medlemmarna, med fokus på friskvård och hälsa.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

En kommun ska en god ekonomisk hushållning i sina verksamheter, vilket även ska präglade hela kommunkoncernen. Det är kommunfullmäktige som beslutar om riktlinjer och mål för god ekonomisk hushållning.

Utvärdering av god ekonomisk hushållning

Kommunens mål för god ekonomisk hushållning är uppdelade i finansiella mål och verksamhetsmål. Verksamhetsmålen grundar sig i kommunens utvecklingsstrategi, framtagen av kommunfullmäktige, där varje fokusområde har verksamhetsmål kopplat till sig.

 Målet är uppfyllt Målet uppfylls delvis Målet uppfylls inte

Finansiella mål

Kommunen har tre finansiella mål, vilka är kopplade till årets resultat, soliditet och budgetefterlevnad. Resultatet per 2022-12-31 för Tranås kommun uppgår till 40 mkr (45,4 mkr). Det budgeterade resultatet var 32,4 mkr, vilket motsvarar en positiv differens mot budget på 7,6 mkr.

 Fokusmål 1	Årets resultat ska under en treårsperiod uppgå till minst 2 % av skatteintäkter och generella bidrag		
	2022-12-31	2021-12-31	2020-12-31
Årets resultat (mkr)	40,0	45,4	44,8
Resultat i % av skatteintäkter och bidrag	3,0 %	3,6 %	3,8%
Genomsnitt 3-årsperiod	3,47 %	1,53 %	0,07 %
Slutsats	Målet är uppfyllt.		

I praxis finns en tumregel om att ett överskott på två procent av skatteintäkterna och generella bidrag är tillräckligt för att behålla förmågan att leverera service till sina medlemmar (Donatella, Petersson och Brorström, 2007). Tankegången som från början låg till grund för det så kallade tvåprocentmålet var att sektorn med ett tvåprocentigt överskott skulle kunna finansiera samtliga investeringar med skatteintäkter och generella bidrag, utan att öka skuldsättningsgraden. Denna regel tillämpas i många enskilda kommuner. Givet olika nivåer på soliditet och investeringar bör tvåprocentmålet inte vara relevant i alla kommuner, utan beroende av lokala förutsättningar. Därmed kan det finnas anledning att antingen ha ett högre eller lägre resultatmål än så. Vi ser i Tranås kommun att ett högre mål än 2 % krävs för att kunna självfinansiera de investeringsnivåer kommunen har i dagsläget och kommande år.

Med ett utfall på 3,0 % klarar kommunen både kommunfullmäktiges mål och praxis för det enskilda året. Kommunen klarar även fokusmålet om ett resultat på minst 2 % i genomsnitt på tre år, då utfallet för åren 2020-2022 i genomsnitt blir 3,47 %.

 Fokusmål 2	Kommunens soliditet inklusive pensionsskuld som ansvarsförbindelse ska uppgå till minst 20 %		
	2022-12-31	2021-12-31	2020-12-31
Soliditet inkl. ansvarsförbindelse pensioner (%)	36,2 %	33,5%	30,7%
Slutsats	Målet är uppfyllt.		

Årsredovisning

Soliditet är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme. Måttet visar hur stor del av kommunens tillgångar som har finansierats med egna medel. Tranås kommun har under flera år redovisat positiva resultat och har därmed god soliditet. Efter några år av negativa resultat och nedåtgående trend för soliditeten, fortsätter föregående års trend med ökning. Kommunens soliditet inklusive pensionsskuld som ansvarsförbindelse uppgår per 2022-12-31 till 36,2 % (33,5 %). Att soliditeten ökar är en effekt av årets positiva resultat men även på grund av att ansvarsförbindelsen minskat.

Soliditeten enligt den så kallade blandmodellen uppgår till 69,4 % (69,5%).

	Fokusmål 3	Vid konflikt mellan verksamhetsmål och ekonomiska resurser gäller det att hålla tilldelad budgetram		
		2022-12-31	2021-12-31	2020-12-31
Andel nämnder som håller tilldelad budgetram		5 av 7 (71,4 %)	6 av 7 (85,7 %)	5 av 7 (71,4 %)
Slutsats	Målet är inte uppfyllt då kommunstyrelsen och socialnämnden redovisar under-skott.			

Ekonomi betyder att hushålla med begränsade resurser. Kommuner ska enligt kommunallagen hushålla med sina resurser och sträva efter att få ut så mycket värde som möjligt av varje satsad krona. Det innebär att tillgång till ekonomiska och andra resurser sätter gräns för måluppfyllelsen och verksamhetens inriktning och omfattning, vilket är innebörden av tredje fokusmålet.

Skatte- och nettokostnadsutveckling

Tranås kommuns skatteintäkter samt intäkter från generella statsbidrag och kommunala utjämningsystemet (exkl. begravningsavgift) ökade med 48,9 mkr jämfört med 2021, vilket är en ökning med 3,9 %. Ökningen kommer dels av skatteunderlagets starka tillväxt under året vilket bidragit till positiva slutavräkningar.

Kommunens nettokostnader har ökat med 50,6 mkr jämfört med 2021, vilket i procent motsvarar en ökning på 4,1 %. Jämfört med skillnaden 2021/2020 är ökningen lägre men år 2020 var inte ett normalår för kommunen utan starkt påverkat av covid-19-pandemin med minskade kostnader. Det innebär att år 2021 i jämförelse med 2020 blev en stor kostnadsökning. Kommunen arbetar aktivt med att få en ökad kostnadsmedvetenhet i verksamheterna, där ökad avtalstrohet och kommunens inköpssystem är viktiga faktorer. Covid-19-pandemin påverkar fortfarande i form av delvis ändrat beteende vad gäller resor, utbildningar och konferenser vilket innebär lägre kostnader. Inom vissa verksamheter med rekryterings- och bemanningssvårigheter ses ökade konsultkostnader vilket i jämförelse med egen anställd personal blir dyrare. Inflationen har också påverkat genom ökade kostnader för exempelvis livsmedel och bränsle.

Skatte- och nettokostnadsutveckling	2022	2021	2020
Skatteintäkter och utjämning, mkr	1 312,3	1 263,4	1 206,1
Ökning skatteintäkter och utjämning jämfört med föregående år	3,9%	4,7%	3,2%
Verksamhetens nettokostnad inkl finansnetto, mkr	-1 277,5	-1 226,9	-1 170,6
Ökning (+)/minskning (-) i % jämfört med föregående år	+4,1%	+4,8%	-3,4%

Självfinansieringsgrad av investeringar

Tranås kommun har som mål att kommunens investeringar ska vara självfinansierade, det vill säga finansierade av årets avskrivningar, avsättningar och årets resultat. En önskad tillväxt i kombination med en demografisk utveckling som kräver alltmer välfärdstjänster har lett till att investeringsbehovet har ökat och investeringskostnaderna 2021 uppgick till 93,3 mkr (88,7 mkr). Investeringsbudgeten uppgick till 101,3 mkr. Investeringsutrymmet med ett resultat på 40 mkr uppgår till 80,1 mkr. Det innebär att 86 procent kommunens investeringar självfinansierats. Årets investeringar har finansierats av egen likviditet och inga placerade medel har behövt nyttjas.

Kommunkoncernens totala investeringar för år 2022 uppgick till 262 mkr, jämfört med investeringsbudgeten på 270,3 mkr. AB Tranås bostäder redovisar investeringar lägre än budget, Tranås Energis utfall är högre än budget och kommunens utfall är lägre än budget.

Kommunkoncernen har haft och står inför ett högt investeringstryck framförallt inom egna verksamhetslokaler, VA-investeringar och tillväxtområden. Avvägningar är ett måste för att klara av de investeringar som krävs för framtiden. Kommunens lokalgrupp arbetar tillsammans med AB Tranås bostäder för en god lokalplanering för att i största mån undvika att akuta situationer uppstår.

Kassaflödesanalys

År 2009-2011 överläts kommunens verksamhetsfastigheter till AB Tranås bostäder mot lånerevers. År 2012 lånade AB Tranås bostäder externt och löste den långfristiga skulden till Tranås kommun, som därmed erhöll överskottslikviditet. I samband med detta reglerade även Tranås Energi AB en långfristig skuld och överskottslikviditeten i kommunen placerades i obligationer med olika förfallotider.

Tranås kommun har under 2022 ett negativt kassaflöde på -24,9 mkr (-18,5 mkr). Även 2022 har investeringsverksamheten finansierats med egna likvida medel, men det har inneburit en försämrad likviditet. Den löpande verksamheten har inte tillfört tillräckligt med likvida medel för att fullt ut täcka investeringsverksamheten. Även kommunkoncernen har en negativ likviditet med den skillnaden att upplåning har krävts i Stadshuskoncernen att finansiera investeringar.

Verksamhetsmål

I kommunfullmäktiges utvecklingsstrategi för 2020-2023 har fyra fokusområden valts ut för kommunen; *Innovativ integration*, *Utbildningsnivå*, *Kommunikationer och infrastruktur* och *Företagsklimat*. Till varje fokusområde finns uppsatta mål. Genom att fokusera på fyra områden vill kommunen få positiva effekter såsom ökad tillväxt, trivsel, kreativitet och förbättrad folkhälsa, vilket i slutändan leder till ökade skatteintäkter och på längre sikt till mer resurser till välfärdstjänster.

 Målet är uppfyllt

 Målet uppfylls delvis

 Målet uppfylls inte

1. Innovativ integration

Segregationen i Sverige ökar och antalet områden med socioekonomiska utmaningar blir fler, vilket även är en verklighet i Tranås kommun. Genom minskad boende- och skolegregation samt ökad sysselsättning kan trenden vändas. Med ett öppet och inkluderande förhållningssätt, där språket är nyckeln till framgång, arbetar kommunen för att förhindra utanförskap.

Årsredovisning

Fokusmål 1	Öka antalet godkända resultat i skolan		
	Utfall 2022-12-31	Utfall 2021-12-31	Utfall 2020-12-31
Gymnasieelever med examen inom 4 år	70,4%	69,5 %	70,2 %
Elever åk 9 behörighet till yrkesprogram	84,1%	80,3%	83,3%
Elever åk 9 behörighet till ekonomi- och samhällsvetarprogram	81,2%	78%	81 %
Slutsats	Måluppfyllelsen för gymnasieexamen inom 4 år ligger ganska konstant över åren, även om en viss förbättring noteras. Det beror troligen på att gruppen av elever som läser upp sina betyg inte förändras nämnvärt över åren. När det gäller elever med behörighet till yrkesprogram har en förbättring skett och särskilt i jämförelse med 2021. Detsamma gäller för elever med behörighet till studieförberedande program. De försämrade resultaten under 2021 kan delvis ha sin grund i pandemin då viss distansundervisning förekom, vilket inte gav elever samma stöd och stimulans som vid undervisning på plats i skolan. Under 2022 har en återhämtning och utfallet tillbaka på en något högre nivå än före pandemin.		

Fokusmål 2	Ökad sysselsättning bland utrikes födda		
	Utfall 2022-12-31	Utfall 2021-12-31	Utfall 2020-12-31
Arbetslösheten bland utrikes födda	20,0%	25 %	32,4 %
Slutsats	Målet uppfylls delvis. Tranås kommun har sedan föregående år en minskning med -5,7% för denna målgrupp. Inskrivna arbetslösa andel 16-64 år. Källa: Arbetsförmedlingen 2022-07		

Fokusmål 3	Arbetslösheten minskar till under genomsnittet i länet (%)		
	Utfall 2022-12-31	Utfall 2021-12-31	Utfall 2020-12-31
Arbetslösheten i Tranås kommun	6,2 %	7,8 %	10,5 %
Slutsats	Län: Inskrivna arbetslösa 2022-12-31 5,5%		

2. Utbildningsnivå

Sveriges befolkning får generellt en allt högre utbildningsnivå, dock ser vi att Tranås kommun ligger efter. En tillväxtfaktor för Tranås kommun är att öka utbildningsnivån i syfte att säkerställa kompetensförsörjning och innovationskraft för såväl näringslivet som offentlig sektor.

Fokusmål 1	Fler ungdomar väljer högre utbildning		
	Utfall 2022-12-31	Utfall 2021-12-31	Utfall 2020-12-31
Invånare 25-64 år med eftergymnasial utbildning	32,2%	31 %	31 %
Slutsats	Målet kan inte utvärderas.		

Årsredovisning

Fokusmål 2	Fler människor stannar kvar eller återvänder för att bo eller arbeta i kommunen		
	Utfall 2022-12-31	Utfall 2021-12-31	Utfall 2020-12-31
Personer som flyttat till Tranås kommun	918 personer	966 personer	871 personer
Personer som flyttat från Tranås kommun	977 personer	1001 personer	969 personer
Slutsats	Målet uppfylls ej. Under 2022 minskade befolkningen i Tranås kommun med 70 personer och det totala flyttnettot uppgick till – 59 personer. Fram till halvårsskiftet var utvecklingen relativt god med en ökning på 22 personer medan kvartal 3 och framförallt kvartal 4 innebar ett tapp. Fördelat på 5-årsklasser var det framförallt gruppen 20-24 som minskade mest, vilket är ett generellt mönster i många mindre kommuner då denna grupp flyttar för att studera på annan ort. Samtidigt kan konstateras ett positivt flyttnetto i grupperna 30-39, dock inte lika stort som utflyttningen i yngre grupper. Detta år kan också noteras ett flyttunderskott i grupperna 45-54. Fem av länets totalt 13 kommuner redovisade negativt flyttnetto år 2022.		

3. Företagsklimat

Ett bra företagsklimat är viktigt för att skapa tillväxt och arbetstillfällen i Tranås kommun. Ett attraktivt näringsliv ger nyetablering av företag, arbetskraftsinflyttning samt ökad sysselsättning.

Fokusmål 1	Kommunens ranking av företagsklimat ska öka till topp 20 i Sverige		
	Utfall 2022-12-31	Utfall 2021-12-31	Utfall 2020-12-31
Ranking i Svenskt Näringslivs enkät-undersökning Företagsklimat	Plats 18	Plats 16	Plats 22
Slutsats	Målet är uppfyllt.		

Fokusmål 2	Byggklar mark för industriverksamhet ska finnas i kommunen		
	Utfall 2022-12-31	Utfall 2021-12-31	Utfall 2020-12-31
Kvm byggklar tomtmark	100 000 kvm	45 000 kvm	45 000 kvm
Slutsats	Målet är uppfyllt. Under 2022 har målsättningen om 100 000 kvm grovterrasserad industrimark uppnåtts genom etapp Höganloft IV. Delvis med stöd från berg och krossmaterial från Höganloft V, vilket betyder att även denna etapp av industriområdet är påbörjad. Flera intressenter finns.		

4. Kommunikationer och infrastruktur

De senaste årtiondena har det blivit allt vanligare att arbeta i en annan kommun än sin boendekommun, där även närhet till storstadsregioner har stor betydelse. För tillväxt i Tranås kommun är det viktigt att ingå i en större arbetsmarknadsregion där infrastruktur och kommunikationer har en avgörande roll. Genom bättre infrastruktur kan fler kommuninvånare bo i Tranås kommun men på ett enkelt sätt pendla till arbete i närliggande kommun eller större stad.

Fokusmål 1	Utökad turtäthet med tåg och buss
	Utfall 2022-12-31
Turtäthet	Ingen förändring av turtäthet har skett under 2022.
Slutsats	Pandemin har påverkat under lång tid, men under året har resandet återigen ökat och är tillbaka på tidigare nivåer. Tillfälliga neddragningar har återställts

Årsredovisning

Fokusmål 2	Högre standard på vägnätet till och från Tranås Utfall 2022-12-31
Standard vägnät	
Slutsats	Nya nationell och regional infrastrukturplan antogs i april 2022. Inga särskilt utpekade objekt ligger inom Tranås kommun för kommande period, däremot finns möjlighet att söka medel ur den gemensamma potten. Tranås kommun har i remissvar pekat ut prioriterade objekt som berör- eller ligger inom kommunen. Det gäller framförallt gång-och cykelbanor längs statlig väg samt åtgärder på Tranås station för ökad kapacitet på stambanan. Infrastrukturprojekt av den här typen har ofta en mycket lång planeringshorisont.

Fokusmål 3	Utbyggnad av gång-och cykelbanor i kommunen Utfall 2022-12-31
Aktivitet under året	<ul style="list-style-type: none">• Hjälmarydsvägen 900 meter• Fredsgatan 375 meter• Beckhemsvägen etapp 335 meter• Tunnbindaregatan 110 meter• Snövädersgatan 120 meter• Torsgatan 80 meter• Strågatan-Vetegatan 70 meter• Totalt 19990 meter
Slutsats	Målet är uppfyllt. Kommunala GC-vägar Tranås kommun har 2021-12-31 69 649 m kommunala GC-vägar och 2022-08-31 har Tranås kommun 71 639 m GC-vägar. Det kommunala GC-vägnätet har under 2022 byggts ut med 1990 m. Statliga GC-vägar I Tranås kommun fanns 2022-12-31 828 m statlig GC-väg och 2022-12-31 har Tranås kommun 828 m statlig GC-väg. Detta innebär att inga statliga GC-vägar har byggts i Tranås kommun 2022.

Slutsats god ekonomisk hushållning

För att uppnå god ekonomisk hushållning i Tranås kommun krävs, enligt kommunens riktlinje, att:

- Samtliga finansiella mål har uppnåtts under räkenskapsåret.
- Verksamhetsmålen har utvecklats i en positiv riktning i förhållande till startvärdet.

Då varken alla finansiella mål eller verksamhetsmål är uppfyllda kan det konstateras att Tranås kommun inte uppnår god ekonomisk hushållning år 2022.

Kommunkoncernen

Syftet med den sammanställda redovisningen är att ge en samlad bild över kommunens ekonomiska ställning, åtaganden och resultat. Kommunens intressenter ges därmed möjlighet att bedöma helheten, oavsett val av verksamhetsform.

I kommunkoncernen ingår, förutom Tranås kommun, Stadshuskoncernen och Östanå Parken AB.

Tranås Stadshus AB äger de båda bolagen Tranås Energi AB och AB Tranåsbestäder. AB Tranåsbestäder äger, bygger och förvaltar bland annat kommunens verksamhetslokaler. Tranås Energi AB bedriver verksamhet inom fjärrvärme, elproduktion och elhandel.

Efter att koncerninterna mellanhavanden eliminerats uppgår kommunkoncernens resultat efter skatter och finansnetto till 32,2 mkr (59,6 mkr). 2022 överförde Tranås Stadshus AB en utdelning på 14 mkr till Tranås kommun, vilken liksom övriga interna poster har eliminerats vid upprättande av årsredovisning för kommunkoncernen. Både Tranås kommun och Stadshuskoncernen redovisar positiva resultat för verksamhetsåret.

Tranås Stadshuskoncern redovisade för år 2022 ett resultat efter finansnetto på 11,2 mkr (31,2 mkr). Resultaten för dotterbolagen skiljer sig åt under 2022. Tranås Energi AB redovisar ett rekordhøgt resultat. Det høga elpriset har haft en betydande positiv resultateffekt för den egna elproduktionen i form av kraftvärme. Tranås Energi AB:s resultat efter finansiella poster är 35 mkr (28,7 mkr) vilket är 10,6 mkr høgre än budget. För år 2022 redovisar AB Tranåsbestäder ett negativt resultat efter finansiella poster om -21,1 mkr (9,9 mkr) vilket är 32,3 mkr sämre än budget. Framförallt två beslut har haft en stor påverkan för bolagets negativa resultat. I november beslutade fullmäktige att projektkostnader för Arena Tranås, som inte kommer att utföras, skulle

belasta AB Tranåsbestäders resultat vilket innebär ett försämrat resultat med ca 23 mkr. Bolagets styrelse har under året beslutat att riva Kungsparkens förskola och bygga ny, istället för att renovera, vilket innebär en utrangeringskostnad på drygt 4 mkr. Bolagets intäkter under 2022 blev ca 2 mkr høgre än budget.

De långfristiga skulderna inklusive utnyttjad checkkredit har för kommunkoncernen under 2022 økat med 91,7 mkr till 1 770,6 mkr. Økningen orsakas av koncernens investeringsvolym, som legat på en høgre nivå de senaste åren. Under 2022 har kommunkoncernens anläggningstillgångar økat med 103 mkr (51,7 mkr) till 2 566,7 mkr.

Koncernens soliditet per 2022-12-31 uppgick till 30,9 % (31,8 %). Soliditeten inklusive pensionskuld i ansvarsförbindelsen uppgick till 19,8 % (19,7 %).

Nyckeltal kommunkoncern	2022	2021	2020
Årets resultat, mkr	32,2	59,6	54,1
Soliditet	30,9%	31,8%	31,7%
Investeringsvolym	262,0	254,0	221,0

Avslutande kommentar

Tranås kommun redovisar återigen ett resultat som är bättre än budget, vilket är glädjande. Då nämnderna totalt visar ett litet budgetunderskott är det finansverksamheten som bidrar till den positiva budgetavvikelsen, främst på grund av skatteintäkternas positiva utveckling under året. Kommunens satsning genom HR- och arbetsmarknadsförvaltningen visar resultat genom minskade kostnader för försörjningsstöd samt lägre arbetslöshet.

Kommunkoncernens sämre resultat jämfört med de två senaste åren beror på att upparbetade kostnader för Arena Tranås belastat årets resultat. Kommunkoncernen har idag en annan process vad gäller beställning av projekt för att detta inte ska kunna hända igen.

Balanskravsutredning och resultatutjämningsreserv

En balanskravsutredning ska redovisas i årsredovisningen enligt 11 kap. 10 § Lagen om kommunal bokföring och redovisning. Det finns krav att kommuner ska ha en ekonomi i balans. Vid negativt resultat ska kommunfullmäktige anta en åtgärdsplan för hur det negativa underskottet ska återställas de närmaste tre åren i enlighet med 11 kap. 12 § Kommunallagen. Upplysning ska lämnas om hur tidigare räkenskapsårs negativa balanskravsresultat har reglerats och om det balanskravsresultat som återstår att reglera. Att balanskravet uppfylls är en grundförutsättning för långsiktig stabilitet.

Tranås kommun redovisar ett resultat på 40 mkr för år 2022. Efter justeringar uppgår årets balanskravsresultat till 34 mkr och därmed kan avsättning till resultatutjämningsreserv (RUR) göras med 0,9 mkr.

Avstämning balanskrav	2022	2021
Årets resultat	40,0	45,4
Avgår realisationsvinster	-21,8	-22,6
Avgår realisationsförluster	13,7	36,6
Oreal. vinst/förlust i värdepapper	2,9	0,3
Återför oreal vinst/förl värdepapp	0,1	0
Synnerliga skäl att inte återställa	0	0
Reservering RUR	-0,9	-1,2
Balanskravsresultat	34,0	58,5
Resultatutjämningsreserv		

I enlighet med kommunfullmäktiges regler för god ekonomisk hushållning finns även beslut om resultatutjämningsreserv, vilket gör det möjligt för kommunen att reservera delar av ett positivt resultat i en resultatutjämningsreserv. Denna reserv kan sedan användas för att jämna ut intäkter över en konjunkturcykel.

Beräkningen av RUR grundar sig i skatteintäkter och generella bidrag (1 312,3 mkr) med en möjlig avsättning vid överskott på 1 % av skatteintäkter, vilket kräver ett resultat på minst 13,1 mkr. Taket för resultatutjämningsreserven utgörs 2 % av skatter och bidrag; 26,2 mkr. Detta innebär 0,9 mkr i avsättning för 2022.

Resultatutjämningsreserv, mkr	2022
Ingående värde	25,3
Reservering till RUR	0,9
Disponering av RUR	-
Utgående värde	26,2

Återställande av negativt balanskravsresultat

Vid ingången av år 2022 finns inga negativa balanskrav att återställas.

	2022
Balanskravsresultat	34,0
IB ack ej återställda negativa resultat	0,0
Summa	34,0
UB ack ej återställda negativa resultat	0,0

Förväntad utveckling

Ekonomi

Kommunernas ekonomiska förutsättningar kommande två år är tuffa. Samtidigt som inflationen ökar på kostnadsutvecklingen har ett nytt pensionsavtal trätt i kraft för kommunsektorn. För Tranås kommun leder det, med nuvarande prognoser, till 40 mkr respektive 58 mkr i ökade pensionskostnader 2023 re-

spektive 2024, jämfört med 2022. För kommunanställda är det nya avtalet en förmån som ger högre pensionsavsättning. Merparten av landets kommuner planerar att använda resultatutjämningsreserv eller att hänvisa till synnerliga skäl i balanskravsutredningen för att undvika negativt balanskrav. Sveriges kommuner och regioner, SKR, efterfrågar statliga

satsningar för att undvika nedmontering av svensk välfärd.

Enligt de senaste prognoserna spås inflationen sjunka under 2023 vilket leder till en betydande kostnadsminskning av pensionskostnader år 2025 vilket får direkt positiv effekt på förväntat resultat för kommunsektorn.

Flera av kommunens verksamheter kommer att påverkas av nya lagkravet på dygnsvila, som träder ikraft från oktober 2023, med effekt i form av ökade personalkostnader då fler medarbetare kommer att behövas anställas för att schemalägga enligt nytt lagkrav.

För att klara av att uppfylla kravet på god ekonomisk hushållning krävs ett fortsatt arbete för att upprätthålla en ekonomi i balans, en mycket aktiv ekonomistyrning med handlingskraft och en god prognosförmåga. Speciellt under de utmanade åren vi har närmst framför oss.

Demografi

Befolkningssammansättningen i Sverige håller på att förändras. Vi får fler äldre, en stigande livslängd samtidigt som befolkningen i de lägre åldrarna minskar till följd av lågt födelsetal. Detta medför att befolkningsstrukturen blir alltmer skev. Prognoserna för Tranås kommun stämmer överens med utvecklingen i riket. En stor ökning av äldre förväntas i kommunen kommande år samtidigt som totala antalet barn och unga förväntas minska. Kommunen är medveten om den förväntade utvecklingen. Därför har strategin Inriktning för tillväxt tagits fram för att kunna

påverka den demografiska utvecklingen i den riktning kommunen ser behov av. Att kommunen vänder denna trend är av högsta vikt för att generera ekonomiskt handlingsutrymme att satsa på välfärden.

Hållbar utveckling

Sedan tidigare har kommunen en strategi för ekonomisk hållbarhet; Inriktning för tillväxt. Under 2022 har två nya hållbarhetsstrategier tagits fram; Strategi för social hållbarhet och Strategi för ekologisk hållbarhet. Strategierna ska beaktas vid kommunkoncernens beslut och verksamheternas arbetssätt de kommande åren. Under 2022 har arbete med 14 tillväxtmål till strategin för Inriktning för tillväxt arbetats fram och arbetet kommer att fortsätta under 2023.

Kompetensförsörjning

Utmaningen med kompetensförsörjning fortsätter. Ökat personalbehov ses som en av kommunernas stora utmaningar framöver, vilket också ökar konkurrensen om personal till välfärdstjänster. Om kommunerna inte lyckas rekrytera ses konsekvenser såsom kompetensbrist och högre lönekostnader. Framför allt inom socialtjänsten är utmaningen stor med en befolkning som blir äldre. Förutom att rekrytera ny personal för att möta det ökade behovet av välfärdstjänster, ska pensionsavgångar återbesättas. Sannolikt krävs förändrat arbetssätt och effektiviseringar då ny personal av denna omfattning blir svår att rekrytera. För att möta dessa framtida utmaningar är det viktigt att nyttja kommunens resurser effektivt och kunna prioritera.

Resultaträkning, balansräkning & kassaflödesanalys inklusive noter och redovisningsprinciper

Resultaträkning

belopp i mkr	Not	TRANÅS KOMMUN		TRANÅS KOMMUN- KONCERN	
		2022	2021	2022	2021
Verksamhetens intäkter	3	360,2	333,1	767,3	644,6
Verksamhetens kostnader	4,5,6,7	-1 616,6	-1 529,2	-1 902,8	-1 709,2
Avskrivningar	8	-40,1	-47,4	-122,1	-123,2
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER		-1 296,5	-1 243,4	-1 257,6	-1 187,9
Skatteintäkter	9	923,8	887,5	923,8	887,5
Generella statsbidrag och utjämning	10	393,8	384,8	393,8	384,8
		1 317,6	1 272,3	1 317,6	1 272,3
Verksamhetens resultat		21,1	28,9	59,9	84,4
Resultat från finansiella poster					
Finansiella intäkter	11	21,6	16,7	3,6	1,7
Finansiella kostnader	12	-2,6	-0,1	-26,3	-19,5
		19,0	16,5	-22,7	-17,8
Resultat efter finansiella poster		40,0	45,4	37,2	66,6
Skattekostnader	13	0,0	0,0	-5,1	-7,0
ÅRETS RESULTAT	14	40,0	45,4	32,2	59,6

Årsredovisning

Balansräkning

belopp i mkr	Not	TRANÅS KOMMUN		TRANÅS KOMMUNKONCERN	
		2022	2021	2022	2021
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	15, 16	0,0	0,0	6,0	6,7
SUMMA IMMATERIELLA ANLÄGGNINGS- TILLGÅNGAR		0,0	0,0	6,0	6,7
Materiella anläggningstillgångar					
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	17	560,7	550,7	2 311,0	2 173,0
Maskiner och inventarier	18	87,7	83,6	147,2	136,2
Pågående nyanläggningar	19	10,7	6,4	108,6	154,6
SUMMA MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILL- GÅNGAR		659,1	640,7	2 566,7	2 463,7
Finansiella anläggningstillgångar					
Värdepapper, andelar, bostadsrätter	20	41,9	41,8	21,5	21,7
Långfristiga fordringar	21	3,3	3,3	182,8	190,4
SUMMA FINANSIELLA ANLÄGGNINGS- TILLGÅNGAR		45,1	45,1	204,3	212,1
SUMMA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR		704,2	685,8	2 777,0	2 682,4
Omsättningstillgångar					
Varulager	22	1,8	1,4	17,3	14,5
Exploateringsfastighet	22	46,8	39,0	46,8	39,0
Kortfristiga fordringar	23	206,7	156,0	324,5	230,7
Kortfristiga placeringar	24	113,1	116,1	113,1	116,1
Kassa och bank	25	37,4	62,3	38,6	63,0
SUMMA OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR		405,8	374,7	540,2	463,2
SUMMA TILLGÅNGAR		1 109,9	1 060,4	3 317,2	3 145,6
EGET KAPITAL OCH SKULDER					
Eget kapital		703,6	666,6	992,7	940,6
Resultatutjämningsreserv		26,2	25,3		
Årets resultat		40,0	45,4	32,2	59,6
Summa eget kapital	26	769,8	737,3	1 024,9	1 000,2
Avsättningar					
Avsättningar	27, 28	87,0	68,2	167,9	144,0
Skulder					
Långfristiga skulder	29	47,4	44,9	1 770,6	1 678,8
Kortfristiga skulder	30	205,7	209,9	353,9	322,6
Summa skulder		253,1	254,9	2 124,4	2 001,4
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		1109,9	1060,4	3 317,2	3 145,6
Ställda säkerheter		Inga	Inga	Inga	Inga
Ansvarsförbindelser					
Borgensförbindelser	31	1 341,8	1 277,4	1,0	1,0
Pensionsåtagande	32	367,8	381,6	367,8	381,6
Andra ansvarsförbindelser	32	5,5	5,5	5,7	5,8
		1 715,1	1 664,5	374,5	388,4

Kassaflödesanalys

belopp i mkr	Not	TRANÅS KOMMUN		TRANÅS KOM- MUNKONCERN	
		2022	2021	2022	2021
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat		40,0	45,4	37,2	66,6
Avgår förändring eget kapital		0,0	0,0	0,0	0,0
Justering för av- och nedskrivning	33	40,5	47,4	122,1	123,3
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster	33	2,7	16,2	5,8	25,3
Betald skatt		0,0	0,0	0,1	-1,2
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital		83,2	109,0	165,3	214,0
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital					
Ökning(-)/minskning(+) lagertillgångar & exploatering	22	-8,2	-37,3	-10,6	-36,0
Ökning(-)/minskning(+) kortfristiga fordringar	23	-50,7	-39,5	-93,8	-81,6
Ökning(-)/minskning(+) kortfristiga placeringar	24	3,0	-34,7	3,0	-34,7
Ökning(+)/minskning(-) kortfristiga skulder	30	-4,2	5,9	31,2	-0,6
Kassaflöde från den löpande verksamheten		23,1	3,4	95,1	61,1
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Förvärv av immateriella anläggningstillgångar	15,16	0,0	0,0	-0,7	-1,6
Försäljning av immateriella anläggningstillgångar	15,16	0,0	0,0	0,0	0,0
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	17,18,19	-61,7	-69,2	-229,7	-235,8
Försäljning/utrangering av materiella anläggningstillgångar	17,18,19	10,6	38,0	10,7	38,5
Förvärv av finansiella anläggningstillgångar		0,0	3,5	0,0	0,0
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar		0,6	0,0	0,8	2,4
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-50,5	-27,7	-218,9	-196,5
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Ökning(+)/minskning(-) långfristiga skulder	29	2,5	5,9	91,9	112,5
Ökning(-)/minskning(+) långfristiga fordringar	21	0,0	-0,1	7,6	1,7
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		2,5	5,8	99,5	114,2
ÅRETS KASSAFLÖDE					
Likvida medel vid årets början	25	62,3	80,8	63,0	84,2
Likvida medel vid årets slut	25	37,4	62,3	38,6	63,0

Not 1 Tillämpade redovisningsprinciper

Tranås kommun följer den kommunala redovisningslagen Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning (LKBR), samt Rådet för kommunal redovisning (RKR) rekommendationer, med vissa undantag.

Kommunkoncern och sammanställda räkenskaper

Kommunkoncernen består av följande kommunala koncernföretag:

Bolag	Ägarandel
Tranås Stadshus AB	100 %
Tranås Energi AB	100 %
AB Tranås bostäder	99,99 %
Östanå Parken AB	100 %

Periodisering

Kostnader och intäkter som avser redovisningsåret har i huvudsak belastat eller tillgodoräknats periodens redovisning.

Löner avseende timanställda och Ob-ersättning till månadsanställda redovisas enligt kontantprincipen. Det innebär att löner och ersättningar som intjänats under december 2022 har belastat januari 2023, vilket är ett avsteg från principen om matchning. Avvikelsen förklaras med att summan av dessa kostnader inte uppgår till något väsentligt belopp. Mot denna bakgrund gör kommunen bedömningen att påverkan på resultatet är försumbart.

Skatteintäkter

Periodens redovisade skatteintäkter består av preliminära skattebetalningar som kommit kommunen tillgodo under året, prognos för slutavräkning för innevarande år, samt skillnaden mellan den slutliga taxeringen och den redovisade skatteintäkten för föregående år.

Den preliminära slutavräkningen för skatteintäkter baseras på Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) decemberprognos, i enlighet med rekommendation RKR R2 Intäkter. Avseende delårsrapporten baseras uppgifterna på SKR:s prognos som delges i augusti.

Övriga intäkter

Från år 2007 ställer lagstiftningen krav på att VA-verksamheten ska särredovisas från annan verksamhet. Anslutningsavgiften ska betraktas som förutbetalad intäkt, vilken successivt intäktförs i samma takt som den tillgång den bidragit till att finansiera skrivs av. Anslutningsavgiften ska därmed periodiseras över en beräknad nyttjandeperiod på 50 år. Tranås kommun uppfyller dessa krav och en särskild särredovisning upprättas.

Investeringsbidrag redovisas som en förutbetalad intäkt och redovisas bland långfristiga skulder och periodiseras linjärt över anläggningens nyttjandeperiod i enlighet med RKR R2 Intäkter.

Semesterlöneskuld

Semesterlöneskulden avser ej uttagna semesterdagar vid årets slut. Tillsammans med ej kompenserad övertid och därpå upplupen arbetsgivaravgift redovisas den som en kortfristig skuld.

Anläggningstillgångar

Vad gäller anläggningstillgångar följer Tranås kommun RKR R4. Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk och med nyttjandeperiod om minst tre år klassificeras som anläggningstillgång om anskaffningsvärdet överstiger ett prisbasbelopp.

Anläggningstillgångar har i balansräkningen upptagits till anskaffningsvärdet efter avdrag för planenliga avskrivningar. Avskrivningarna påbörjas månaden efter som investeringen tas i bruk. Linjär avskrivning tillämpas och görs efter en bedömning av tillgångens nyttjandeperiod. På tillgångar i form av mark och konst görs inga avskrivningar.

Enligt LKBR 7 kap. 1 § ska samtliga anläggningstillgångar (inkl. finansiella anläggningstillgångar) värderas till anskaffningsvärde.

Under 2021 har kommunen ändrat redovisningen så att pågående anläggningar redovisas på eget balanskonto.

Vad gäller markexploatering har kommunen under 2021 ändrat redovisningen för att kunna följa rekommendationer från RKR. Mark som iordningsställt för försäljning ska enligt RKR redovisas såsom omsättningstillgång, vilket tidigare var inkluderat i anläggningstillgångar.

Komponentavskrivning

Enligt rekommendation RKR R4 Materiella anläggningstillgångar, ska en tillgång delas upp på olika komponenter och skrivas av separat, om den förväntade skillnaden i förbrukning mellan de olika komponenterna är väsentlig. Tranås kommun uppfyller kraven avseende komponentavskrivning.

Enligt RKR rekommendation R5, ska vid finansiellt leasingavtal leasingobjektet redovisas som anläggningstillgång i balansräkningen, medan så inte är fallet om ett operationellt leasingavtal föreligger. Kommunens finanspolicy uttrycker restriktivitet vad gäller leasing och avsikten är att omfattningen av leasing ska minska. Därmed har inte något leasingobjekt redovisats som anläggningstillgång i kommunens balansräkning.

Lagertillgångar

Enligt RKR R19 Förråd, lager m.m. ska beräkning av lager ske enligt först-in-först-ut-principen eller genom beräkning av vägda genomsnittspriser. Tranås kommun använder huvudregeln, det vill säga värdering post för post.

Pensionsskulden

Avseende pensioner följer Tranås kommun RKR R10. Pensionsskulden redovisas enligt blandmodellen vilket innebär att intjänade pensioner fram till och med år 1997 inte redovisas som skuld eller avsättning, utan redovisas som ansvarsförbindelse. Endast utbetalningar som avser denna del av pensionsskulden belastar resultatet.

Pensionsförmåner intjänade från år 1998 redovisas som förpliktelse i balansräkningen. Den avgiftsbestämda delen redovisas under kortfristiga skulder och utbetalning sker i mars nästkommande år, förutom avtalet AKAP-KL vars utbetalningar sker kvartalsvis. Försäkringsavgift för pensionsförmåner över 7,5 inkomstbasbelopp betalas ut löpande under året. Visstidspensioner samt särskild avtalspension redovisas som avsättningar. Redovisning av löneskatt sker i enlighet med RKR:s rekommendation R10. Den särskilda löneskatten redovisas enligt samma principer som gäller för redovisning av pensioner, den så kallade blandmodellen. Förändringen avseende pensionsskuld har bokförts i enlighet med pensionsadministratören KPA:s beräkningar.

Enligt RKR R10 ska nämnas huruvida kommunen innehar finansiella placeringar av pensionsmedel. I Tranås kommun förekommer inte finansiell placering av pensionsmedel. Medlen återlånas i verksamheten.

Övrigt

Enligt RKR R9 redovisas avsättningar för återställande av Norraby deponeringsplats. Deponering av icke brännbart avfall pågick till och med år 2008. Nuvärdesberäkning av kommande utbetalningar har gjorts och beräkningen visar att tillräckliga medel är avsatta. Baserat på en projektering beräknas den totala sluttäckningskostnaden uppgå till cirka 27 mkr. Åtagandet är nuvärdesberäknat med en internränta på 1,0 %. Återställandet av deponin startade 2013 och beräknas pågå fram till 2028.

Jämförelsestörande poster

Händelser som är viktiga att uppmärksamma vid jämförelser med andra perioder redovisas som jämförelsestörande poster. Som jämförelsestörande post redovisas intäkter och kostnader som sällan förekommer.

Finansiella instrument

Enligt LKBR 7 kap. 6 § ska finansiella instrument som innehas för att generera avkastning eller värdestegring värderas till verkligt värde. Tranås kommun innehar tillgångar i form av kortsiktiga placeringar i fonder på sammanlagt 116 mkr med en orealiserad förlust på sammanlagt 2,9 mkr per 2022-12-31. Den orealiserade förlusten har bokförts i resultaträkningen.

Finanspolitik

Kommunen och dess helägda bolag ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Detta innebär att verksamheten ska bedrivas på ett ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredsställande sätt. Vidare ska kommunen och dess helägda bolag förvalta sina medel på ett

sådant sätt att krav på god avkastning och betryggande säkerhet kan tillgodoses.

Denna policy gäller för kommunen och dess direkt och indirekt helägda bolag.

Policyn inkluderar de föreskrifter för kommunens medelsförvaltning som fullmäktige ska fastställa enligt Kommunallag (2017:725) 11 kap 2-4 §. Kommunfullmäktige beslutar om ramar för upp- och utlåning, borgen, likviditetsbehov för investeringar, avsättning för pensionsmedel, avsättning för framtida ändamål samt övriga finansiella lån i samband med årligt budgetbeslut.

Nuvarande finanspolicy antogs av kommunfullmäktige i september 2022.

Not 2 Uppskattningar och bedömningar

Nedan följer de viktigaste uppskattningar och bedömningar som kommunen gör löpande eller i samband med bokslut.

För avsättningar och nuvärdesberäkningar används den procentsats för internränta som SKR tar fram. För år 2022 är internräntan 1,0 %. I balansräkningen finns en avsättning för kommunens deponi. Sluttäckning av deponin pågår och beräknas vara klar år 2028.

Kundfordringar äldre än sex månader anses vara osäkra.

Riktade statsbidrag intäktsförs enbart till det belopp som kommunen med säkerhet kommer att betalas ut.

För pensionskostnader samt skatteintäkter och generella bidrag gör kommunen själv ingen bedömning utan använder sig av de prognoser KPA respektive SKR tar fram.

Not hänvisning Resultaträkning

belopp i mkr	TRANÅS KOMMUN		TRANÅS KOMMUNKONCERN	
	2022	2021	2022	2021
Not 3. Verksamhetens intäkter				
Vatten- och avloppsavgifter	39,1	37,8	39,1	37,8
Avfallsavgifter	18,5	16,0	18,5	16,0
Vård- och omsorgsavgifter	37,9	36,0	37,9	36,0
Barnomsorgsavgifter	17,4	15,8	17,4	15,8
Driftbidrag och kostnadsersättningar från staten	82,5	69,5	82,5	69,5
Ersättning försäkringskassan (LASS*)	22,2	21,8	22,2	21,8
Vinst försäljning anläggningstillgångar	0,5	22,6	0,5	22,6
Exploateringsintäkter	20,7	0,0	20,7	0,0
El	0,0	0,0	237,0	177,2
Fjärrvärme	0,0	0,0	132,2	105,1
Fastigheter	0,0	0,0	174,1	164,5
Övriga verksamhetsintäkter	121,3	113,6	136,9	126,5
Fibernät	0,0	0,0	12,0	10,8
Avgår koncerninterna intäkter	0,0	0,0	-163,8	-159,2
Summa	360,2	333,1	767,3	644,6

* LASS = Lagen om assistansersättning, betalas ut av försäkringskassan till assistansutföraren. Dock ska intäkten för de första 20 timmarna per vecka betalas tillbaka, vilket genererar en kostnad som specificeras under not 3.

De kommuninterna mellanhavandena uppgår till 114,1 mkr. Föregående års kommuninterna mellanhavanden uppgick till 109,9 mkr. Dessa mellanhavanden är interna och ingår inte i ovan.

Not 4. Verksamhetens kostnader				
Verksamhetsrelaterade kostnader	-1 517,5	-1 404,3	-1 967,5	-1 743,5
Pensionsutbetalningar ansvarsförb. inkl. löneskatt	-27,6	-26,5	-27,6	-26,5
Nyintjänad pension inkl. löneskatt	-49,6	-53,7	-49,6	-53,7
Kostnader LASS	-8,1	-8,1	-8,1	-8,1
Förlust vid försäljning av anläggningstillgångar	0,0	-36,6	0,0	-36,6
Anskaffningskostnad exploatering	-13,7	0,0	-13,7	0,0
Avgår koncerninterna kostnader	0,0	0,0	163,8	159,2
Summa	-1 616,6	-1 529,2	-1 902,8	-1 709,2

De kommuninterna mellanhavandena uppgår till 114,1 mkr. Föregående års kommuninterna mellanhavandena uppgick till 109,9 mkr. Dessa mellanhavanden är interna och ingår inte i ovan.

Årsredovisning

		TRANÅS KOMMUN		TRANÅS KOMMUNKONCERN	
		2022	2021	2022	2021
Not 5.	belopp i mkr				
	Anställda och personalkostnader				
	Medelantalet anställda, med fördelning på kvinnor och män uppgår till:				
	Kvinnor	1 212	1 215	1 235	1 237
	Män	339	329	385	377
	Summa	1 551	1 544	1 620	1 614
	Löner och andra ersättningar				
	Styrelse och verkställande direktör	3,4	3,3	6,4	6,1
	Övrigt anställda	662,5	640,9	698,6	676,6
	Summa	665,9	644,1	705,0	682,7
Sociala kostnader					
Pensionskostnader för styrelse och verkställande direktör*	0,1	0,1	0,7	0,7	
Pensionskostnader för övriga anställda	62,3	64,7	65,3	67,9	
Sociala kostnader styrelse och verkställande direktör*	1,2	1,1	2,3	2,2	
Sociala kostnader övriga anställda	217,4	208,5	229,3	220,4	
Summa	281,0	274,4	297,6	291,2	
Totala löner, ersättningar, sociala kostnader och pensionskostnader	947,0	918,6	1 002,6	973,9	
<i>* För Tranås kommun avser uppgiften kommunfullmäktiges och kommunstyrelsens arvoden + kommunchefslön.</i>					
Upplysning om sjukfrånvaro					
Sjukfrånvaro i procent av total arbetstid	7,0%	6,8%			
Varav långtidsfrånvaro över 60 dgr	8,2%	3,1%			
Sjukfrånvaro för kvinnor	7,5%	7,3%			
Sjukfrånvaro för män	5,4%	5,3%			
Sjukfrånvaro för personal 29 år eller yngre	7,8%	6,6%			
Sjukfrånvaro för personal 30-49 år	6,9%	7,1%			
Sjukfrånvaro för personal 50 år eller äldre	8,2%	6,7%			
Könsfördelning bland ledande befattningshavare					
Andel kvinnor i styrelsen	37%	39%	29%	29%	
Andel män i styrelsen	63%	61%	71%	71%	
Andel kvinnor bland övriga ledande befattningar	33%	44%	33%	39%	
Andel män bland övriga ledande befattningshavare	67%	56%	67%	61%	
Not 6.	Arvode och kostnadsersättning till revisorer				
	Arvode förtroendevalda	0,3	0,3	0,3	0,3
	Revision (KPMG AB)	0,0	0,0	0,6	0,6
	Revision (Ernst & Young AB)	0,6	0,6	0,6	0,6
	Övriga kostnader revisorer	0,0	0,1	0,0	0,1
	Summa	0,9	1,0	1,5	1,6
Not 7.	Leasingavtal*				
	Personbilar med förfall inom 1 år	0,6	0,4		
	Personbilar med förfall inom 1-5 år	3,8	8,0		
	Övriga inventarier/ fordon med förfall inom 1 år	0,0	0,0		
	Övriga inventarier/ fordon med förfall inom 1-5 år	3,7	4,6		
	Summa	8,1	13,1		
<i>* avser Tranås kommun Leasing bokfört värde</i>					

Årsredovisning

belopp i mkr	TRANÅS KOMMUN		TRANÅS KOMMUNKONCERN	
	2022	2021	2022	2021
Not 8. Avskrivningar och nedskrivningar				
Fastigheter och tekniska anläggningar	-20,5	-18,9	-89,8	-82,6
Maskiner och inventarier	-19,6	-20,8	-26,5	-28,0
Immateriella anläggningstillgångar	0,0	0,0	-1,4	-1,5
Nedskrivningar	0,0	-7,6	-4,4	-11,1
Summa	-40,1	-47,4	-122,1	-123,2
Not 9. Skatteintäkter				
Kommunalskatt	890,4	854,2	890,4	854,2
Begravningsavgift	5,3	8,9	5,3	8,9
Slutavräkningar	6,0	21,6	6,0	21,6
Preliminär slutavräkning innevarande år*	22,1	2,8	22,1	2,8
Summa	923,8	887,5	923,8	887,5
<i>* Differens mellan slutlig taxering och redovisad skatteintäkt föregående inkomstår.</i>				
Not 10. Generella statsbidrag och utjämning				
Inkomstutjämning	251,3	229,7	251,3	229,7
Regleringsbidrag	52,1	56,2	52,1	56,2
Kostnadsutjämning	33,9	37,5	33,9	37,5
Fastighetsavgift	41,4	40,0	41,4	40,0
LSS-utjämning	10,7	11,8	10,7	11,8
Skolmiljarden	2,5	2,3	2,5	2,3
Äldreomsorgssatsningen	0,9	7,2	0,9	7,2
Ökade kostnader för finansiering	0,4	0,0	0,4	0,0
Kommuners medverkan vid 2022 års val	0,5	0,0	0,5	0,0
Summa	393,8	384,8	393,8	384,8
Not 11. Finansiella intäkter				
Utdelning på aktier och andelar	15,3	10,1	15,3	10,1
Ränteintäkter	0,9	0,4	2,6	1,0
Ränteintäkter kundfordringar	0,1	0,1	0,1	0,1
Övriga finansiella intäkter	5,4	6,1	5,4	6,1
Avgår koncerninterna finansiella intäkter	0,0	0,0	-19,6	-15,5
Summa	21,6	16,7	3,6	1,7
<i>De kommuninterna finansiella intäkterna uppgår till 7,3 mkr. Föregående års kommuninterna finansiella intäkter uppgick till 8,3 mkr. Dessa intäkter är interna och ingår inte i ovan.</i>				
Not 12. Finansiella kostnader				
Orealiserad värdeminskning på finansiella instrument	-2,8	-0,3	-2,8	-0,3
Räntekostnader	0,2	0,2	-29,2	-24,7
Avgår koncerninterna finansiella kostnader	0,0	0,0	5,7	5,5
Summa	-2,6	-0,1	-26,3	-19,5
<i>Lånekostnader redovisas i enlighet med huvudmetoden och belastar följaktligen resultatet för den period de hänför sig till. De kommuninterna finansiella kostnaderna uppgår till 7,3 mkr. Föregående års kommuninterna finansiella kostnaderna uppgick till 8,3 mkr. Dessa kostnader är interna och ingår inte i ovan.</i>				
Not 13. Skatt på årets resultat				
Aktuell skatt	0,0	0,0	-0,7	-0,1
Uppskjuten skatt	0,0	0,0	-4,4	-6,9
Summa redovisad skatt	0,0	0,0	-5,1	-7,0

Årsredovisning

belopp i mkr	TRANÅS KOMMUN		TRANÅS KOMMUNKONCERN	
	2022	2021	2022	2021
Not 14. Avstämning balanskrav*				
Årets resultat enligt resultaträkning	40,0			
Reducering av samtliga realisationsvinster	-21,8			
Justering av samtliga realisationsförluster	13,7			
Just för realisationsvinster/förluster enligt undantag	0,0			
Orealiserade förluster i värdepapper	2,9			
Just återföring av orealiserade förluster i värdepapper	0,1			
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	34,9			
Reservering av medel från resultatutjämningsreserv	-0,9			
Användning av medel från resultatutjämningsreserv	0,0			
Balanskravsresultat	34,0			
 IB ack ej återställda negativa resultat	 0,0			
 Summa	 34,0			
UB ack ej återställda negativa resultat	0,0			
<i>* Endast Tranås kommun</i>				

Årsredovisning

Nothänvisning Balansräkning

	TRANÅS KOMMUN		TRANÅS KOM- MUNKONCERN	
	2022	2021	2022	2021
belopp i mkr				
Not 15. Immateriella anläggningstillgångar				
Ingående anskaffningsvärden	0,0	0,0	12,2	11,2
Inköp	0,0	0,0	0,7	1,4
Försäljningar /utrangeringar	0,0	0,0	0,0	-0,4
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	0,0	0,0	12,9	12,2
Ingående avskrivningar	0,0	0,0	-6,2	-5,1
Försäljningar/ utrangeringar	0,0	0,0	0,0	0,4
Årets avskrivningar	0,0	0,0	-1,4	-1,5
Utgående ackumulerade avskrivningar	0,0	0,0	-7,6	-6,2
Utgående redovisat värde	0,0	0,0	5,3	6,0
Genomsnittlig nyttjandeperiod	-	-	22,7	6,6
Not 16. Förskott avseende immateriella anläggningstillgångar				
Vid årets början	0,0	0,0	0,7	0,5
Anskaffningar	0,0	0,0	0,0	0,2
Summa	0,0	0,0	0,7	0,7
Not 17. Mark, byggnader och tekniska anläggningar				
Ingående anskaffningsvärden	877,5	903,5	3 316,4	3 195,6
Inköp	31,5	69,2	236,0	224,3
Försäljningar/ utrangeringar	-2,8	-38,7	-30,6	-47,0
Omklassificeringar	0,8	-56,5	0,8	-56,5
Färdigställda	2,0	0,0	2,0	0,0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	909,0	877,5	3 524,5	3 316,4
Ingående avskrivningar	-326,9	-309,5	-1 114,0	-1 040,9
Försäljningar/ utrangeringar	0,2	0,7	25,3	8,6
Omklassificeringar	-0,7	0,8	-0,7	0,8
Årets avskrivningar	-20,9	-18,9	-90,2	-82,5
Utgående ackumulerade avskrivningar	-348,3	-326,9	-1 179,6	-1 114,0
Ingående nedskrivningar	0,0	0,0	-29,4	-25,9
Årets nedskrivningar	0,0	0,0	-4,4	-3,5
Utgående ackumulerade nedskrivningar	0,0	0,0	-33,8	-29,4
Utgående redovisat värde	560,7	550,7	2 311,0	2 173,0
Genomsnittlig nyttjandeperiod	32,0	44,5	33,8	38,0
Uppgifter om förvaltningsfastigheter				
Redovisat värde			987,4	968,8
Verkligt värde			1 678,2	1 704,9

Årsredovisning

	TRANÅS KOMMUN		TRANÅS KOM- MUNKONCERN	
	2022	2021	2022	2021
belopp i mkr				
Not 18. Maskiner och inventarier				
Ingående anskaffningsvärden	175,9	247,8	297,2	364,2
Inköp	20,3	22,8	34,1	31,0
Försäljningar /utrangeringar	-58,8	-46,9	-62,6	-50,1
Färdigställda	3,5	0,0	3,5	0,0
Omklassificeringar	46,9	-47,8	46,9	-47,8
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	187,9	175,9	319,2	297,2
Ingående avskrivningar	-92,3	-165,7	-161,0	-229,3
Försäljningar/ utrangeringar	58,6	46,9	62,4	49,0
Omklassificeringar	-46,9	47,1	-46,9	47,1
Årets avskrivningar	-19,6	-20,6	-26,5	-27,8
Utgående ackumulerade avskrivningar	-100,3	-92,3	-172,0	-161,0
Utgående redovisat värde	87,7	83,6	147,2	136,2
Genomsnittlig nyttjandeperiod	10,4	11,8	10,9	10,4
Not 19. Pågående nyanläggningar				
Ingående balans	6,4	0,0	154,6	146,8
Årets investeringar	9,1	27,2	105,6	158,2
Färdigställda	-4,8	-45,8	-151,6	-175,4
Omklassificeringar	0,0	25,0	0,0	25,0
Utgående redovisat värde	10,7	6,4	108,6	154,6
Not 20. Värdepapper, andelar och bostadsrätter				
Andelar i koncernföretag				
Tranås Stadshus AB	18,0	18,0	18,0	18,0
Östanå Parken AB	10,3	10,3	10,3	10,3
Avgår koncerninterna aktier och andelar	0,0	0,0	-28,3	-28,3
Aktier och andelar, övriga				
Rederi AB SS Boxholm II	0,1	0,1	0,1	0,1
Södra Skogsägarna ekonomisk förening	0,2	0,1	0,2	0,1
Kommuninvest ekonomisk förening*	13,2	13,2	13,2	13,2
Kreditgarantiföreningen Jönköpings län förlagsinsats	0,0	0,0	0,0	0,0
Bostadsrätter	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga	0,0	0,0	8,0	8,1
Utgående redovisat värde	41,9	41,8	21,5	21,7

* Kommuninvest ekonomisk förening, avser inbetalt andelskapital vid inträde i föreningen om 825 000 kronor år 2002. Kommuninvest ekonomisk förening har därefter beslutat om insatsemmissioner om sammanlagt 7 852 443 kr (insatsemmission 2015 med 2 401 589 kronor).

År 2015 beslutades om att göra en särskild insats och det är en kapitaldel som medlemmarna i Kommuninvest deltar i utöver den obligatoriska insatsen. Tranås kommuns särskilda insats var 8 721 956 kronor och betalades in i september 2015. Under 2020 beslutade föreningsstämman om en obligatorisk nivå på insatsbelopp för åren 2021-2024. För att nå sin obligatoriska medlemsinsats betalade Tranås kommun in 3 700 000 kronor i november 2020 i samband med att förlagslånet på 3 700 000 kronor betalades ut av Kommuninvest. Tranås kommuns totala andelskapital i Kommuninvest ekonomisk förening uppgick 2022-12-31 till 20 274 000 kronor samt 16 800 kronor i överinsats.

Enligt ny redovisningslagstiftning ska samtliga anläggningstillgångar (inkl. finansiella anläggningstillgångar) värderas till anskaffningsvärde. Detta innebär att tidigare gjorda uppskrivningar ska återföras direkt mot eget kapital. Vad gäller Kommuninvest ekonomisk förening uppgick detta belopp till 7 mkr som återförts mot eget kapital räkenskapsåret 2019. Tranås kommuns totala andelskapital uppgår per 2022-12-31 till 13,2 mkr samt 0,02 mkr i överinsats.

Årsredovisning

	TRANÅS KOMMUN		TRANÅS KOM- MUNKONCERN	
	2022	2021	2022	2021
belopp i mkr				
Not 21. Långfristiga fordringar				
Fordran Östanå Parken AB	0,3	0,3	0,3	0,3
Medlemskonto Södra Skogsägarna	3,0	3,0	3,0	3,0
Långfristig fordran	0,0	0,0	179,8	187,4
Avgår koncerninterna finansiella tillgångar och koncerninterna långfristiga fordringar	0,0	0,0	-0,3	-0,3
Utgående redovisat värde	3,3	3,3	182,8	190,4
Not 22. Lagertillgångar och exploateringsfastigheter				
Eldningsolja	0,0	0,0	2,8	1,7
Flis	0,0	0,0	2,1	1,4
Förrådsmaterial/mätare el	0,0	0,0	1,7	1,4
Förrådsmaterial/mätare service fjärrvärme	0,0	0,0	6,6	7,0
Utsläppsrätter	0,0	0,0	1,0	0,7
Gatuförråd	1,8	1,4	1,8	1,4
Övrigt	0,0	0,0	1,3	0,9
Exploateringsfastigheter	46,8	39,0	46,8	39,0
Utgående redovisat värde	48,6	40,4	64,0	53,5
Exploateringsfastighet				
Ingående balans	39,0	1,8		
Årets anskaffning och iordningsställande	32,3	19,5		
Sålda	-11,1	-32,2		
Nedskrivning	-12,7	-7,6		
Färdigställda	-0,8	0,0		
Omklassificering	0,0	57,4		
Utgående redovisat värde	46,8	39,0		
Not 23. Kortfristiga fordringar				
Fakturafordringar	24,6	18,8	128,7	114,1
Statsbidrag	0,8	0,9	0,8	0,9
Interimsfordringar	22,3	35,5	41,9	56,2
Skattefordringar	81,3	37,4	83,7	40,0
Fordran moms	14,0	12,9	14,0	12,9
Övriga fordringar	1,1	2,0	64,3	9,7
Fordran koncernföretag	62,5	48,5	62,5	48,5
Avgår koncerninterna kortfristiga fordringar	0,0	0,0	-71,5	-51,6
Utgående redovisat värde	206,7	156,0	324,5	230,7
Not 24. Kortfristiga placeringar				
Obligationer/Räntefonder	113,1	116,1	113,1	116,1
Utgående redovisat värde	113,1	116,1	113,1	116,1
<i>Aktuellt värde per 2022-12-31 är 113 084 875 kr.</i>				
Not 25. Likvida medel				
Kassa/Plusgiro/Bank	37,4	62,3	38,6	63,0
Utgående redovisat värde	37,4	62,3	38,6	63,0

Årsredovisning

belopp i mkr	TRANÅS KOMMUN		TRANÅS KOM- MUNKONCERN	
	2022	2021	2022	2021
Not 26. Eget kapital				
Ingående eget kapital	737,3	691,9	1000,2	940,6
Rättelse väsentlig post - fordran Migrationsverket 2018-2019	-7,5	0,0	-7,5	0,0
Årets resultat	40,0	45,4	32,1	59,6
Utgående redovisat värde	769,8	737,3	1 024,9	1 000,2
Fördelning av totalt eget kapital				
Ingående eget kapital	-518,0	-473,8		
Pensionsreserv	-194,0	-194,0		
Resultatutjämningsreserv	-26,2	-25,3		
Rättelse väsentlig post - fordran Migrationsverket 2018-2019	7,5	0,0		
Årets resultat exkl nämndöverskott/underskott	-39,3	-38,9		
Årets nämndöverskott/ underskott	0,2	-5,3		
Summa	-769,8	-737,3		
Soliditet	69,3%	69,5%	30,9%	31,8%
Soliditet inräknat pensionsskuld ansvarsförbindelse	36,2%	33,5%	19,8%	19,7%
Not 27. Avsättningar för pensioner				
Pensionsförpliktelse				
1. Total pensionsförpliktelse i balansräkningen				
a. Avsättning inkl särskild löneskatt	29,0	28,3	29,0	28,3
b. Ansvarsförbindelse inkl särskild löneskatt	367,8	381,6		
2. Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsförsäkring	37,6	32,8		
3. Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsstiftelse	0,0	0,0		
Summa pensionsförpliktelse (inkl försäkring & stiftelse)	434,4	442,7		
Förvaltade pensionsmedel - Marknadsvärde				
4. Total pensionsförsäkringskapital	44,2	41,7		
a. Varav överskottsmedel	0,5	0,6		
5. Totalt kapital, pensionsstiftelse	0,0	0,0		
6. Finansiella placeringar (egna förvaltade pensionsmedel)	0,0	0,0		
Summa förvaltade pensionsmedel	44,2	41,7		
Finansiering				
7. Återlånade medel	390,2	400,9		
8. Konsolideringsgrad	10,2%	9,4%		
Antal anställda med rätt till visstidspension	0	0		
Antal förtroendevalda med rätt till visstidspension enligt PBF	0	0		
Antal förtroendevalda med rätt till omställningsstöd enligt OPF-KL	0	0		

Årsredovisning

belopp i mkr	TRANÅS KOMMUN		TRANÅS KOM- MUNKONCERN	
	2022	2021	2022	2021
Not 28. Andra avsättningar				
Återställande av deponeringsplats Norraby *	27,3	26,1	27,3	26,1
Avsättning Investeringsfond VA**	8,0	8,2	8,0	8,2
Avsättning Griftegårdsresultat***	0,2	5,7	0,2	5,7
Avsättning skyfall 2021****	20,5	0,0	20,5	0,0
Övriga avsättningar*****	2,0	0,0	2,0	0,0
Uppskjuten skatt	0,0	0,0	80,9	75,8
Utgående redovisat värde	58,0	39,9	138,9	115,7

* Avsättningen avser återställande av avfallstipp. Kostnaden beräknas till 27,3 mkr och ska vara återställd senast år 2027 med start 2011.

** Avsättningen avser resultatet från Vatten/Avlopp och Avfallsverksamheten som fonderats i investeringsfond för framtida investeringar.

*** Avsättningen avser resultat från Griftegårdsverksamheten som fonderats.

**** Avsättningen avser framtida kostnader för utredningar samt skadestånd i samband med skyfallet och översvämningarna sommaren 2021. Fastighetsägare/försäkringsbolag har 10 år på sig att inkomma med skadestånds- eller regresskrav.

***** Avsättningen avser framtida rivningskostnader för Rockebro 7:40.

Not 29. Långfristiga skulder				
Lån banker/övriga långivare*	0,0	0,0	1 567,7	1 600,9
Förutbetalda intäkter från anslutningsavgifter Vatten och Avlopp**	46,8	44,2	46,8	44,2
Investeringsbidrag***	0,6	0,7	0,6	0,7
Nyttjad checkräkningskredit	0,0	0,0	155,8	33,2
Avgår koncerninterna långfristiga skulder	0,0	0,0	-0,3	-0,3
Utgående redovisat värde	47,4	44,9	1 770,6	1 678,8

* Tranås Stadshus AB har en skuld till Nordiska Investeringsbanken på 179,5 mkr med motsvarande fordran på samma belopp i SEB-banken.

** Finansiering av anläggningstillgång - periodiseras 50 år fr om inbetalningsåret

*** Statsbidrag gällande gång & cykelväg Sveagatan, teknisk utrustning inom äldreomsorgen samt datorer för likvärdig skola, periodiseras på investeringarnas livslängd (20 år för GC-väg, respektive 5 år för teknisk utrustning samt datorer)

Not 30. Kortfristiga skulder				
Leverantörsskulder	67,9	65,1	143,8	105,1
Skulder till kreditinstitut	0,0	0,0	37,8	34,0
Övriga kortfristiga skulder	20,7	23,3	99,7	89,0
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter				
Förutbetalda intäkter övriga	13,7	17,9	29,1	30,5
Semesterlöneskuld och övertidsskuld	49,6	49,2	52,5	52,0
Upplupna pensioner	27,5	27,1	27,5	27,1
Lagstadgade sociala avgifter	16,5	16,0	17,1	16,6
Upplupna räntor	0,0	0,0	2,8	2,2
Upplupna kostnader, övriga	9,7	11,2	15,1	17,7
Avgår koncerninterna kortfristiga skulder	0,0	0,0	-71,5	-51,6
Utgående redovisat värde	205,7	209,9	353,9	322,6

Årsredovisning

	TRANÅS KOMMUN		TRANÅS KOM- MUNKONCERN	
	2022	2021	2022	2021
belopp i mkr				
Not 31. Borgensförbindelser*				
Kommunägda företag				
AB Tranåsbestäder	845,8	795,8	845,8	795,8
Tranås Energi AB	321,9	306,5	321,9	306,5
Tranås Stadshus AB	173,2	174,1	173,2	174,1
Föreningar				
Sommens Byggnadsförening	0,1	0,1	0,1	0,1
Tranås Ridklubb	0,9	0,9	0,9	0,9
Avgår koncerninterna borgensförbindelser	0,0	0,0	-1 340,8	-1 276,4
Summa	1 341,8	1 277,4	1,0	1,1

Tranås kommun har i juli 2002 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 292 kommuner som per 2022-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomiskförening.

Vid uppskattning av den finansiella effekten av Tranås kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2022-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 540 357 097 316 kronor och totala tillgångar till 537 006 752 858 kronor. Tranås kommuns andel av den totala förpliktelsen uppgick till 1 380 998 800 kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 0,26 procent.

Not 32. Övriga ansvarsförbindelser och ställda säkerheter

Gravskötselavtal	5,5	5,5	5,5	5,5
Fastighetsinteckningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Garantifond Fastigo	0,0	0,0	0,2	0,2
Summa	5,5	5,5	5,7	5,8

Pensionsförpliktelser och särskild löneskatt äldre än 1998*

Pensionsförpliktelser *	296,0	307,1	296,0	307,1
Löneskatt	71,8	74,5	71,8	74,5
Summa	367,8	381,6	367,8	381,6

Aktualiseringsgrad: 93,0%

Av de ännu yrkesverksamma är 93,0% helt färdigaktualiserade.

Resterande personer är aktualiserade i olika grad.

* Tranås kommun har valt försäkringslösning för nyintjänad pension. Nyintjänad pension belastar inte ansvarsförbindelsen

Not 33. Justering för poster som inte ingår i kassaflödet

Avskrivningar	40,5	39,8	122,1	115,7
Nedskrivningar	0,0	7,6	0,0	7,6
Förändring avsättning	18,8	-0,7	19,5	10,5
Vinst vid försäljning av anläggningstillgångar	-21,8	-22,6	-21,8	-22,6
Förlust vid försäljning av anläggningstillgångar	13,7	36,6	16,4	37,4
Förändring pensionsavsättningar	0,7	2,9	0,0	0,0
Övriga ej likviditetspåverkande poster	-8,7	0,0	-8,3	0,0
Summa	43,2	63,6	127,9	148,7

Not 34. Upplysning om upprättade särredovisningar

Tranås kommun upprättar särredovisning om Vatten- och avloppsverksamheten enligt lagen om allmänna vattentjänster. Se s. 49-54 i årsredovisningen.

Årsredovisning

Not 35. Koncerninterna förhållanden

Transaktioner under 2022 mellan bolagen i kommunkoncernen:

Enhet (tkr)	Ägd andel	Aktieägartillskott		Koncernbidrag		Utdelning	
		Givna	Mottagna	Givna	Mottagna	Givna	Mottagna
Kommunen							14 000
Tranås Stadshus AB	100%	13 000				14 000	14 000
Tranås Energi AB	100%					11 000	
AB Tranås bostäder	99,9%		13 000			3 000	
Östanå Parken AB	100%						

Särskild redovisning för vatten- och avloppsverksamheten

Uppdrag

Teknik och griftegårdsnämnden (TGN) är huvudman och är därmed ansvarig för drift, underhåll och utbyggnad av den allmänna VA-anläggningen i Tranås kommun. VA-verksamheten ska beakta Tranås kommuns *Vision 2040*, vilket innebär att avdelningen ska planera för ett hållbart samhälle utifrån den prognosticerande tillväxten. Tranås kommuns *Vision 2040* innebär också att VA-verksamheten behöver planera för att bygga ut och förnya ledningsnätet samt underhålla anläggningar för att minska miljöpåverkan och därmed uppfylla målen i Agenda 2030.

Verksamheten ska uppfylla lagar och regler utifrån gällande tillstånd och föreläggande från centrala-, regionala- och lokala tillsynsmyndigheter. Avdelningen ska bedriva en kostnadseffektiv verksamhet med hög kvalitet till alla kunder i VA-kollektivet.

Verksamhetsområde

Ett verksamhetsområde är det geografiska område vilket en eller flera vattentjänster har ordnats eller ska ordnas genom en allmän VA-anläggning. Området kan komma att förändras/utökas exempelvis vid exploatering.

Upprättandet av verksamhetsområden ingår som en del av kommunens skyldighet att ordna vattenförsörjning och avlopp i de större sammanhang där det krävs med hänsyn till människors hälsa eller miljön. Inom verksamhetsområden gäller *Allmänna bestämmelser VA (ABVA)* och fastställd VA-taxa.

Ledningsnät - drift och underhåll

VA- och avfallsavdelningen är ägare och ansvarar för drift, underhåll och anläggning av nya ledningar inom det kommunala ledningssystemet. Ledningsnätet består av 19 mil kallvattenledningar som förser abonnenterna med dricksvatten och 18 mil spillvattenledningar som transporterar avloppsvatten till reningsverken. Systemet innehåller dessutom 13 mil dagvattenledningar som transporterar bort

regn- och smältvatten. Totalt finns det ca 50 mil ledningar.

VA – Verket

VA- och avfallsavdelningen bedriver tillståndspliktig verksamhet enligt miljöbalken. Huvudverksamheten är rening av avloppsvatten men det finns även en sidoverksamhet som är framställning av gas- och vätskeformiga bränslen. Verksamhetens efterlevnad av de fastställda villkoren tydliggörs i kontrollprogrammet.

Tranås avloppsreningsverk ligger i nordöstra delen av Tranås tätort. Vid avloppsreningsverket behandlas avloppsvatten från hushållen i Tranås tätort, Säby, Gripenberg, Linderås, Sommen, Röhälla, Norraby, Hätte, Seglarvik, del av Smörstorp, Krämarp och Övrarp. Antalet anslutna personer är ca 16 800 stycken.

Det finns ett antal industrier som är påkoppade till reningsverket. Verket tar också emot lakvatten från Norraby deponi. Det behandlade avloppsvattnet leds till Svartån, som efter ca 1,5 km rinner ut i sjön Sommen. Avloppsreningsverket byggdes ursprungligen år 1960 för mekanisk – biologisk (aktiv slam) rening av avloppsvatten från Tranås stad. År 1974 utökades reningsverkets kapacitet med 50 % och kompletterades med kemisk rening. Under år 2013 kompletterades biobassängerna med kväverening. Gasen som produceras används för uppvärmning av reningsverkets lokaler och kommunens övriga lokaler inom Näckströmsområdet.

År 2020 kompletterades VA-verket med en mer effektiv kväverening för att klara utökade myndighetskrav. Det gjordes en omfattande renovering av röt-kammaren år 2021-2022, för att klara gasnormen EGN-2020.

Viktiga beslut och händelser under året

Under 2022 har verksamheten arbetat vidare med effekterna av det omfattande skyfallet som drabbade kommunen 2021. Skyfallets effekter kommer att påverka VA-kollektivet un-

der lång tid framöver. VA-tekniska utredningar har genomförts för att kunna bemöta inkomna regresskrav. De VA-tekniska undersökningarna gäller kalibrering av modell, flödesmätning, modellering samt rökutredning av ledningsnätet för ca 530 fastigheter. Kostnaderna för dessa utredningar uppgår till ca 2,2 mkr och har bekostats av skattekollektivet. Skattekollektivet har även avsatt en summa om ca 20,5 mkr från 2022 års resultat, i syfte att ta höjd för framtida utbetalningar av regresskrav ställt mot Tranås kommun.

VA-verksamheten har från år 2023 och framåt tecknat en översvämningförsäkring som tar kostnader för tekniska utredningar, juridisk hjälp samt utbetalningar av regresskrav upp till 25 mkr, vilket endast gäller för eventuella framtida översvämningar. Kostnaden för denna översvämningförsäkring är 0,56 mkr/år och bekostas av VA-kollektivet.

VA- och avfallsavdelningen har även vidtagit åtgärder vid ett antal mindre akuta vattenläckor under året. I framtida samhällsplanering är det viktigt att säkerställa att rörledningarna ligger i lämpliga markförhållanden och intensifierar läcksökning som planerad insats.

Uppföljning av mål och inriktning

VASS är Svenskt Vattens statistiksystem där man samlar information om de olika VA-organisationerna runt om i Sverige. Här finns möjlighet att jämföra sig med andra och få fram nyckeltal. Verksamheten jobbar med ett hundratal olika nyckeltal gällande vattenkvalité, taxenivåer, rörbrott, avloppsstopp, breddningar, investeringar, reinvesteringar m.m.

Resultat

Vatten- och avloppsverksamheten visar för 2022 ett överskott om cirka 0,8 mkr, periodisering mot tidigare underskott har gjorts. Föregående år visades ett överskott om 0,2 mkr. Värdet på investeringsfonden var vid årets ingång 8,2 mkr och vid årets utgång 8,0 mkr, upplösning sker med 0,2 mkr per år. Fonden

används till viss del både för att möta befintliga samt framtida investeringars avskrivningskostnader.

Verksamhetens intäkter uppgår till 43,1 mkr (40,8 mkr). Intäkterna består av brukningsavgifter, anläggningsavgifter samt diverse övriga intäkter. Av de totala anläggningsavgifterna för året redovisas år 1: 10% för direkta kostnader och administrationskostnader samt 1/50 av resterande 90% som en intäkt i årets resultaträkning. Resterande del av årets anläggningsavgifter redovisas i en avsättning i balansräkningen och upplöses i framtida resultaträkningar enligt följande: år 2-50 intäktsförs 2% / år av den del av anläggningsavgiften (90%) som ej avsåg direkta kostnader i samband med anslutningen.

Periodisering från tidigare år för anläggningsavgifter var vid årets ingång 44,2 mkr (38,0 mkr). Efter årets periodisering uppgår summan till 46,8 mkr (44,2 mkr). Den summan kommer sannolikt att växa väsentligt de närmaste åren, eftersom att Tranås kommun från år 2008 började tillämpa redovisningspraxis med periodisering av intäkter för anläggningsavgifter 50 år framåt.

Kostnaderna för att driva vatten- och avloppsverksamheten inklusive proportionell fördelning av kommuninterna kostnader uppgår till 43,1 mkr (40,8 mkr), inklusive avskrivningar och finansiella poster.

Årets investeringar

Årets investeringar uppgår till 24,4 mkr mot budget 20,65 mkr. Föregående års investeringar uppgick till 30,3 mkr. Under året har tidigare påbörjade projekt avslutas och aktiverats samt nya projekt påbörjats som sträcker sig över en längre period.

Under 2022 har de största investeringarna skett i fortsatt utbyggnad av Krämarp spill- och kallvatten, för cirka 1,0 mkr till ca 10 st. fastigheter. Spill-, kall- och dagvatten har anlagts till ett nytt skol- och bostadsområde, Granelund, för ca 4,9 mkr, med färdigställande 2023.

Relining och VA-sanering av avloppsledningar på självfallsledningar spill-, dag- och kallvatten har genomförts till en kostnad på ca 11,7 mkr. VA-verket har reinvesterat på Fröafalls vattenverk i ett nytt sandfilter för ca 1,0 mkr, där dricksvattnet långsamt renas i stora bassänger. Det har även utförts ett flertal mindre betongarbeten för 0,3 mkr, täckning av förtjockare för behandling av avloppsslam för 0,4 mkr och därmed minskad luktproblematik i området samt nytt tak till röt-kammare för 0,3 mkr.

Pågående och framtida investeringar

Tranås kommun har för sin framtida VA-försörjning upprättat en VA-strategi med tillhörande VA-plan. Dokumentet har sin grund i Tranås kommunvision för 2040 och vilar på befintlig lagstiftning enligt *Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster*, *Miljöbalken (1998:808)*, *Livsmedelslagstiftningen* och *Plan- och bygglag (2010:900)*. VA-strategin omfattar nio fokusområden och är antagen av kommunfullmäktige 2020-10-26, § 162. VA-planen har visat ca 50 åtgärdsförslag som alla är kopplade till dessa fokusområden.

Arbetet med en utbyggnad av verksamhetsområdet för spill-, kall- och dagvatten, Granelund för 4,5 mkr, kommer fortsätta. Arbetet med relining kommer utföras löpande på befintliga avloppsledningar inom Tranås kommun för 0,7 mkr. Detta är ett schaktfritt arbetssätt som medför lägre kostnader med återställning och är ett mer hållbart alternativ. Relining medför att risken för akuta avloppsstopp minskar. Reinvesteringar i befintligt rörnät, utöver relining, kommer även utföras för ca 8,0 mkr. Bland annat omfattas Verkstadsgatan, som under flera år drabbats av läckor på huvudledningsnätet, av dessa reinvesteringar. Området har dåliga markförhållanden med högt grundvatten, vilket ger rörelser i marken. Det förekommer även problem med en ledning som ligger under en byggnad, som tillfälligt är bortkopplad för rundmatning.

Ny dagvattendamm ska utföras vid Västra vägen för ca 5,0 mkr, som var en del av det översvämmade området. Området Höganloft

fortsätter att växa där VA-verksamheten behöver säkerställa omhändertagandet av dagvatten via en dammkonstruktion för ca 3,0 mkr.

Under 2023 kommer ett flertal åtgärder att genomföras på Tranås vattenverk för att säkerställa driften, genom ny blåsmaskin för 0,5 mkr samt fortsatt arbete med rörgalleri och pumpar för ca 0,2 mkr. Utifrån omständigheter i omvärlden, som resulterat i materialbrist, har leveranser av halvledare inte kunnat genomföras i samma omfattning som tidigare. Detta har inneburit att VA-huvudmannen inte har kunna byta ut digitala vattenmätare i önskad takt. Detta behöver intensifieras under 2023 om marknaden ändras.

Systematiskt kvalitetsarbete och innovation

Under året har verksamheten arbetat i ledningssystemet och genomfört omfattande genomgångar av rutiner och egenkontroller. Vidare har informationsbroschyrer inom området "oljeavskiljare" och "fettavskiljare" tagits fram under 2022. Arbetet med VA-ledningsnätet fortskrider i form av en långsiktig förnyelseplan som kommer fastställas under 2023.

Livsmedelsverket har genomfört tillsyn på VA-huvudmannen enligt lagen (2018:1174) om informationssäkerhet för samhällsviktiga och digitala tjänster, NIS-lagen, som enligt 1 § syftar till att uppnå en hög nivå på säkerheten i nätverk och informationssystem för bland annat leverans och distribution av dricksvatten. En tillsyn- och säkerhetsrapport är upprättad. Ett fåtal förbättringsarbeten framkom som VA- och avfallsavdelningen, tillsammans med dataavdelningen, kommer arbeta vidare med under 2023. I övrigt fanns det inget att anmärka på. Förbättringarna ska återredovisas till Livsmedelsverket.

Framtid

Den 1 januari 2023 förändrades lagen om allmänna vattentjänster. Bland annat kommer kommunerna att under 2023 bli tvungna att ta fram, samråda och besluta om en vattentjänstplan. Planen kan utgå från nuvarande VA-plan

Årsredovisning

och kompletteras med bland annat skyfallsutredningar. Kravet på en bedömning av hur VA-anläggningarna påverkas av skyfall innebär att kommunerna behöver se över vad som sker med VA-anläggningen vid kraftigt nederbörd. I de områden som riskerar översvämningsskador vid kraftig nederbörd behöver kommunen genomföra åtgärder för att leda bort vattnet ytledes till översvämningsszoner i stället för att leda allt till rörledningar. Detta behöver hanteras i samhällsplaneringen.

Det pågående arbetet med kalibrering av modell, flödesmätning, modellering samt rökutredning av ledningsnätet ska hjälpa VA-huvudmannen att möta upp kommande regresser mot försäkringsbolag samt vara underlag för framtida åtgärder och klimatsäkra Tranås VA-ledningsnät.

Under 2023 och framöver fortsätter arbetet med dagvatten för att fastställa ny princip för

fördelning av bruksavgifter samt avgiftsnivån för avledning. Verksamheten fortsätter med utförande av spolvattenplaner för kallvattennätet, för att säkerställa kvalitén av dricksvatten. Detta görs via vattenluftsspolningen som innebär att en blandning av luft och vatten tillförs för att bibehålla rörens skick och kapacitet.

Vidare kommer arbetet med processutredning av vattenverket för att säkerställa ett dricksvatten av god och säker kvalitet, som är en förutsättning för en hälsosam livsmiljö i Tranås, att fortsätta. Investeringsbehovet kommer även i framtiden att vara stort, där verksamheten bland annat ska klara av att minska mängden ovidkommande avloppsvatten till kommunens reningsverk samt säkerställa driftsäkerheten och ledningsnätets kvalitet.

Årsredovisning

Resultaträkning, balansräkning & noter för vatten- och avloppsverksamheten

Resultaträkning				Balansräkning			
belopp i mkr	Not	2022	2021	belopp i mkr	Not	2022	2021
Vatten- och avloppsavgifter		40,2	38,4	TILLGÅNGAR			
Anslutningsavgifter		1,7	1,8	Anläggningstillgångar			
Övriga intäkter		1,2	0,6	Materiella anläggningstillgångar			
SUMMA INTÄKTER		43,1	40,8	Byggnader och tekniska anläggningar	1	255,8	245,5
Kostnader material m.m.		-1,2	-1,6	Pågående nyanläggningar	2	8,4	2,6
Personal		-10,3	-10,2	Summa anläggningstillgångar		264,2	248,1
Övriga verksamhetskostnader		-20,9	-20,2	Omsättningstillgångar			
Avskrivningar	1	-8,3	-7,0	Kundfordringar		7,4	7,1
SUMMA KOSTNADER		-40,7	-39,0	Summa omsättningstillgångar		7,4	7,1
RÖRELSERESULTAT		2,4	1,8	SUMMA TILLGÅNGAR		271,6	255,2
RESULTAT FRÅN FINANSIELLA POSTER				EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Ränteintäkter		0,8	0,8	Eget kapital		0,0	0,0
Räntekostnader		-2,6	-2,6	Summa Eget kapital		0,0	0,0
SUMMA FINANSIELLA POSTER		-1,8	-1,8	Avsättningar	3	8,0	8,2
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER		0,6	0,0	Skulder			
Upplösning investeringsfond		0,2	0,2	Långfristiga skulder			
Upplösning/Avsättning VA-avgifter		-0,8	-0,2	Affärsdrivande verkens beräknade interna lån		213,4	197,0
ÅRETS RESULTAT		0,0	0,0	Förutbetalda intäkter från anslutningsavgifter	4	46,8	44,2
				Summa långfristiga skulder		260,2	241,2
				Kortfristiga skulder			
				Leverantörsskulder		0,8	3,3
				Övriga kortfristiga skulder, förutbetalda intäkter		2,6	2,5
				Summa kortfristiga skulder		3,4	5,8
				SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		271,6	255,2

Årsredovisning

Not hänvisningar

belopp i mkr	2022	2021
Not 1. Materiella anläggningstillgångar		
Byggnader och andra tekniska anläggningar		
Ingående anskaffningsvärde	358,7	323,0
Inköp	17,3	30,3
Omklassificering	1,1	5,4
Aktivering pågående projekt	1,3	0,0
Försäljningar/utrangeringar	0,0	0,0
Utgående ack. anskaffningsvärden	378,4	358,7
Ingående avskrivningar	-113,2	-98,9
Omklassificering	-1,1	-7,3
Årets avskrivningar	-8,3	-7,0
Utgående ack. avskrivningar	-122,6	-113,2
Utgående redovisat värde	255,8	245,5
Not 2. Pågående nyanläggningar		
Ingående balans	2,6	24,0
Årets investeringar	7,1	17,6
Färdigställda	-1,3	-39,0
Utgående redovisat värde	8,4	2,6
Not 3. Avsättningar		
Ingående balans	8,2	8,4
Årets uttag	-0,2	-0,2
Årets avsättning	0,0	0,0
Utgående bokfört värde	8,0	8,2
Not 4. Långfristiga skulder		
Förutbetalda intäkter från anslutningsavgifter	46,8	44,2
Utgående bokfört värde	46,8	44,2

Driftsredovisning 2022

Kommunkoncernens resultat före skatt uppgår till 37,2 mkr (66,6 mkr) efter att koncernelimineringar gjorts. Både Tranås kommun och Stadshuskoncernen uppvisar positiva resultat för 2022. Tranås Energi AB redovisar ett rekordhøgt resultat. Det høga elpriset har haft en betydande positiv resultat-effekt för den egna elproduktionen i form av kraftvärme. Tranås Energi AB:s resultat efter finansiella poster är 35 mkr (28,7 mkr) vilket är 10,6 mkr høgre än budget. För år 2022 redovisar AB Tranåsbostäder ett negativt resultat efter finansiella poster om -21,1 mkr (9,9 mkr) vilket är 32,3 mkr sämre än budget. Läs mer i respektive bolags verksamhetsberättelse.

För 2022 uppgår Tranås kommuns resultat till 40 mkr (45 mkr) vilket är 7,6 mkr bättre än budget. Resultatet innebär att kommunfullmäktiges mål om att vinsten ska vara lägst 2,5 % av skatteintäkter och bidrag har uppfyllts och hamnar på 3,0 %.

Verksamheternas nettokostnader i relation till skatteintäkter och generella bidrag uppgår till 98,4 % (97,7 %). Nettokostnaderna i verksamheterna, exklusive avskrivningar, har økat med 60 mkr, vilket är en økning med 5,0 %. Skatteintäkter och generella bidrag har økat med 3,9 %.

Personalkostnaderna har økat med 24,9 mkr från föregående år, vilket är en økning med 2,7 % (1,1 %). Under 2022 har Tranås kommun erhållit 6 mkr i ersättning för høga sjuklønnekostnader.

Av årets resultat visar nämnderna ett budgetunderskott på 3 mkr medan finansverksamheten redovisar ett resultat som är 10,6 mkr bättre än budget, vilket netto blir 7,6 mkr bättre än budget.

Positiva skatteprognosförändringar är en orsak till finansverksamhetens positiva budgetavvikelse. Förutom positiva skatteprognoser har pensionskostnaderna varit lägre än budgeterat. I finansverksamhetens resultat har avsättning gjorts för utredningskostnader

samt skadeståndskrav kopplat till de över-svämningar som drabbade Tranås tätort sommaren 2021.

Socialnämnden redovisar ett större underskott på 13,5 mkr som till största delen beror på høga kostnader för placeringar och konsulter inom individ- och familjeomsorgen. Den ekonomiska kontrollen och prognossäkerheten har brutit inom avdelningen pga høg personalomsättning, som lett till en bristande kontinuitet i ledningsarbetet.

HR- och arbetsmarknadsförvaltningen visar ett underskott på 3,9 mkr. Kostnaderna för försörjningsstöd är fortfarande høgre än budget men under 2022 sänktes kostnaderna med 3 mkr. För första gången sedan 2019 sjunker kommunens kostnader för försörjningsstöd. Underskottet innebär att förvaltningen har ett fortsatt hårt arbete framför sig att ta ett omtag om arbetsmarknad och egenförsörjning i Tranås kommun.

Barn- och utbildningsförvaltningens utfall blev ett överskott om 12,5 mkr. Orsaken till överskottet beror till stor del på de extra medel staten tilldelat under året kopplade till covid-19, samt økad tilldelning av riktade statsbidrag. Förvaltningen har de senaste åren bedrivit ett arbete för att øka den ekonomiska medvetenheten hos chefer och rektorer. Detta har resulterat i en stor kostnadsmedvetenhet och ett stort fokus på budgetföljsamhet i hela organisationen. Alla verksamhetsgrenar uppvisar ett positivt resultat 2022.

Inom samhällsbyggnadsförvaltningen redovisar skattekollektivet totalt sett ett överskott om 0,6 mkr även om kostverksamheten utfall är ett underskott på 2 mkr. Underskottet beror på lägre intäkter från försäljning av måltider samt høgre konsultkostnader än budget. Övriga avdelningars överskott inom skattekollektivet kommer främst av høgre intäkter än budgeterat samt lägre personalkostnader.

Övriga nämnder redovisar budget i balans eller mindre överskott

DRIFTRIEDOVISNING PER NÄMND (Mkr)	Intäkter		Kostnader		Nettokostnad		Budget netto	Budgetavvikelse
	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2022
Kommunfullmäktige	-1,4	-1,3	7,4	7,0	5,9	5,7	6,5	0,6
Varav Överförmyndare	-1,4	-1,3	3,8	3,6	2,4	2,3	2,2	-0,1
Varav Revision	0,0	0,0	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,0
Varav generella bidrag	0,5				0,5			
Kommunstyrelse	-30,6	-35,9	203,5	201,1	173,0	165,3	169,5	-3,4
Varav KS & KLF	-13,5	-13,7	97,2	89,5	83,6	75,8	84,2	0,6
Varav HRAMF	-17,1	-22,1	106,3	111,6	89,2	89,5	85,4	-3,8
Bygg- o Miljönämnd	-6,1	-4,9	11,6	10,3	5,5	5,4	5,6	0,1
Teknik exkl taxevht	-96,0	-83,1	141,5	127,1	45,5	44,0	46,1	0,6
Taxeverksamhet VA/AV	-83,8	-76,4	83,8	76,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Griftegårdsnämnd	-11,7	-18,3	11,7	18,3	0,0	0,0	0,0	0,0
varav begravningsavgift			-5,3	-8,9				
Kultur- o Fritidsnämnd	-7,9	-6,3	49,3	47,0	41,3	40,6	41,3	0,0
Barn- o Utbildningsnämnd	-103,1	-98,0	591,5	577,6	488,5	479,7	500,8	12,4
Varav generella bidrag	2,5	2,3			2,5	2,3		
Socialnämnd	-109,8	-103,1	592,2	552,6	482,4	449,5	468,9	-13,5
Varav generella bidrag	0,9	7,2			0,9	7,2		
Finansverksamhet	-23,8	-23,1	74,2	63,6	50,4	40,5	46,5	-3,9
Avgår interna poster	114,1	109,9	-114,1	-109,9				
Avgår av- och nedskrivning			-40,1	-47,3				
Avgår ej verksamhetsrelaterade intäkter och kostnader enligt resultat-räkningen	0,0	-2,2	4,2	5,4	4,2	3,2	0,0	-4,2
Summa enligt resultaträkning	-360	-333	1 617	1 529	1 297	1 243	1 286	-11,1

Ovan tabell visar driftredovisningen per nämnd år 2022.

Årsredovisning

DRIFTREDOVISNING PER NÄMND (Mkr)	Intäkter		Kostnader		Nettokostnad		Budget netto	Budget-avvikelse
	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2022
Finansiella intäkter & kostnader	-7,6	-6,7	2,6	0,1	-5,0	-6,6	-11,3	-6,3
Skatteintäkter varav begravningsavgift	-923,8	-887,5	0,0	0,0	-923,8	-887,5	-903,0	20,8
	-5,3	-8,9			-5,3	-8,9		-5,3
Generella bidrag varav till nämnderna	-393,8	-384,8	0,0	0,0	-393,8	-384,8	-389,6	4,2
	-3,9	-9,5						-3,9
Uttag från bolagen	-14,0	-10,0	0,0	0,0	-14,0	-10,0	-14,0	0,0
SUMMA	-1 339	-1 289	2,6	0,1	-1 337	-1 289	-1 318	18,7
Verksamheternas intäkter och kostnader enligt resultaträkningen	-1 699	-1 622	1 619*	1 529*	-40,0	-45,5	-32,4	7,6

Ovan tabell visar driftredovisningen år 2022. Tranås kommun är en av två kommuner i Sverige som ansvarar för begravningsverksamheten, där av posten begravningsavgifter. 3,9 mkr är statliga generella driftsbidrag som inkommit under år 2022 och fördelats till kommunfullmäktige, barn- och utbildningsförvaltningen samt socialförvaltningen. Finns som varav-poster på respektive nämnd.

*Exklusive avskrivningar

DRIFTREDOVISNING PER BOLAG (Mkr)	Intäkter		Kostnader		Nettokostnad		Budget netto	Budget-avvikelse
	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2022
Tranås Stadshus AB	-1,7	-0,5	5,8	4,2	4,1	3,7	4,6	0,5
AB Tranås bostäder		-174,6	195,7	158,2	21,1	-9,9	-11,2	-32,3
Tranås Energi AB	-406,7	-318,3	371,7	289,6	-35,0	-28,7	-24,4	10,6
ÅRETS RESULTAT BOLAGSKONCERN (före skatt och bokslutsdispositioner)	-408,4	-493,4	573,2	452,0	-9,8	-34,9	-31,0	-21,2

Ovan tabell visar driftredovisningen för de kommunala bolagen i Stadshuskoncernen för år 2022. Nettoutfall avser resultat före skatt och bokslutsdispositioner före koncernelimineringar.

Investeringsredovisning 2022

Av kommunkoncernens budgeterade investeringar på 270,3 mkr, utgick 262 mkr i investeringsutgifter. Detta motsvarar 13 931 kr/invånare och en genomförandegrad på 97 %. För kommunen beslutades på kommunfullmäktige att föra med sig medel från 2021 till 2022 med 8,9 mkr, vilket gav en investeringsbudget på 101,3 mkr. Kommunens investeringstakt har under de senaste åren legat runt 100 mkr och utfallet för 2022 blev 93,3 mkr vilket är 4,7 mkr mer jämfört med 2021. De kommande åren planeras för ett högt investeringstryck, exempelvis fortsatt utveckling av tillväxtområden, verksamhetslokaler och VA-investeringar.

Mkr NÄMND	Nettokostnad sedan projektets start*			Varav årets investeringar			
	Total projekt-budget	Ack. Utfall	Bedömning projekts nettokostnad	Budget	Netto-utfall	Budget minus nettoutfall	Utfall i % av budget
Kommunstyrelsen				48,0	40,0	8,0	83%
<i>varav utvalda projekt</i>							
Digitalisering				4,1	1,3	2,8	31%
Norraby Bostadsområde IV	13,0	10,4	10,4	1,0	1,3	-0,3	135%
Höganloft I-IV	55,7	58,8	58,8	11,0	14,5	-3,5	132%
Junkaremålens strand	17,0	15,3	17,0	1,0	0,1	0,9	14%
Granelund Norraby	21,3	7,0	26,6	14,0	7,0	7,0	50%
Bygg- och miljönämnd				0,3	0,1	0,2	21%
Digitalisering				0,3	0,1	0,2	21%
Barn- och utbildningsnämnd				8,9	8,5	0,4	95%
Digitalisering				7,5	7,4	0,1	99%
Inventarier				1,4	1,0	0,3	76%
Kultur- och fritidsnämnd				3,0	1,8	1,2	61%
<i>varav utvalda projekt</i>							
Digitalisering				0,5	0,3	0,2	60%
Underhåll Hätte				0,5	0,3	0,2	61%
Linjeringsrobot/gräsklippare				0,5	0,4	0,1	85%
Socialnämnd				3,8	2,3	1,5	60%
Verksamhetssystem	7,9	6,2	8,3	0,8	0,5	0,3	65%
Inventarier				1,6	0,8	0,8	50%
Digital agenda				1,4	1,0	0,4	70%

Årsredovisning

Teknik- och griftegårdsnämnd				37,3	40,7	-3,4	109%
Skattefinansierad				15,5	15,3	0,2	99%
<i>varav utvalda projekt</i>							
Gång- och cykelvägar				5,1	4,1	1,0	81%
Toalett Östanåparken				0,7	1,1	-0,4	161%
Östanåbron				1,0	1,1	-0,1	106%
Asfalteringar				2,4	4,6	-2,2	191%
Köksutrustning				0,3	0,5	-0,2	181%
Taxfinansierad				21,8	25,4	-3,6	116%
<i>varav utvalda projekt</i>							
Granelund nytt bostadsområde				4,5	4,9	-0,4	109%
Krämarp utbyggn VA-ledningar	4,0	5,0	5,0	0,3	1,0	-0,7	342%
VA-sanering				5,9	10,3	-4,5	177%
TOTALA INVESTERINGAR NÄMNDERNA				101,3	93,3	8,0	92%

*I kolumnen nettokostnad sedan projektets start redovisas projekt som löper över flera år.

Mkr BOLAG	Nettokostnad sedan projektets start			Varav årets investeringar					
	Total projektbudget	Ack. Utfall	Bedömning projekts nettokostnad	Budget	Inkomst utfall	Utgifts utfall	Netto utfall	Avvikelse i mkr	Avvikelse i %
AB Tranås bostäder				99,0			70,3	-28,7	-29%
<i>varav utvalda projekt</i>									
LSS-boende 2, Junkaremålens Strand	30	27	27	20			15	-5	25%
Junkaremålsskolan	210	34	210	42			34	-8	19%
Granelundskolan	304	7	304	20			7	-13	65%
Tranås Energi AB				70			98,4	28,4	41%
<i>varav utvalda projekt</i>									
Ny ugn i äldre kraftvärmepanna	25,0	26,9	26,9	8,7		9,6	9,6	0,9	8%
Ny transformator 130/40kV Stoe-ryd	19,6	20,9	20,9	19,6		20,9	20,9	1,3	7%
Byte av turbin och generator i Forsnäs och Visskvarns vattenkraftstationer, nya intag och bas-sånger mm	45,0	50,4	50,4	9,4		14,8	14,8	13,0	12%
SUMMA BOLAGEN				169			168,7	-0,3	0%
TOTALA INVESTERINGAR KOMMUNKONCERNEN				270,3			262,0	7,7	3%

*I kolumnen nettokostnad sedan projektets start redovisas projekt som löper över flera år.

När ett investeringsprojekt slutredovisats och aktiverats belastas kostnadsbäraren av kapitalkostnader bestående av avskrivning och internränta. Avskrivningarna görs linjärt över tillgångens nyttjandeperiod. Ingen internränta utgår under uppförandetiden.

Alla verksamhetsfastigheter ligger i bolaget AB Tranås bostäder, därmed också alla investeringar som är kopplade till dessa lokaler.

I de kommunala bolagen Tranås Stadshus AB och Östanå Parken AB finns inga investeringar. De investeringar som sker i Östanåparken görs av Tranås kommun.

Årsredovisning

Nämnd- och bolagsinformation i korthet

Nyckeltal		2022	2021	2020	2019
Trygghet	Totalt antal uttryckningar	589	700	637	680
	Varav antal brandutryckningar	85	66	97	81
	Varav antal trafikolyckor	81	66	64	71
Vatten och avfall	Va- och avfallsavgifter för en normalvilla 150m ³ årsförbrukning kostnad/dag, kr	28,80	26,95	24,45	24,17
Byggärenden	Antal beviljade bygglov	230	267	230	210
Park	Parkkostnader per invånare, kr	528	448	455	524
Simhall	Antal besök i simhallen	69 620	36 150	34 972	65 087
Kultur	Antal egna evenemang	58	35	18	60
Fritid	Antal aktivitetsstöd	43	41	41	43
Bibliotek	Lån per invånare och år i Tranås	5,3	4,8	5,2	4,9
	Antal besök bibliotek	100 469	76 430	99 299	119 972
Förskola	Antal barn	918	907	896	877
	Nettokostnad per barn, kr	130 980	138 510	134 293	134 234
Familjedaghem	Antal barn	28	33	46	56
	Nettokostnad per barn, kr	97 817	98 282	108 930	122 374
Fritidshem	Antal barn	644	644	662	761
	Nettokostnad per barn, kr	28 335	26 825	30 444	38 231
Förskoleklass	Antal barn	200	212	205	190
	Nettokostnad per barn, kr	45 183	48 436	51 093	50 016
Grundskola	Antal elever	2 015	2 047	2 102	2 120
	Nettokostnad per elev, kr	99 732	95 503	89 591	83 132
	Antal elever per lärare	11,2	12	12,3	12,2
	Antal elever per lärare, riket	12,2	12	12,2	12,0
Särskola	Antal elever	29	26	21	20
	Nettokostnad per elev, kr	394 364	351 933	350 460	401 451
Kulturskola	Antal elever	758	518	480	497
	Nettokostnad per elev, kr	10 234	14 941	15 232	15 038
Gymnasieskola	Antal elever	820	820	827	841
	Nettokostnad per elev, kr	100 575	96 653	94 508	100 206
	Antal elever per lärare	12,4	11	11,0	8,9
	Antal elever per lärare, riket	12,3	12	12,1	11,4
Skolskjutsar	Antal km skolskjuts per år	538 458	569 224	583 949	469 920
Ekonomiskt bistånd	Kostnad för ekonomiskt bistånd per år, mkr	30,9	32	32	26
Vård av barn	Antal vårddyg per år på institution för barn	1 478	1 921	2 134	2 553
	Antal vårddyg per år i familjehem för barn	11 961	10 170	9 671	13 597
Vård av vuxna	Antal vårddyg per år på institution för vuxna	2 137	6 158	4 121	4 876
Hemtjänsten	Beviljad tid per månad i hemtjänsten	11 345	13 425	13 574	14 174
	Bruttokostnad per timma för beviljad hemtjänst	569	391	480	499
Särskilt boende äldre	Bruttokostnad per plats i särskilt boende för äldre kr/år	528 483	559 546	556 070	538 571
Hemsjukvård	Antal hemsjukvårdspatienter	700	700	650	598
	Bruttokostnad per hemsjukvårdspatient	73 533	68 781	50 636	53 508
Kost	Antal serverade portioner	688 572	507 217	713 255	739 243
	Kostnad för en lunch i grundskolan, kr	44	44	41	39
	Kostnad för dagsbehov av mat inom äldreomsorgen, kr	100	100	94	94
	Andel inköpt ekologiska råvaror	22,1%	10,0%	11,0%	15,0%
Energi	Elförbrukning i Tranås, MWh	153 593	163 168	152 852	161 931
	Fjärrvärmeleveranser, MWh	121 322	131 420	113 487	122 095
	Elproduktion, MWh	31 4457	31 451	22 709	30 831
Fastigheter	Energiförbrukning - totalt kWh/kvm	167	178	174	178
	Antal lägenheter	772	760	735	735
	Lokaler yta i kvm	124 554	124 788	124 768	124 104

Verksamhetsberättelser

Kommunfullmäktige

Verksamhetsområde

Kommunfullmäktige är det högsta beslutande politiska organet i Tranås kommun med det yttersta ansvaret för den kommunala verksamheten. Genom reglementen delegerar kommunfullmäktige beslutanderätt till kommunens nämnder.

Kommunfullmäktige väljs av invånarna vart fjärde år, samtidigt som riksdags- och regionval hålls. Fullmäktige fattar viktiga beslut i frågor som rör kommunens organisation, ekonomi, övergripande planer, val till nämnder samt vad dessa nämnder ska arbeta med. Alla är välkomna att lyssna på kommunfullmäktiges sammanträden. Plats, tid och aktuella ärenden annonseras alltid i förväg på kommunens hemsida.

Inom kommunfullmäktiges budget hanteras även verksamheterna; valnämnd, partistöd, landsbygdsrådet, demokratikommittén.

Verksamheterna överförmynderi och kommunrevision hanteras av utsedda ordförande som är ansvariga för dessa två verksamhetsområden. Mer information finns nedan.

Viktiga händelser under året

Vid årets första fullmäktige fick alla ledamöter en föredragning om klimatkommuner och hur Tranås kommun kan påverka klimatarbetet. Ett beslut har tagits att Tranås kommun ska införa en koldioxidbudget med syftet att tydliggöra de utmaningar Tranås kommun står inför när det handlar om att uppnå Parisavtalet. En koldioxidbudget beräknar en årlig utsläppsminskningstakt samt konkretiserar hur mycket ett område som till exempel en kommun behöver minska sina koldioxidutsläpp samt att en koldioxidbudget beräknas utifrån vilka utsläpp som finns i kommunen i dag och hur mycket utsläppen måste minska. För Tranås kommun kan budgeten bli ett underlag som ökar kunskapen och handlingsförmågan som behövs för att fatta rätt beslut om förändringar.

Upplösning av fem stiftelser och fonder har beviljats av länsstyrelsen och beslut togs i fullmäktige. De medel som finns kvar har fördelas ut enligt de stadgar som respektive stiftelse och fond har till verksamheterna.

Under majmötet var den sista delen i en serie föredrag i kommunfullmäktige om trygghetsarbete. Räddningschef och säkerhetssamordnare beskrev Tranås kommuns trygghetsskapande arbete. Målet är att minska och förebygga brott och otrygghet genom tidiga insatser när problem uppstår eller är på väg att kunna inträffa. Det trygghetsskapande arbetet är ett samarbete där även kultur- och fritidsförvaltningen, barn- och utbildningsförvaltningen och samhällsbyggnadsförvaltningen medverkar.

Beslut om ny parkeringsstrategi och parkeringsnorm antogs på mötet i augusti. Parkeringsstrategin beskriver hur kommunen på ett övergripande plan ska arbeta med parkering. Parkeringsnormen är framtagen utifrån parkeringsstrategin och utgår från en zonindelning där kommunen är indelad i tre zoner: Tranås centrum, Tranås tätort samt övriga orter och landsbygd.

Beslut om inköspolicy har antagits. Policyn anger vad, dvs förhållningssätt och principer i Tranås kommun, medan riktlinjen behandlar inköps- och upphandlingsprocessen, ansvarsfördelning, lagar och regler samt anvisningar för kommunens inköps- och upphandlingsarbete. Syftet med att införa en inköspolicy är att säkra en god ekonomisk hushållning, få maximalt värde för skattepengarna och uppnå kommunala mål samt att säkerställa att upphandlingar och inköp sker i enlighet med lagstiftningen och kommunens riktlinjer.

Kommunfullmäktige tog 2021 beslut om kommunens inriktning för tillväxt. För att stärka arbetet har även ett program med en handlingsplan för inriktning mot tillväxt antagits i juni. I programmet finns områden som anses särskilt viktiga att arbeta med och följa upp.

Under 2022 beslutade fullmäktige om ytterligare två strategier; strategi för social hållbarhet och strategi för ekologisk hållbarhet. Strategin för social hållbarhet gäller för åren 2022-2035 och ersätter tidigare program för "Folkhälsa-, tillgänglighet och integrationspolitik". Strategin för "Ekologisk hållbarhet" gäller för åren 2022-2035 och ersätter tidigare miljöprogram "Färdplan för miljömålsarbetet i Tranås kommun" som togs fram 2013.

Under novembermötet beslutade fullmäktige att upparbetade kostnader för projektet Arena Tranås skulle belasta AB Tranås bostäders resultat 2022 och inte faktureras kommunen. AB Tranås bostäder kompenseras för den skattemässiga försämringen av resultatet genom ett ovillkorat aktieägartillskott från moderbolaget Tranås Stadshus AB.

I december beslutade fullmäktige om budget för 2023 med plan 2024-2025. Inga av nämndernas äskanden beviljades.

Förvaltningens styrning mot inriktning mot tillväxt

Fullmäktige beslutade inför mandatperioden 2019-2022 (gällde 2020-2023) enligt ledningsmodellen om en utvecklingsstrategi som innefattade fyra fokusmål. Fokusmålen ska ge positiva effekter för kommunens invånare genom exempelvis att få fler ungdomar att välja högre utbildning, minska arbetslösheten bland utrikesfödda, förbättra företagsklimatet och utöka turtätheten med buss och tåg. Genom uppföljning från nämnderna följer fullmäktige utvecklingen av fokusmålen. Alla parametrar är för att öka tillväxten, trivseln, kreativiteten och därmed folkhälsan vilket ligger i linje med strategin inriktning mot tillväxt. Kommunfullmäktige har gett kommundirektören uppdraget att påbörja en översyn av kommunens ledningsmodell (beslutad 2019-01-28) som ska gälla från år 2024. Befintlig utvecklingsstrategi med fokusmålen kommer även att följas upp under 2023 eller tills ny ledningsmodell är antagen.

Driftsresultat

Inom kommunfullmäktiges ram hanteras kostnader för arvoden, webb-tv och partistöd. En tillfällig utökning av budgetramen för 2022 på 500 tkr har gjorts till valnämnden för att hantera kostnader i samband med valet i september. Nämnden utfall är ett överskott på 600 tkr. Överskottet består av mindre kostnader än budget för webb-tv, licenskostnader och arvode.

Systematiskt kvalitetsarbete och innovation

Kommunfullmäktige har fastställt ett reglemente för den interna kontrollen som kommunens nämnder arbetar utifrån med systematisk återrapportering till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Framtida utmaningar

Tranås kommun har de senaste dryga 10 åren vuxit med över 1 000 invånare och har nu knappt 19 000 invånare. Tillväxtmål, stadsvision, ledstjärna samt diverse satsningar i spåren av dessa har utgjort grunden för den tillväxten. Kommunen är nu inne i ett slags omgrupperingsfas, där flera av ovanstående dokument behöver en reviderande översyn och där kommunens tillväxtarbete behöver få ny kraft. En ny kommunvision har redan beslutats av kommunfullmäktige där tillväxtmålet 25 000 invånare år 2040 beskrivs och där det förpliktigande begreppet "Tranås tar initiativet" framgår.

Nu är kommunen i ett läge där den har lyckats växa till och skapa ett Tranås kommun som vill framåt, som har ett starkt näringsliv, handel, kommunikationer, attraktiva bostadsområden etc. Väldigt mycket är positivt och lovar gott inför framtiden. Tranås kommun har dock en stor utmaning vad gäller socioekonomi och demografi. Strävan mot fler kommuninvånare ska fortsätta i enlighet med kommunvisionen, men kommunen behöver lägga särskild vikt vid att åstadkomma fler invånare i arbete. Inriktning och övergripande hand-

lingsplaner för tillväxt kommer utgöra en viktig del i ett framtida arbete med en strategi för ekonomisk hållbarhet.

Kommunfullmäktige får efter valet förbereda sig inför en ny mandatperiod 2023-2026.

Överförmyndare

Verksamhetsområden

Överförmyndaren ska rekrytera och granska ställföreträdare (SF). Det vill säga gode män, förvaltare och förmyndare.

Verksamheten omfattar cirka 200 stycken ställföreträdare som agerar för och ger sitt stöd till cirka 300 stycken huvudmän/personer.

Viktiga händelser under året

Första halvåret åtgår likt tidigare år till att genomföra kontrollen av SF:s arbete under föregående år. Kontrollen innebär en granskning av hur SF hanterat huvudmannens ekonomi och hur SF i övrigt har fullföljt sitt uppdrag till förmån för huvudmannen.

Under resten av året sker bl.a. informations- och utbildningsinsatser för de som så behöver.

Uppföljning av mål och inriktning

Myndigheten har såväl interna mål som legala krav att förhålla sig till. Det innebär, som exempel, att inkommande ärenden ska handläggas inom en viss tid och att granskningen av föregående års SF-verksamhet ska vara slutförd i samband med halvårsskiftet.

Om vi kan uppfylla våra mål och de krav som ställs på oss säkerställer vi att kommunens innevånare får den service och det stöd som man kan förvänta sig av en väl fungerande överförmyndarverksamhet.

Ekonomisk analys

Genom kontinuerlig resultatuppföljning under verksamhetsåret har utvecklingen kunnat följas så att avvikelser mot budget 2022 uppgår till +0,1 mkr.

Investeringar

Myndigheten hanterar inga investeringar.

Systematiskt kvalitetsarbete och innovation

Myndighetens verksamhet är till stor del lagstyrd. Det innebär att ramarna för vårt uppdrag sätts av våra huvudmän dvs JO och Länsstyrelsen. De senare gör även årliga kontroller av vår verksamhet.

Den uppgradering av myndighetens akthanteringsystem som gjorts under året har lett till en effektivare administration.

Framtid

Som ett alternativ till kommunalt utsedda SF finns sedan 2017 en ny lag om framtidsfullmakter och anhörighetsbehörighet. Det innebär att alla har rätt att utse sin egen "SF"/fullmaktstagare utan inblandning av Överförmyndaren. Därmed underlättar det för närstående att utföra SF-liknande uppdrag till förmån för en anhörig eller vän. Detta kommer att påverka myndighetens verksamhet. Då den nya lagen kom till för bara fem år sedan lär vi få vänta ytterligare fem till tio år till innan vi kan skönja dess omfattning.

Den s.k. ställföreträdarutredningen presenterades i maj 2021. Den syftar bl.a. till att stärka huvudmannens ställning, införa nationell utbildning för alla ställföreträdare och i övrigt uppdatera gällande regler. Efter en remissrunda under 2021 skulle den därefter beslutas för att träda ikraft fr.o.m. 2023. Än idag finns inget datum bestämt för beslut av de förändringar utredningen föreslår. Den dag utredningens förändringar träder ikraft kommer den att påverka myndighetens bemanning och omfattning.

Revision

Verksamhetsområde

Revisionens uppdrag från kommunfullmäktige är att granska kommunens verksamhet som bedrivs i styrelser, nämnder, fullmäktigeberedningar och företag och att ge en årlig analys av kommunens situation, av dess verksamhet, ekonomi, planering och ledning. Kommunfullmäktige väljer revisorer som ska granska att kommunens verksamheter drivs i enlighet med fullmäktiges beslut. Revisionen är demokratins sätt att kontrollera och främja kommunens verksamheter för fullmäktige och kommuninvånarna. Revisionen arbetar självständigt och oberoende men i nära samarbete med kommunfullmäktiges presidium.

Kommunfullmäktiges presidium kan även begära uppdrag om fördjupning inom funktioner såsom räkenskap, internkontroll, ändamålsenliga processer, projekt och övergripande funktioner, ledning med mera. Varje uppdrag dokumenteras och presenteras för kommunfullmäktige.

Kommunal revision ska säkerställa att skattemedel används på ett effektivt och ändamålsenligt sätt samt ge trovärdighet för kommunal verksamhet. Kommunrevisionen granskar samtliga nämnder samt samordnar lekmanrevisionen av kommunens bolag och stiftelser.

Viktiga händelser under året

Under 2022 har två fördjupande granskningar genomförts: ”Granskning av resursfördelningen till grundskolorna i Tranås kommun” samt ”Granskning av kommunens arbetsmarknadsåtgärder”. Ordförande för revisionen har presenterat dessa granskningsrapporter på kommunfullmäktige.

Syftet med granskningen av resursfördelningen till grundskolorna var att bedöma om barn- och utbildningsnämnden arbetar ändamålsenligt för att fördela resurser efter barn och elevers olika behov inom kommunens skolor samt att granska huruvida nämnden har en

ändamålsenlig fördelningsmodell för bidrag till fristående skolor.

Syftet med granskningen av kommunens arbetsmarknadsåtgärder var att bedöma om kommunstyrelsen säkerställt en ändamålsenlig styrning, uppföljning och kontroll av arbetet med arbetsmarknadsåtgärder.

Särskilda dialoger har genomförts med Teknik- och griftegårdsnämnden om VA-frågor och kostverksamheten samt med Socialnämnden om verksamheten inom individ- och familjeverksamheten (IFO).

Grundläggande granskning av samtliga nämnder och bolag har genomförts under hösten, och granskningen ligger till grund för risk- och väsentlighetsanalys för 2023. Revidering av årsbokslut 2021 under april samt delårsbokslut i september.

Under året beslutades att förlänga avtalet med revisionsbolaget Ernst & Young ytterligare två år.

Driftsresultat

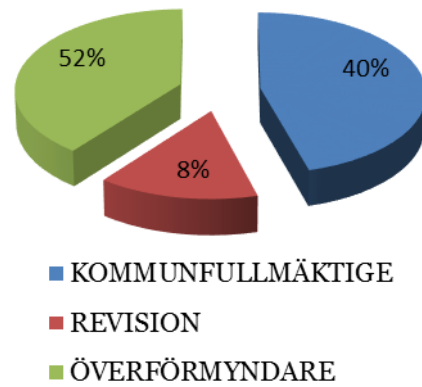
Budgeterade kostnader är arvode och utbildningar samt kostnader för förvaltningsuppdraget som Ernst & Young ansvarar för. Tilldelad budget har hållits under året.

Systematiskt kvalitetsarbete och innovation

Kommunrevisionen ska genom granskningar bidra till att uppmärksamma brister och driva på förbättringar och innovationer. Revisionen arbetar med att genomlysna olika verksamheter i kommunen och bidrar genom granskningarna med att uppmärksamma brister, upptäcka förbättringsområden samt driva på förändringar och innovationer. Resultaten från granskningarna och rapporter är en del i ställningstagandet vid de ansvarsprövningar som sker årligen i kommunfullmäktige.

Årsredovisning

(Mkr)	Utfall 2022	Utfall 2021
Intäkter	1 460	1 309
Personal kostnader	-5 274	-4 088
Övriga kostnader	-2 089	-2 888
RESULTAT	-5 903	-5 667
Avvikelse föreg år	4%	
Investeringar	0	0

Kommunstyrelse

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan och ansvarar genom uppsiktsplikt att övervaka att kommunens verksamhet och angelägenheter bedrivs och utvecklas i enlighet med kommunens styrdokument och beslut samt att lagar och förordningar följs. Uppsiktsplikten gäller även bolagens verksamheter.

Kommunledningsförvaltning

Verksamhetsområde

Kommunstyrelsen ansvarar för kommunledningsförvaltningen som består av fem avdelningar; kansli, data, ekonomi och upphandling, samhällsskydd- och beredskap samt tillväxtavdelning. Tranås kommun har en privat utförare (Tranås United AB – egen verksamhetsplan) för uppdrag avseende näringslivsfrågor, kommunikation och turism.

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan och styrelsen ansvarar genom sin uppsiktsplikt att övervaka att kommunens verksamheter och angelägenheter bedrivs och utvecklas i enlighet med kommunens styrdokument och beslut samt att lagar och förordningar efterlevs.

Data- och serviceavdelningen är kommunens centrala och samverkande stödfunktion som förser verksamheterna med kommunövergripande tjänster inom data, service och digitalisering.

Några av de centrala funktionerna som ingår i dataavdelningen är IT-drift, IT-support, IT-inköp, data- och telekommunikation. Inom serviceenheten ingår telefonväxel, reception, tryckeri, vaktmästeri, centralarkiv och posthantering.

Avdelningen är drivande i kommunövergripande digitaliseringsarbete med stöd åt förvaltningarna för maximal samverkan och kostnadsdelning. Avdelningen deltar aktivt i flera samverkansnätverk såsom digitaliseringsrådet i Jönköpings län, SKR:s nätverk inom artificiell intelligens och forum för automation/robotisering.

Ekonomi- och upphandlingsavdelningen ansvarar för övergripande ekonomi-frågor för kommunen och kommunkoncernen

såsom ekonomisk planering, budget, bokslut/årsredovisning, finansieringsfrågor, redovisning och uppföljning samt inköp och upphandling. Avdelningen stödjer verksamheterna och dess chefer i ekonomi-, inköp- och upphandlingsfrågor. Avdelningen genomför internkontroller inom verksamhetsområdet för att kvalitetssäkra samt utveckla och förbättra verksamheten inom hela kommunen.

Kansliavdelningen ansvarar för kommunstyrelsens och kommunfullmäktiges administration och beredningsprocesser. Vidare stödjer avdelningen demokratikommittén, valnämnden, landsbygdsrådet, kommunala pensionsårsrådet, KPR, och rådet för funktionsnedsatta, RFF, med all administration kring deras sammanträden. Avdelningen genomför också utredningar och handläggning av ärenden. Stöd till kommunens verksamheter ges inom följande områden: diarieföring, ärendehantering, rutin- och processutveckling, kvalitetsarbete och dataskydd. Kansliavdelningen har systemansvar samt erbjuder support för ledningssystemet Canea One samt diarie- och ärendehanteringssystemet W3D3.

Samhällsskydd- och beredskapsavdelningens övergripande mål är att Tranås kommun ska vara en trygg och säker kommun att bo och vistas i. För att nå framgång är det nödvändigt med ett helhetsbegrepp kring frågorna om brottsförebyggande arbete, skydd mot olyckor, krisberedskap samt civilt försvar. Samverkan med myndigheter, frivilligorganisationer och näringslivet är en viktig faktor för arbetet.

Tillväxtavdelningen har till stor del ansvar för kommunens fysiska planering, lokalplanering, förvaltning av kommunens fastigheter

samt GIS/MBK verksamhet. Inom fysik planering är målsättningen att uppnå god markanvändning som motsvarar kommunens målsättning för tillväxt, hållbarhet och kommunikationer mm. Detta sker genom en bred samverkan och förankring med myndigheter, näringsliv, allmänhet och inte minst den politiska organisationen. Avdelningens verksamhet riktar sig mot två olika politiska organisationer, bygg- och miljönämnden samt kommunstyrelsen.

Viktiga beslut och händelser under året

Riktlinjen för representation och gåvor har reviderats och beslutats.

En ny inköspolicy har arbetats fram och beslutats av kommunfullmäktige. Syftet är att säkerställa att alla upphandlingar och inköp i Tranås kommun sker på ett korrekt sätt.

Försäljningen av tomter i Norraby startade i slutet av föregående år och för tillfället finns sex tomter kvar till försäljning. Fortsatt arbete med bostäder pågår och utformning av nästkommande villaområde, Tostås Bo, kommer att beslutas under året och planprocessen pågår till 2023. Industritomter kommer fortsätta att iordningställas i Höganlofts industriområde och målet är att Tranås kommun ska kunna erbjuda 10 hektar byggklar grovterrasserad mark till försäljning för etableringar av företag.

Osäkerheter på bostadsmarknaden råder på grund av världsekonomin oroligheter och det kommer påverka ränteläge och tillgång på byggnadsmaterial vilket kan ge en stark påverkan på byggnationer framöver.

En ny översiktsplan antogs innan sommaren av kommunfullmäktige.

Ett beslut om omorganisation har tagits inom kommunledningsförvaltningen. Kommunarkivet flyttas från data- och serviceavdelningen till kansliavdelningen från och med 1 januari 2023.

Kommunstyrelsen har beviljat ett bidrag till Adelövs IK på 1 mkr för byggnation av en föreningslokal vid fotbollsplanen i Adelövs samhälle. Lokalen ska innehålla omklädningsrum, samlingslokal och gym. Föreningen har även beviljats 5 mkr från Allmänna arvsfonden och 0,2 mkr från Riksidrottsförbundet.

Tranås kommun kommer att stärka sitt brottsförebyggande arbete genom att samordna arbetet mellan olika parter, kartlägga brottsligheten i kommunen samt agera drivande och möjliggörande för faktiska åtgärder. Genom förstärkning av personalresurserna med en tjänst som Brottsförebyggande samordnare ska trygghetsarbete prioriteras. Målet är att Tranås ska vara en trygg kommun att bo och vistas i.

Förvaltningens styrning mot inriktning mot tillväxt

Genom att marknadsföra Tranås kommun som arbetsplats för att attrahera nya medarbetare att arbeta inom våra verksamheter i stödfunktionerna. Men även uppnå skalfördelar genom ett tvärfunktionellt arbete mellan kommunens verksamheter/förvaltningar för att matcha mål och medel.

Förvaltningens avdelningar kan ta emot praktikanter från högskolor, arbetssökande eller LIA-studenter och skapa möjligheter att minska arbetslösheten i kommunen. Inom upphandlingar kan krav ställas att leverantören ska inkludera sociala kontrakt för att få vara med i upphandlingsförfarandet vilket kan leda till fler individer i arbete.

Genom att skapa flexibla förutsättningar för näringslivet att utvecklas med nyetableringar och genom att utvecklas i sina befintliga lokaler/fastigheter. När det gäller bostäder är målsättningen att skapa förutsättningar för differentierade former för boende i olika attraktiva lägen, genom att vikta olika typer av boende och lägen kan man även rikta in sig på vissa grupper som kommunen anger i sina styrdokument.

Genom ett aktivt trygghetsskapande arbete bidrar vi till att Tranås är en attraktiv kommun att bo, vistas och leva i.

Driftsresultat

Förvaltningen resultat visar på ett överskott om 0,6 mkr. Resultaten inom förvaltningen varierar där kommunstyrelsenämnden redovisar ett underskott på 1,5 mkr som till största del beror på uppbokning av lönekostnad enligt överenskommelse med ekonomichef samt högre kostnad för personalfest och julgåva än budgeterat. Tillväxtavdelningen redovisar ett litet underskott på 0,1 mkr. Övriga avdelningar har överskott, där ekonomi- och upphandlingsavdelningen redovisar störst överskott på 1,0 mkr. Dels kommer det av lägre personalkostnader och dels av återbetalning av de 0,5 mkr som beslagtogs av polisen i samband med det bedrägeri ekonomienheten utsattes för sommaren 2020. Kansliavdelningen, data- och serviceavdelningen samt samhällsskydd- och beredskapsavdelningen redovisar överskott med 0,6 mkr, 0,4 mkr samt 0,1 mkr. De främsta anledningarna till avdelningarnas överskott är lägre personalkostnader, lägre kostnader för licenser och system, lägre kostnader för utbildningar och kurser samt allmän återhållsamhet.

Investeringar

Förvaltningens utfall av investeringar är 40 mkr av budgeterade 48 mkr. Tillväxtavdelningen har inte nyttjat hela sin investeringsbudget då projektet i Granelund påbörjades senare än planerat. Övriga investeringar inom tillväxt under året är framtagande av industri- mark på Höganlofts industriområde, exploatering av bostäder, digitalisering och utveckling

av verksamhetssystem. Investeringar under året hos data- och serviceavdelningen har främst varit ämnade till reinvestering av IT-infrastruktur för att upprätthålla en hög driftsäkerhet och tillgänglighet. Inom samhällsskydd- och beredskap har investering gjorts i ny jourbil.

Systematiskt kvalitetsarbete och innovation

Kansliavdelningen ansvarar för stöd och utveckling av kommunens IT-stöd för ledningssystem som bland annat kvalitetssäkrar hanteringen av kommunens styrdokument.

Genom internkontroll av verksamheter uppnås effektivitet och säkerhet i kommunorganisationen i frågor som rör verksamhet, ekonomi och tillämpning av lagar och föreskrifter.

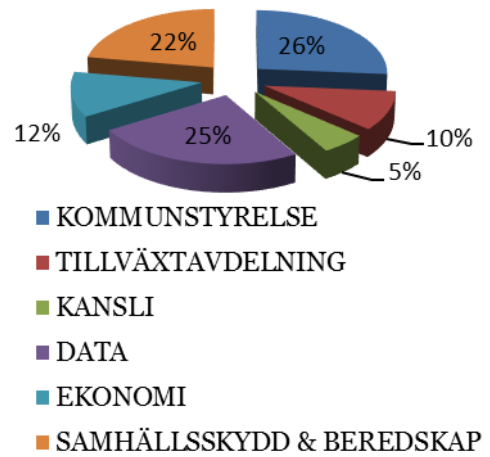
Framtida utmaningar

Resurser för verksamhetsutveckling och lokal verksamhetskänning är viktiga komponenter för att inte hamna på efterkälken med digitalisering. En digitalisering som kan bidra till att leverera mer välfärd med bibehållna resurser.

Tillväxt i kommunen är i stor grad beroende av utveckling av omvärlden och vad som sker i kring oss. Omvärldsbevakning är väsentligt för att i ett tidigt skede fånga upp förändringar som behöver appliceras i den fysiska planeringen. Förändringar sker främst i olika typer av boendemiljöer och är avgörande för attraktiviteten till kommunen. Till detta kommer alla typer av hållbarhetsaspekter som framgent kommer att behövas ges stort fokus.

Årsredovisning

(Mkr)	Utfall 2022	Utfall 2021
Intäkter	13 539	13 726
Personal kostnader	-48 629	-45 618
Övriga kostnader	-48 527	-43 936
RESULTAT	-83 617	-75 828
Avvikelse föreg år	10%	
Investeringar	-40	-31

Hr- och arbetsmarknadsförvaltning

Verksamhetsområde

Hr- och arbetsmarknadsförvaltningen innefattar Hr-avdelning, Arbetsmarknad- och integrationsenhet (AMIE), VUX Tranås samt Stöd och försörjning.

Viktiga beslut och händelser under året

År 2022 är Hr- och arbetsmarknadsförvaltningens andra genomförda verksamhetsår. Precis som 2021 har förvaltningen fortsatt att arbeta med att effektivisera och förbättra arbetssätt och flöden för de individer som befinner sig i förvaltningens system. Ett system som innebär vägen från bidrag till arbete/egenförsörjning. Året kan till stor del sammanfattas som ett trendbrottens år. Dels för att förvaltningens arbete med arbetsmarknadsåtgärder tagit nya nivåer men också för att de ekonomiska resultaten är direkta kvitton på att förvaltningens arbete bidrar skyndsamt till målet för en ljus framtid för Tranås kommun.

Precis som under år 2021 så har fokus år 2022 legat på ekonomin och hur situationen kring försörjningsstöd påverkar kommunens ekonomi i sin helhet. Bland de framstående åtgärder som gjorts för att skapa en positiv påverkan på utvecklingen är att iscensätta de satsningar som förvaltningen äskade medel till inför 2022:

Utökad SFI-undervisning

I Tranås kommun har det sedan tidigare funnits ett politiskt beslut om att enbart erbjuda undervisning inom SFI på halvtid. Hr- och arbetsmarknadsförvaltningens arbete kan dock påvisa att behovet är större än så och att en ökning kommer dels att påskynda processen för varje individ samt skapa större utrymme för alternativa inslag som praktik, prova-på-arbete-aktiviteter, coachning i arbetssökande etc.

Ungdomsarbetslöshet

Tranås har fortsatt en utmaning gällande målgrupper i arbetslöshet varav ungdomar utan gymnasieutbildning samt funktionshinder

kräver ett fördjupat arbete. Därtill finns det ett eftersatt kommunalt ansvarsområde i kommunalt aktivitetsansvar, KAA, vilket även innefattar ungdomar mellan 16-20 år. Hr- och arbetsmarknadsförvaltningens mål är att i så stor utsträckning som möjligt kunna arbeta förebyggande. Att arbeta med och fånga upp ungdomar i tidig ålder och som valt att avstå gymnasiet är en viktig insats. Därför har det under 2021 beslutats att uppdraget kring KAA flyttas från Barn- och utbildningsförvaltningen till Hr- och arbetsmarknadsförvaltningen.

Organisation för statsbidrag

Hr- och arbetsmarknadsförvaltningen är en bidragsintensiv organisation. Det innebär att berörda områden kring arbetsmarknad och studier ger öppningar till många av det statliga bidragen som finns att ansöka om. Men att ansöka om dessa och att arbeta aktivt med dessa ekonomiska medel är tidskrävande och behöver strategiskt arbete för att skapa rätt förutsättningar för det. Därtill är det av stor vikt att det inte skapas ny verksamhet kring sökta bidrag. Verksamhet vars kostnader som sedan kommunen lämnas med när bidragen tar slut.

Dessa tre ovan nämnda verksamheter är nu uppstartade och kan under 2023 ges utrymme till sin fulla potential.

Ett annat arbete som pågått under året är kommunens ökade samarbeten med näringslivet. Det här samarbetet är nödvändigt för alla inblandade för att bland annat lösa den allt mer ökade kompetensbrist som råder i samhället. Förvaltningens arbete har i första hand handlat om att i nära samarbete med Tranås United, inventera kompetensbehovet i kommunen. Såväl för kommunen som arbetsgivare men också näringslivet i stort. Detta är genomfört genom en enkät som skickats ut till samtliga arbetsgivare i Tranås kommun och som också återrapporterats såväl till näringslivet som till Kommunstyrelsen. Ett direkt resultat av enkäten är ett observerat behov av yrkesrollen kantpressare för vilket det skapas en utbildning genom ett samarbete med förvaltningen och Arbetsförmedlingen.

Enkäten är nu genomförd för andra gången och kommer att redovisas under första månaderna 2023.

Ett viktigt grepp för att komma framåt i utvecklingen av Tranås arbetsmarknad är att skapa ytor för arbetsgivare och arbetstagare att mötas på. Under 2022 iscensattes för första gången en Utbildnings- och arbetsmarknadsdag. Ett mässliknande event som utspelade sig i VUX Tranås lokaler och som växlade mellan mingel och seminarier. Här presenterade bland annat Bosch och Strömsholmen sina verksamheter för fullsatta lokaler och gav också arbetstagare möjlighet att lämna in spontana intresseanmälningar till företagens olika tjänster. Tranås kommun representerades av Hr-avdelningens rekryterare som gav information för hur man går tillväga för att exempelvis bli vikarie inom vården. Överlag ett lyckat evenemang som planeras genomföras även under 2022.

Kommunens Kompetensförsörjning

Hr-avdelningen inledde ett arbete med kompetensförsörjningsplaner för kommunens förvaltningar under 2021. Detta för att dels göra en inventering om vilka behov av anställningar, yrkesroller som finns och kommer att finnas framgent i kommunen. Dels för att också som en tydlig del i arbetsmarknadsområdet också kunna bidra till att rusta och locka individer att kunna ta anställning hos kommunen som arbetsgivare.

Under 2022 har Hr-avdelningen utvecklat arbetet genom att själva skapa ett paraply för hela avdelningen där samtliga arbetsområden kopplas till kompetensförsörjning som huvudmål för avdelningen. Det här i enlighet med den modell som sedan ett par år tillbaka varit kommunens grundstrategi för att upprätthålla god kompetens i kommunen, ARUMBA (Attrahera, Rekrytera, Utveckla, Motivera, Behålla och Avveckla).

För den geografiska kommunens kompetensförsörjning pågår ett samarbete mellan Tranås United och Hr- och arbetsmarknadsförvalt-

ningen där bland annat samtal förs med näringslivet om vilket behov som finns. Därtill ett aktuellt projekt, ”Bryggan”, där den som har brister i det svenska språket kan få stöd i detta i samband med praktik. ”Bryggan” som projekt kommer att pågå under 2023 för att ge individer möjlighet att få mera påklädning i form av branschriktad svenska och arbetsmarknadskunskap. Under praktik kommer varje individ att ha en språkbrygga. I projektet kommer arbetsgivarnas erfarenheter och tankar också tas tillvara.

Flykting

Andra händelser som inleddes redan 2021 men som under 2022 börjat få effekt och som varit livsviktig för förvaltningens utveckling, är det led av tre verksamhetsutvecklare som nu återfinns i tre av förvaltningens verksamheter. Verksamhetsutvecklarna arbetar med förvaltningens processer där kopplingarna mellan verksamheterna kontinuerligt ses över och bearbetas. Allt med syfte att bevaka att individens väg från bidrag till arbete är så fritt som möjligt från avstannande eller stopp.

Tack vare att Tranås kommun numera är en välorganiserad, flexibel och snabbfotad organisation i arbetet med arbetsmarknad kan förändringar likt flyktingvägen från Ukraina hanteras. Det här skedde under 2022 genom ett snabbt upprättat integrationsprogram. Programmet går ut på att erbjuda SFI-undervisning och stöd till arbete direkt vid ankomst. Detta förutsatt att individen anvisats av Migrationsverket till Tranås kommun. Det ska tilläggas att den individ som går under massflyktsdirektivet i vanliga fall inte har rätt till varken SFI-undervisning eller fördjupar stöd från kommunen. Men med flyktingströmmarna från 2015 där många individer fortsatt än idag 2022 står utanför arbetsmarknaden, var det utan tvekan som Tranås kommun valde att arbeta pro-aktivt med frågan.

Övrig flyktingverksamhet, så kallad kvotflykting, sker genom anvisningstal som kommunen erhåller via förslag från Länsstyrelsen, en gång per år. 2022 var det också valår i Sverige.

Ett val som resulterade i en ny politisk riktning med kraftfull minskning av mottagande av nyanlända. Detta påverkade också besluten i Tranås kommun där det första beslutet om mottagande togs om 9 individer. Ett beslut som sedermera förändrades till 3 individer för år 2023.

Uppföljning av mål och inriktning

Förvaltningens uppdrag vilar främst på två av de fastställda politiska målen Innovativ integration och Höjd utbildningsnivå från mandatperioden 2018-2022. Dessa två mål utgör själva grunder i förvaltningens arbete. Förvaltningen skapas utifrån ett verksamhetssystem där varje individ som är i behov av förvaltningens olika verksamheter, har en aktiv genomgång med målet att komma i sysselsättning. Detta kommer i sin tur leda till sänkta kostnader för försörjningsstöd och ett ökat antal individer i egenförsörjning.

För att bättre kunna säkerställa att resultaten påverkas av förvaltningens insatser har det under 2022 intensifierats ett arbete med statistik av olika slag. Dels för att säkerställa att rätt insatser görs men också för att lätt kunna följa och återrapportera det som är uttalat som förvaltningens huvudsakliga mål – att fler når egenförsörjning genom arbete och/eller studier, samt som en effekt av detta, att kostnaderna för försörjningsstöd sjunker.

Under 2023 kommer arbetet med att säkerställa statistiska processer att öka ytterligare. Förvaltningen behöver ständigt vara uppmärksam på vilka insatser som fungerar väl och inte. Det för att förvaltningen på bästa och mest kostnadseffektiva sätt ska hantera de skattemedel som blivit tilldelat.

Utöver de många arbetsmarknadsinsatser som det arbetas med inom förvaltningen så har också processerna i bedömningsarbetet av försörjningsstöd börjat ses över. Efter två av förvaltningens första levnadsår står det klart att Tranås kommun har en historik som en frikostig kommun och med avsaknad av tillfredställande uppföljning av det som är tydligt krav-

ställande på den individ som uppbär ekonomiskt stöd av kommunen. Det är av stor vikt att rätt bedömning sker och att den som har rätt till ekonomiskt stöd också får det. I samma process intensifieras också arbetet med att arbeta mer aktivt med lagtexter för bedömning och att bedömande handläggare också hanterar och testar lagen på olika sätt samt kontinuerligt följer upp varje individs engagemang och eget ansvarstagande i sin egen process från bidrag till arbete.

Driftsresultat

Den tilldelade budgetramen är 85,4 mkr. Resultatet för förvaltningen blev 89,3 mkr vilket innebär att förvaltningens budget inte är i balans och redovisar ett underskott på -3,9 mkr vid årets slut. Detta innebär att förvaltningen har ett fortsatt hårt arbete framför sig att ta ett omtag om arbetsmarknad och egenförsörjning i Tranås kommun. De två år som förvaltningen har varit verksam har dock gett resultat. Under 2022 sänktes kostnaderna för försörjningsstöd med drygt 3 mkr. Förvaltningen gör dock rejäla framsteg och lyckas trycka tillbaka den långt gående negativa trend som Tranås hamnat i under lång tid. Försörjningsstödet sjunker för första gången sedan 2019.

Vid en tillbakablick på tidigare års resultat för försörjningsstöd kan en negativt ihållande trend skönjas. Mellan 2017-2020 har kostnaderna för försörjningsstöd ökat med cirka 13 mkr vilket gör Tranås kommun till en av de 10 kommunerna med högst kostnader för försörjningsstöd i landet. Under 2021 (redovisning enligt Kolada.se sker med 1 års fördröjning) sker dock ett tydligt trendbrott då Tranås kommun flyttar från plats 8 till 13. Statistiken visar också ett annat trendbrott då Q4 2022 kan konstateras som det bästa Q4 sedan 2018. Historiskt är Q4 det återkommande mest kostnadskrävande kvartalet.

Förvaltningens arbete fortsätter därmed att bära frukt. Istället för att det sker en ökning så sker det tvärtom en sänkning av kostnader. Det kan förklaras genom ett par faktorer:

- Förvaltningens tillskapande var ett tvunget och viktigt grepp för att få belysning på en allt ökande negativ ökning av kostnader för försörjningsstöd i Tranås kommun.
- Verksamheternas personalgrupper har kommit till rätta i sina nya roller och är skarpt fokuserade på uppdraget.
- Förvaltningens kapacitet är fortsatt stark och stabil. Med tydliga mål, tydliga yrkesroller och låg personalomsättning ges de bästa förutsättningar för att komma framåt i arbetet även 2023.
- Det går redan nu att försiktigt konstatera att det som görs, görs rätt och att Tranås kommun är på väg att bryta och vända den mångåriga negativa trenden.

Utöver det aktiva och effektiva arbetet har verksamheterna i kontinuerligt uppdrag att effektivisera verksamheterna. Effektiviseringsarna ska vara kostnadseffektiva vilket ska göra mer för mindre medel men samtidigt balansera på att inte ge sämre förutsättningar. En svår uppgift men som förvaltningens verksamheter hanterar väl.

Investeringar

De investeringar som gjorts har till stor del riktats mot ett nytt ventilationssystem på Rås gård, vilket gick sönder under våren. Kostnaderna uppgår till 0,42 mkr av den totala investeringsbudgeten på 0,45 mkr. Resterande 30 tkr har förvaltningen investerat i kontorsmöbler inom enheten för stöd och försörjning. Förvaltningens digitaliseringsbehov är fortsatt stort men är i fas då det satsades en del under 2021.

Systematiskt kvalitetsarbete och innovation

I det systematiska kvalitetsarbete har syfte att synliggöra kvalitet i det som görs, belysa varför det görs och vad det leder till. Genom att planera, följa upp, analysera, dokumentera och utveckla utbildningen kan vi skapa och dela kunskap om vad som leder till framgång.

Verksamhetsplan

Förvaltningens mål är att kontinuerligt arbeta med förändringsprocessen som en utveckling

innebär. Systematiskt kvalitetsarbete kräver tydligt ledarskap. Ett ledarskap som visar tydligt vart förvaltningen befinner sig i processen och vart utvecklingen är på väg. Förvaltningen har skapat ett ledband av verksamhetsplaner där en förvaltningsövergripande plan leder vägen för de verksamhets-specifika. Tillammans bildar verksamhetsplanerna en tydlighet om vad förvaltningens grund ligger samt om värderingar och arbetssätt. Den förvaltningsövergripande planen är i behov av att ses över på nytt under 2023 för att hålla jämna steg med förvaltningens snabba utveckling.

Innovation

En del av målet kring från bidrag till arbete handlar om att genom ett innovativt tankesätt, skapa processer som är effektiva för den enskilde individen att komma i arbete eller studier. Innovation för en personalgrupp kräver stort utrymme i att kunna agera själv och att kunna vara drivande i olika processer. Därför utgår förvaltningen från det tillitsbaserade ledarskapet som en katalysator för att skapa de bästa förutsättningarna för innovation. Det tillitsbaserade ledarskapet släpper fram enskilda medarbetare som experter på förvaltningens olika områden och skapar därmed en arena att hantera utvecklingen på.

Framtid

Det går inte att bortse ifrån att Tranås kommun har haft en växande problematik under flera årtionden som sakta slagit sitt grepp om kommunen och om traditioner kring arbete och studier. Utifrån det perspektivet är tiden en viktig faktor. Ju längre bakåt i tiden en avstannad process kan bevitnas, ju hårdare siter rötterna i det som dom här fallen benämns som socioekonomi och utanförskap. För att bryta dessa behöver kommunen arbeta aktivt på flera plan. Hr- och arbetsmarknadsförvaltningens arbete är enbart en faktor som bidrar till förbättring. Samverkan med näringsliv och utbildningsinstanser är en, samverkan med polis och socialtjänst är andra. Samhällsbygget i stort en tredje faktor.

Tranås kommun har tagit initiativet och har genom en omorganisation skapat bättre förutsättningar för så väl organisationen som för den enskilde individen på vägen in på arbetsmarknaden. Det gemensamma målet för förvaltningens verksamheter är att sänka kostnaderna för ekonomiskt bistånd och kostnaderna sjunker. Mer insatser väntas komma igång för att kommunen ska göra sitt yttersta för att vända trenden ytterligare. Men hur långt går det att komma med arbetet? Målet är att få ner kostnaderna på en sådan nivå att det är enbart individer i behov. Det vill säga det ska inte finnas individer i förvaltningens regi som kan arbeta och som står nära arbetsmarknaden som samtidigt försörjs via kommunen.

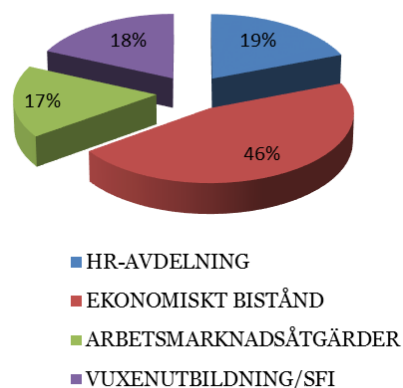
Inför kommande budgetperiod startar ett intensivt arbete för förvaltningen. Flera stora satsningar har inletts. Förväntningarna är höga och det kommer att ge resultat. Förvaltningen är i grunden en stark organisation med rätt kompetens på rätt plats och rätt vilja och inställning att förändra.

Samverkan med Arbetsförmedlingen är fortsättningsvis osäker och kommunerna kommer att behöva vidta ytterligare åtgärder för att förtydliga sitt arbetsmarknadsuppdrag. För som nämnts tidigare är det otydligt, för att inte säga obefintligt eftersom inget av det är lagstyrt. Däremot är det givet att det får utrymme i såväl budget som planer framåt eftersom kommunerna äger kostnaderna för ekonomiskt bistånd. Det till om hur samhället är beredd att anpassa sig till de som står längst

ifrån arbetsmarknaden. För den som nyligen haft arbete och som tillfälligt har behov av ekonomiskt bistånd, är det inte långt till nästa arbetstillfälle. Men för den som varit utan arbete under en längre tid väntar en minst lika lång väg tillbaka till arbetsmarknaden.

2022 var ett rekordår enligt Arbetsförmedlingens statistik om antal som anställdes nationellt. Det märks också i Tranås kommun som vid de senaste mätningarna om arbetslöshet ligger på 6,2 % medan riket ligger på 6,8 %. En stor del av det bakomliggande arbetet står Hr- och arbetsmarknadsförvaltningens arbete för men också av det till synes enkla men väldigt viktiga faktumet att *arbetsmarknad* och *socio-ekonomi* finns i vardagligt tal. På alla nivåer i alla forum används dessa termer i diskussioner om Tranås inriktning för tillväxt och behovet av att öka antalet individer som klarar sig ekonomiskt utan att försörjas via kommunen. En stor utmaning för Tranås är att få till en ökad utbildningsnivå. Men i takt med att kommunens utstakade väg för utveckling håller i sig kommer även stora kulturförändringar att ske i Tranås och det finns ett stort behov av att den kulturförändringen blir av. Arbetsmarknadens nålsöga smalnar av år efter år för den som inte har en eftergymnasial utbildning. Att ha genomfört en gymnasial utbildning är ofta inte tillräckligt för att skapa möjligheter på arbetsmarknaden. Såvida inte utbildningen är yrkesinriktad. Men även där kommer kraven att öka.

(Mkr)	Utfall 2022	Utfall 2021
Intäkter	17 081	22 134
Personal kostnader	-53 104	-54 301
Övriga kostnader	-53 232	-57 311
RESULTAT	-89 255	-89 479
Avvikelse föreg år	0%	
Investeringar	0	0

Bygg- och miljönämnd

Verksamhetsområde

Bygg- och miljönämndens uppdrag är att fullgöra kommunens uppgifter inom plan- och byggnadsväsendet samt inom miljö- och hälsoskyddsområdet. Nämnden har ett övergripande ansvar för miljö- klimat- och energifrågor.

Viktiga beslut och händelser under året

Under året släpptes restriktionerna efter covid-19-pandemin som påverkat arbetet mycket. Tillsynen enligt miljöbalken och livsmedelslagen har inte kunnat genomföras så som planerat. Både omfattning och metoder har reviderats under året men har under hösten återgått till mer normala rutiner. Flera ärenden inom området förorenad mark har tagit mycket tid och resurser vilket medfört att planerad tillsyn inte kunnat genomföras. Det har också påverkat ekonomin negativt då intäkterna delvis kommer från tillsynsaktiviteter. En del av den tillsyn som inte genomförts under året kommer förvaltningen att genomföra under kommande år, vilket blir ansträngande.

På byggsidan har det varit ett år med rekordmånga ärenden och en vakant tjänst som blev besatt i början av hösten. Handläggarna har genom prioriteringar och hårt arbete lyckats hålla en god service och handläggningstiderna har i alla ärenden klarat lagkravet på tio veckor för bygglov och fyra veckor för anmälningar. Oftast har handläggningstiderna varit mycket kortare än så.

Flera större projekt och industribyggnader har fått bygglov och mängder av mindre ärenden har behandlats.

Under året har ett förslaget till program för ekologisk hållbarhet antagits av kommunfullmäktige. Beslutet innebär att kommunens hållbarhetsarbete är sammanfattat i tre dokument som behandlar ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet. Grunden är Agenda 2030 och en långsiktighet som ska trygga att Tranås förblir en fantastisk plats att leva, arbeta och

bo på. En del av den ekologiska hållbarheten är klimatarbetet som syftar till att minska utsläppen av växthusgaser så att Tranås når sin del av Parisavtalet. Här är användandet av fossilfria bränslen som el och biogas en del av lösningen tillsammans med minskade transporter.

Uppföljning av mål och inriktning

Nämnden har som mål en snabb och rättssäker ärendehantering. Rättssäkerheten är svår att följa upp i siffror men innebär att varje överklagat beslut följs upp och resultatet utvärderas.

Handläggningstiderna går att följa upp och har blivit något kortare under året jämfört med 2021. Framförallt har handläggningstiderna för bygglov blivit kortare då de tre tjänsterna som handläggare har varit besatta en stor del av året. Lagkravet på max tio veckors handläggningstid har inte överskridits.

I den mätning av kundnöjdhet som genomförs varje år får förvaltningen höga betyg. Detta bör bevaras inför kommande år.

Driftsresultat

Resultatet för verksamhetsåret har trots mycket låga intäkter för miljötillsynen gett ett överskott på 0,1 mkr. Överskottet kommer från många byggärenden och allmän sparsamhet. Till nästkommande år finns en verksamhetsskuld som kommer innebära en stor utmaning för förvaltningen.

Investeringar

Endast mindre investeringar i datorer har genomförts under året och uppgår till mindre än 0,1 mkr.

Systematiskt kvalitetsarbete och innovation

Förvaltningens kvalitet i myndighetsutövningen är till stor del en fråga om tydlighet och att de beslut som fattas går att förstå. Därför har arbetet med klarspråk och mallar fortsatt och fortsätter framöver. Att arbeta med klarspråk är en pågående process som måste finnas i allt arbete allt eftersom lagar och förutsättningar ändras. Ett annat område som

Årsredovisning

kräver mer uppmärksamhet framöver är digitalisering av arbetet. För att kunna använda det digitala arkiv som finns i länet behöver rutiner och arbetssätt anpassas så att förvaltningen kan lämna papper och pappersarkiv och göra handlingarna tillgängliga på webben. Detta skulle spara mycket arbetstid som går åt till att lämna ut offentliga handlingar som finns i vårt arkiv.

Framtid

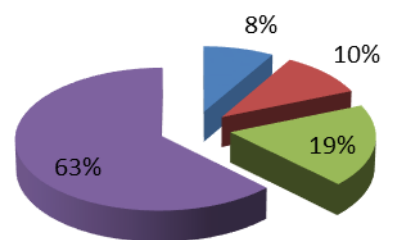
Myndighetsutövningen kommer behöva hitta vägar att samarbeta med grannkommunerna. Det har inte kommit så långt att det finns konkreta lagförslag på hur stora enheter (myndigheter) måste vara men de utredningar som bland annat Stadskontoret har presenterat nationellt föreslår att myndighetsutövningen ska ha större personalgrupp än vad som finns i

Tranås kommun idag. Med det goda samarbete som finns med grannkommunerna är det troligt att lösningar på framtida krav kommer att finnas genom utökat samarbete i nya former.

Det strategiska miljöarbetet kommer framöver präglas av det program för ekologisk hållbarhet som är antaget av kommunfullmäktige. Nästa steg är att ta fram en handlingsplan som mer praktiskt visar vad kommunen som organisation och som geografisk plats måste göra för att nå de mål som finns.

Den fråga som globalt är viktigast är klimatfrågan och hur utsläppen av klimatgaser begränsas. Det kommer vara en stor utmaning i Tranås de närmaste åren.

(Mkr)	Utfall 2022	Utfall 2021
Intäkter	6 092	4 893
Personal kostnader	-9 022	-8 593
Övriga kostnader	-2 557	-1 732
RESULTAT	-5 487	-5 432
Avvikelse föreg år	1 %	
Investeringar	0	0

- BYGG & MILJÖNÄMND
- BYGG - MYNDIGHET
- STRATEGISKT MILJÖARBETE
- MILJÖ - MYNDIGHET

Teknik- och griftegårdsnämnd

Verksamhetsområde

Teknik- och griftegårdsnämnden är både en myndighet och en serviceorganisation. Samhällbyggnadsförvaltningen bedriver verksamhet på uppdrag av teknik- och griftegårdsnämnden.

Teknik- och griftegårdsnämndens verksamhetsområden är gata och trafik, vatten och avlopp, avfallshantering, parker och natur, måltidsservice (kost), teknik- och infrastrukturprojekt, bostadsanpassning, begravningsverksamhet, skogsbruk, hamnar, kolonilotter och parkeringstillstånd för rörelsehindrade.

Viktiga beslut och händelser under året

Förvaltningen har påbörjat arbetet med att ta fram sårbarhetsanalyser och beroendeanalyser av förvaltningens samhällsviktiga verksamheter. Analyserna ska sedan ligga till grund för de kontinuitetsplaner som ska tas fram under år 2023.

Förvaltningen har rekryterat två mätare på projektavdelningen, dels för att det ska finnas intern kompetens kopplat till inmätning, ut-sättning samt drönarscanning av större markområden och dels för att beroendet av konsulter ska minska.

Förvaltningen har tagit fram en parkeringsstrategi och parkeringsnorm för Tranås kommun. Både strategi och norm är politiskt antagna.

Förvaltningen arbetar med tekniska utredningar efter skyfallet år 2021 i syfte att kunna hantera inkomna regresskrav under år 2023.

Förvaltningen har byggt och implementerat en återbruksverksamhet på Norraby ÅVC.

Förvaltningen har jobbat med planeringen för byggnationen av kostavdelningens nya tillagningsskök i Granelundskolan och köket kommer vara klart till höstterminen 2025.

Uppföljning av mål och inriktning

Förvaltningen arbetar med att skapa en attraktiv kommun för 30-50 åringar i arbete, bland annat genom:

- att erbjuda genomtänkta parkmiljöer
- ett väl utbyggt gång- och cykelvägnät
- att genomföra insatser i kommunens lekplatser
- att bedriva en kostnadseffektiv samt miljö- och klimatanpassad verksamhet
- att exploatera mark för byggnation av nya villaområden i syfte att öka Tranås kommuns bestånd av villor, radhus och parhus i områden med olika beskaftenhet
- att jobba för att Tranås ska vara en attraktiv handelsstad med välplanerade parkeringsmöjligheter i centrum.

Driftsresultat

Utfallet för de skattefinansierade verksamheterna är 45,5 mkr gentemot budget, som är 46,1 mkr. Det innebär att de skattefinansierade verksamheterna gjort ett överskott om 0,6 mkr.

Tekniska kontoret och teknik- och griftegårdsnämndens utfall är ett överskott om 0,4 mkr.

Bostadsanpassningens utfall är ett överskott om 0,6 mkr. Överskottet beror på att antalet ansökningar varit lägre än normalt och att inga av de beviljade ansökningarna har varit av större ekonomisk omfattning.

Projektavdelningens utfall är enligt budget och avdelningen har därmed gjort ett 0-resultat. Avdelningen är en självfinansierad verksamhet där intäkterna ska täcka kostnaderna.

Gatuavdelningen har gjort ett överskott om 1,4 mkr. Överskottet beror på ökade intäkter för felparkeringsavgifter, utbetalning av försäkringsersättning efter 2021 års skyfall samt minskade personalkostnader till följd av sjukskrivningar, tjänstledigheter samt vakanser. Vidare har avdelningen ökade intäkter återställningsarbeten av beläggning då det under året var mycket kabel- och ledningsförläggning i kommunala gator.

Parkverksamheten har gjort ett överskott om 0,2 mkr. Överskottet beror på minskade personalkostnader till följd av sjukskrivningar, tjänstledigheter samt vakanser. Vidare har avdelningen ökade intäkter för skogdriften eftersom att den stormfällda skogen gjort att intäkterna ökat.

Kostavdelningens utfall visar ett underskott om 2,0 mkr. Underskottet beror på minskade intäkter från försäljning av måltider till framförallt gymnasiet samt ökade utgifter kopplat till konsult för framtagande av lokalprogram för Kostcenter och nytt tillagningskök Hubbarp grundskola. Underskottet hade varit 0,6 mkr större om inte kommundirektör i samråd med förvaltningschefer och TF ekonomichef beslutat att kostavdelningen får täckning för de ökade livsmedelspriserna. Detta genom att skillnaden mellan utfall och budget regleras gentemot kund i samband med årsbokslutet.

Vatten- och avloppsverksamheten (VA-verksamheten) har gjort ett överskott om 0,8 mkr och var budgeterad till att göra ett överskott om 0,7 mkr. Överskottet gentemot budget beror delvis på att intäkterna för försäljning av vatten till Boxholm överstigit budget. Vidare har enhet VA-verk gjort ett underskott men detta täcks upp av ett överskott på enhet Rörnät samt minskade övergripande kostnader för interna och externa konsulter.

Under år 2021 drabbades Tranås kommun av stora översvämningar och under året har tekniska utredningar kopplat till VA-ledningsnätet och dess kapacitet genomförts för att kunna bemöta inkomna regresskrav. Kostnaderna för dessa utredningar uppgår till 2,3 mkr och kostnaderna har tagits av skattekollektivet. Vidare har skattekollektivet även bokat upp en summa om 20,6 mkr från 2022 års resultat i syfte att ta höjd för framtida utbetalningar av regresskrav ställt mot Tranås kommun.

VA-verksamheten har från år 2023 och framåt tecknat en översvämningförsäkring som tar kostnader för tekniska utredningar, juridisk hjälp samt utbetalningar av regresskrav upp

till 25 mkr, vilket endast gäller för eventuella framtida översvämningar. Kostnaden för denna översvämningförsäkring är 0,6 mkr/år och bekostas av VA-kollektivet. VA-verksamheten har efter 2022 års resultat en skuld till skattekollektivet (underuttag) på 0,57 mkr.

Avfallsverksamheten har gjort ett underskott om 3,0 mkr och var budgeterad till att göra ett 0-resultat. Underskottet beror på att avfallsverksamheten implementerat en återbruksverksamhet på Norraby ÅVC till en kostnad om 1,4 mkr samt satt av 1,6 mkr till sluttäckningsfonden för att kunna sluttäcka Norraby deponi. Avfallsverksamheten har efter 2022 års resultat en skuld till kund (överuttag) på 0,4 mkr.

Griftegårdsverksamheten gjorde ett underskott om 5,4 mkr och var budgeterad till att göra ett underskott om 4,3 mkr. Underskottet i jämförelse med budget beror på ökade reparationskostnader av krematoriet efter brand samt reparation av kylar, ökade kostnader för eldningsolja till krematoriet och ökade hyreskostnader till Svenska kyrkan efter att nytt avtal upprättats. Griftegårdsverksamheten har efter 2022 års resultat en resultatregleringsfond med ett värde på 0,2 mkr.

Investeringar

Utfallet för årets investeringar är 40,7 mkr, jämfört med budget på 37,3 mkr.

Projektverksamhetens utfall för investeringar är 0,7 mkr, jämfört med budget på 0,5 mkr. Det ökade utfallet gentemot budget beror på att kostnaderna för inköp av mätutrustning har överskridit budget.

Gatuverksamhetens utfall för investeringar är 13,1 mkr, jämfört med budget på 13,5 mkr. Det minskade utfallet gentemot budget beror på att utbyggnation av pendlarparkeringen kommer genomföras först år 2023 pga. förseningar efter markundersökningar eftersom området är förorenat. I övriga projekt har avdelningen haft ökade kostnader för bitumenbundna lager, asfalt och maskinpriser, vilket lett till att många projekt har överstigit sin budget.

Parkverksamheten utfall för investeringar är 1,0 mkr, jämfört med budget på 1,2 mkr. Det minskade utfallet gentemot budget beror på att inköp av teknisk utrustning, digital agenda och inköp av gräsklippare blivit billigare än budgeterat.

Kostverksamhetens utfall för investeringar är 0,6 mkr, jämfört med budget på 0,3 mkr. Det ökade utfallet gentemot budget beror på ökat pris för inköp av ny förpackningsmaskin för den kylda maten.

Avfallsverksamhetens utfall för investeringar är 0,4 mkr, jämfört med budget på 0,5 mkr. Det minskade utfallet gentemot budget beror på att projektet *Reinvestering sorteringsplatta* blev billigare än budgeterat.

Vatten- och avloppsverksamhetens utfall för investeringar är 24,4 mkr, jämfört med budget på 20,7 mkr. Det ökade utfallet gentemot budget beror på ökade maskinpriser, ökade priser för bitumenbundna lager (asfalt) och ökande materialpriser på framförallt VA-ledningar.

Griftegårdsverksamhetens utfall för investeringar är 0,6 mkr, jämfört med budget på 0,7 mkr. Det minskade utfallet gentemot budget beror på att inköpet av ny elbil blev billigare än budgeterat samt att budgeterade medel för investeringsprojekt Digital agenda inte nyttjats fullt ut.

Systematiskt kvalitetsarbete och innovation

Förvaltningen arbetar kontinuerligt med det systematiska kvalitetsarbetet genom att ta

fram styr-dokument för förvaltningens verksamhetsområden. Under året har ett stort arbete genomförts med att gå igenom samtliga styrdokument för att uppdatera och revidera befintliga dokument samt för att gallra bort de dokument som inte är aktuella.

Vidare har förvaltningen implementerat arbete med årshjul som mall för att visualisera och konkretisera verksamheternas uppdrag. Med årshjulen går det att fånga upp ”sällan-uppgifter” för att de inte ska missas. Det går även att använda årshjulen till uppföljning av verkställigheten av fattade beslut.

Förvaltningen har även arbetat med att se över mötesstrukturen och har tagit fram nya uppföljningsrutiner för att säkerställa verkställigheten i fattade politiska och förvaltningsspecifika beslut.

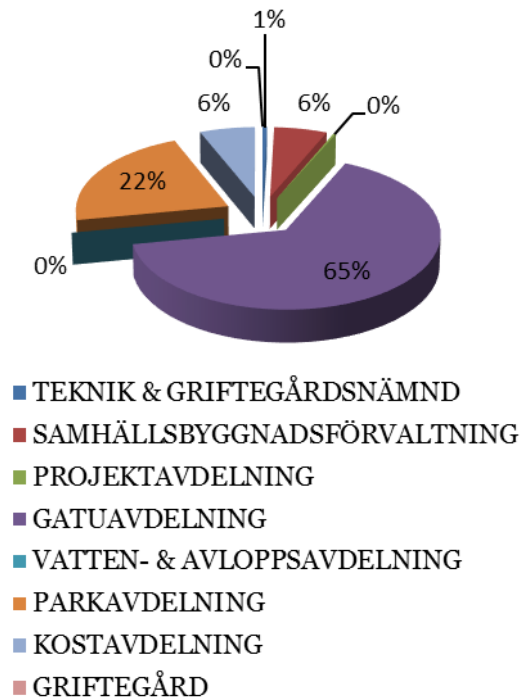
Framtid

Tranås kommun har precis som många andra kommuner i Sverige en växande infrastruktur-skuld, som kräver stora reinvesteringar i den befintliga infrastrukturen. Detta i kombination med en växande befolkning som kräver utbyggnation av den befintliga infrastrukturen samt ökade krav från medborgare och tillståndsmyndigheter, innebär att förvaltningen står inför stora utmaningar i framtiden.

För att uppnå detta krävs ett strukturerat arbete med drivna och lojala medarbetare med hög kompetens samt modiga beslutsfattare.

Årsredovisning

(Mkr)	Utfall 2022	Utfall 2021
Intäkter	191 498	177 713
Personal kostnader	-65 919	-63 319
Övriga kostnader	-171 045	-158 436
RESULTAT	-45 465	-44 042
Avvikelse föreg år	3%	4%
Investeringar	-41	-47

Kultur- och fritidsnämnd

Verksamhetsområde

Kultur- och fritidsnämnden hanterar genom sitt ansvar ett brett och mångfacetterat utbud av olika verksamheter – som alla syftar till att göra Tranås till en bättre och rikare plats att leva på samt verka i.

Som kärnverksamheter inom verksamhetsområdet återfinns: Alla kommunala idrottsanläggningar, spår, leder, badplatser, en omfattande föreningsservice, allmänkultur med konstarkiv, offentlig konst, utställningar, konserter, ungdomsverksamhet genom EPIC, bibliotek, Eriksbergsmuseet, kulturskolan, hälsocenter med mera.

Verksamhetsområdets omfattning ger nämnden en unik position tillika möjlighet att säkerställa Tranås roll som hållbar och attraktiv boendekommun.

Viktiga beslut och händelser under året

År 2022 kom att bli ett förändringsår för verksamheten Kultur och fritid.

Förvaltningschef Eva Hanzén, bibliotekschef Peter Åkesson, kulturchef Carl Johan Larsson samt kulturskolechef Fredrik Bodin, kom alla att lämna sina uppdrag under verksamhetsårets första hälft (med viss reservation). Anläggningschef Mattias Karlsson iklädde rollen som tf. förvaltningschef.

Sebastian Hagård tillträdde som ny förvaltningschef per första augusti och strax därefter anslöt Annika Lindholm Teifors som ny kulturskolechef. I samband med detta kom det att initieras en rad organisationsförändringar på förvaltningen. Tjänsten som kulturchef kom ej att återbesättas utan istället införlivades ansvaret för kulturfrågor i bibliotekchefsuppdraget. Detta uppdrag kom under verksamhetsåret -22 innehas av Johanna Hammarström (tillförordnad). Rekrytering av verksamhetsutvecklare inleddes samtidigt som en tidigare kulturassistent kom att axla en ny roll som förvaltningssekreterare. Anläggningschef Mattias Karlssons tjänst kom under den senare delen

av -22 att förändras, genom tillkomsten av underställd föreståndare simhall.

Nedan följer ett axplock att förvaltningens viktiga händelser:

Kulturavdelningen

Flera tillgänglighetsåtgärder gjordes på Eriksbergs museum. Bland annat fick entrédörren automatisk öppningsanordning så att t.ex. rullstolsburna kan öppna dörren självständigt. Hissen byttes till en med dörrautomatik och tal- samt blindsinformation.

Musiksäsongen med paradmarscher och friluftskonserter avlöpte som tidigare år. Valborg firades med majbrasa och författaren Carina Drätting som vårtalare. Arrangemanget gjordes i samarbete med TAIF, Tranås ridklubb och Räddningstjänsten. Nationaldagen firades i Folkets park i samarrangemang med Kulturskolans dag. Kulturveckan, första veckan i juli, genomfördes i samarbete med Kultivera som då arrangerade den årliga kulturfestivalen ”Tranås at the Fringe”. Under hela veckan ställde de ukrainska konstnärerna, som varit i Tranås på krisresidens 2022, ut sin konst på Piratenhuset. Johanna Aust, som fick Tranås kommuns kulturstipendium 2021, var med under festivalens filmsektion och berättade om sitt filmskapande. I stadshusparken anordnades ”Parkhäng” med flera olika föreställningar, bl.a. en välbesökt teaterföreställning för de mindre barnen. Konstrakan ägde rum 27 augusti i samarbete med Tranås United. Det var ett åttiotal konstnärer och konsthantverkare som ställde ut. Det var i stort sett ett lyckat evenemang trots konkurrens av Eksjö stadsfest, Hushållningssällskapets Adelövdag och partier med valreklam. Teaterlever som går på Holavedsgymnasiets estetprogram hade miniföreställningar några lördagar på museet under våren. Föreställningarna var riktade till barn och handlade om skolan förr i tiden. Flera lördagar samt under loven höll museet öppet med kreativ verksamhet och sagoläsning där barn och vuxna även hade möjlighet att titta på de pågående utställningarna. Året avslutades med bokutförsäljning. Många av böckerna som legat i gömmorna fick nya

ägare. Flera skrifter med information och historia om gamla Tranås gavs ut.

Flera utställningar ägde rum under året – däribland: Miniutställningen ”*Motstånd*” som uppmärksammande förintelsens minnesdag. Vidare kom en utställning med målningar av medlemmarna i den berömda familjen *Ekwall* att sättas upp på Tranås stadshus och Eriksbergs museum.

Stafettpinneutställningen ägde rum i Tranås stadshus av konstnären Moa Israelsson som använder bruksprodukter och omvandlar det till konst. Vi hade även en utställning med verk av den feministiska konstnären Dinah Guilfoyle från Wales. Utställningen var i samband med veckan ”Jönköpings län fritt från våld”. Under veckan inträffade även den internationella dagen för avskaffandet av våld mot kvinnor, Orange day, som FN instiftat. Dinah ställde ut sin konst i stadshuset och höll en föreläsning om sitt konstnärskap och sitt engagemang mot våld i nära relationer som avspeglas i hennes konst.

Biblioteksverksamhet

2022 var året då biblioteket gick från att ställa om, till att ställa tillbaka. Vid årets början rådde restriktioner i bibliotekslokalen och anordnad programverksamhet krävde vaccinpass. Förutom vaccinpass genomfördes under våren aktiviteter på distans och utomhus, som tipspromenader i Östanåparken och pysselpåsar att ta med hem. Under SmåLit litteraturfestival i februari genomfördes bland annat två författarbesök på Junkaremålsskolan, ett av besöken spelades in och sändes digitalt ut till andra skolor. Under hösten har biblioteket kommit upp i samma takt som innan pandemin, vad det gäller besöksantal, utlån och programaktiviteter. Verksamheten har under året haft klassbesök för elever i årskurs 2, årskurs 5, årskurs 7, samt vuxenstudenter på t.ex. SFI. Barnbibliotekarien har besökt förskolor och öppna förskolan igen. Stora delar av bibliotekets återkommande aktiviteter som sagostunder, språkträffar för vuxna, bokcirklar, författarbesök och pyssel har återinförts på

plats i biblioteket. Höstlovet förtjänar att lyftas extra, där verksamheten ordnade skrivarkworkshops med författare Torsten Bengtsson för både barn, unga och vuxna. Biblioteket ordnade en slutsåld teater med teaterföreningen, en deckarrunda där ca 70 sällskap deltog, en spökjakt där ca 130 personer deltog och ett välbesökt pysseltillfälle.

Ett projekt som startats upp med medel från Kulturrådet är DigiTranås. Varje torsdag från juni erbjuds digital hjälp på biblioteket med fyra projektanställda ungdomar. Förutom svenska och engelska erbjuds hjälp på dari, arabiska och persiska. Biblioteket står som ansvariga för projektet och de anställda ungdomarna, men har samarbetat med Tranås kommuns dataavdelning och studieförbundet vuxenskolan. Biblioteket har i projektet DigiTranås arbetat uppsökande genom besök på Bergets seniorcentral. FUB i Tranås (riksförbundet för utvecklingsstörda barn, ungdomar och vuxna) har fått ett eget tillfälle på biblioteket.

Sport- och fritidsanläggningar samt leder/spår/badplatser

I början av året färdigställdes utrustningen för att kunna bedriva friidrott inomhus på bana 1-2 i tennis och badmintonhallen. Under vår/sommar renoverades kylaggregaten till verksamhetens två isar. Vissa dörrar i anläggningen har utrustats med tid/tagglösning för att i framtid kunna styra öppning/stängning med bokningssystem. Vidare bör nämnas att både Hätte- samt Sømmens badplats under året kommit att utvecklas med bland annat förstärkt belysning samt ny lekplats (Sømmen). Förbättringar och underhåll av spår/leder i Illern-reservatet.

I samverkan med cykelklubben har en ny cykelled (Fällan) färdigställts, cykelklubben har arrenderat en yta mellan Bredstorp/Junkaremålen och påbörjat arbetet med en yta där flera cykeldiscipliner är representerade. Med hjälp av bidrag från Lona har en natur- och kunskapsstig samt skyltning av cykelväg till och från Bredstorp och Hätte färdigställts.

Länsstyrelsen har beviljat bidrag till att uppdatera grillplats vid badplatsen Illern, sittyta vid Rås, 3 st färist för ökad tillgänglighet i Mossebo, (kommer färdigställas under våren 2023).

Exempel på övriga aktiviteter finner vi i: Idrottssal Granelundsskolan, uppdatering av discgolfbanan, samarbete med IT-avdelningen avseende mätpunkter, uppstart av Hälsocenter i Tranås.

Kulturskolans Verksamhetsberättelse 2022
Pandemin kom att påverka verksamheten kännbart negativt. Trenden är emellertid att Kulturskolan nu återfår sina elever. År 2021 var det 437 inskrivna elever och per 2022, 474 elever. Verksamhetens dansinriktning kom att bli extra drabbat under pandemin sett till bristfälliga lokalförutsättningar. Glädjande nog kan konstateras att verksamheten efter en medveten och tydlig marknadsföring fått tillbaka många av sina elever.

Nedan följer några av årets ”förstagångsprojekt”:

Ettornas kör: Ett projekt med alla elever i åk 1 tillsammans med musiklärarna på Kulturskolan. Under fyra veckor besökte två av våra musiklärare klasserna och sjöng tillsammans med eleverna som sedan övade med sin klasslärare under ett antal veckor. Det hela avslutades med en stor konsert i Aulan på Holavedsgymnasiet tillsammans med Ungdomsblåset och Stråkorkestern.

Riksteaterns Länkfestival: Elever ur Kulturskolans teaterinriktning deltog i Länk, i Norrköping. Därefter blev föreställningen utvald att spela sin pjäs på den nationella Länkfestivalen i Stockholm. Länk är en bro mellan skolan, unga amatörteatrar och den professionella teatervärlden. Här skapas möten mellan skola och lokala experter på kulturarrangemang och kulturförmedling och ger grupper möjlighet att spela sin föreställning på sin ort och på en professionell teaterscen.

Regnbågsveckan: För första gången var Kulturskolan mer aktiv i den här viktiga veckan. Dans- och Teatereleverna arbetade

med värdegrundsfrågor och gestaltning för alla elever i alla olika åldrar. Slagverkarna var med i paraden på lördagen och spelade i sambaorkestern. Bildeleverna jobbade med masker med temat ”Vem är du bakom masken” och hade utställning i foajén på Kulturskolan. Foajén pyntades med regnbågsflaggor och annat på samma tema.

Aktivt höstlov: Det här året satsade vi på Halloween. Ett antal lärare från Kulturskolan och elever från teaterinriktningen deltog och pyntade huset med diverse spöklika attribut. Spindelnät och skelett prydde både utsidan och insidan av huset och en spökvandring med diverse uppdrag och gåtor fanns att delta i. Vi räknade till 220 personer som kom och deltog den här kvällen och det blev väldigt lyckat. En av de andra dagarna på höstlovet hade vi ”prova på dans” för mellan och högstadiet. Allt var kostnadsfritt!

Uppföljning av mål och inriktning

I likhet med föregående år har förvaltningen och nämnden arbetat vidare med innovativ integration samt utbildningsnivå. I förvaltningens och nämndens arbete utgör alltjämt barnkonventionen och diskrimineringslagstiftningen en röd tråd. Dimensionen social hållbarhet har än tydligare kommit att utgöra en central del i verksamhetsområdets fokus.

Driftsresultat

Nämnden kan vid årsbokslut konstatera att det ekonomiska utfallet för budgetåret landar på ett underskott om 0,1 mkr.

I de ekonomiska analyser förvaltningen fortlopande genomfört under året går att konstatera att det ekonomiska utfallet kommit att fluktuera relativt kraftigt mellan förvaltningens verksamheter. Detta tillskrivs till stor del nyss nämnda organisatoriska förändringar. Vad gäller verksamhetsspecifikt utfall kan konstateras att simhallen redovisar ett underskott om 1,4 mkr, till stor del som ett resultat av svifterna från covid-19-pandemin. Noterbart är att övriga verksamheter på anläggningssidan levererar nollresultat alternativt försiktiga

överskott, vilket vittnar om en god prognossäkerhet.

Det underskott vi ser på anläggningssidan vägs upp av överskott i övriga verksamhetsdelar, framförallt från allmänskulturstämningen. Biblioteket redovisar för året ett resultat i linje med tilldelad ram.

Investeringar

Förvaltningens organisatoriska förändringar har kommit att innebära svårigheter att genomföra planerade investeringar tillika satsningar.

Nämnden lämnar för budgetåret ett överskott avseende investeringsbudget om 1,1 mkr. Detta tillskrivs uteblivna insatser såsom skatepark, militärbana, upprustning scen i Hätte mfl. Märk väl att förvaltningen fortsatt ser de uteblivna investeringsprojekten som av stor betydelse och vikt.

Vad gäller genomförda investeringar kan nämnas att förvaltningen till trots investerat betydande medel i Hätte-områdets utveckling (0,3 mkr). Därtill har förvaltningen under året kommit att investera i en linjeringsrobot, vilken visat sig vara en god investering både vad gäller kvalitet som lönsamhet.

Biblioteket gjorde under årets senare del en investering i visst möbleman, där tillgänglighetsaspekten var i fokus. Sammantaget genomförde förvaltningen under budgetåret investeringar om 1,8 mkr.

Systematiskt kvalitetsarbete och innovation

I och med den omorganisation förvaltningen kommit att stå inför har också andra mått, verktyg och förhållningssätt avseende systematiskt kvalitetsarbete blivit realitet. Detta innefattar bland annat: tätare samverkan mellan förvaltningens chefer, en annan systematik avseende bland annat verksamheternas olika årshjul, en vilja att öka ledningsgruppens generella ekonomiska kompetens avseende både presumtiva investeringar som åtstramningar, ett utökat HR samarbete, tillskapandet av

kvalitetssäkrande funktioner däribland verksamhetsutvecklare, reviderade ansvarsområden för förvaltningens chefer, i enskilda fall förtydligade uppdragsbeskrivningar etc.

I likhet med tidigare struktur följer förvaltning och nämnd gemensamt upp genomförandet av fattade beslut och kvaliteten i arbetet en gång i kvartalet.

En ofrånkomlig tillika central del i förvaltningens arbete har utgjorts av framtagandet av strategin för social hållbarhet. Detta arbete kom i sin strukturfaser att färdigställas under 2022 för att därefter implementeras under 2023. Märk väl att detta ej är en ensam angelägenhet för kultur och fritidsnämnden eller förvaltningen.

Framtid

Som framgår ovan har Kultur och Fritidsförvaltningen per januari 2023 ett annat utseende än motsvarande tid föregående år. Omfattande chefsbyten samt en ny organisatorisk viljeriktning skapar nya och unika förutsättningar samt möjligheter att vitalisera stora delar av förvaltningens och nämndens arbete. Denna kraft är ej att ta miste på. Oförklarligt är också den utmaning förvaltning samt nämnd står inför i sammanhanget då erfarna medarbetare ersätts med nya.

Under tidigare rubrik redovisades bland annat förvaltningens nya arbetssätt avseende det systematiska kvalitetsarbetet. Dessa förändringar kommer av förklarliga skäl att präglade även 2023 samt efterföljande år. Det finns en erkänd viljeriktning från både nämnd som förvaltning att fläta förvaltningens olika verksamhetsområden tätare varandra och öka förmågan kring samverkan såväl internt som externt.

Kulturskolans tillkomst innebär att den sammanlagda muskelmassan ökar. Både vad gäller antalet medarbetare som kring ekonomi och i förlängningen också förbättrade kvalitativa förutsättningar.

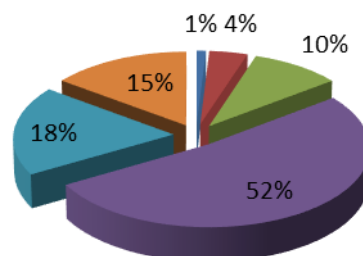
Förvaltningen är redo att ta ett än större ansvar i den samhällsutmaning vi står inför.

Årsredovisning

Bland annat kring våra ungdomars livsvillkor. Här tycker vi oss ha goda utgångspunkter i vår ungdomsverksamhet, men även genom föreningslivets samhällsbildande kraft. Genom att bevaka förvaltningens roll bland annat i SSPF samt i samverkan med andra förvaltningar och

myndigheter, är det vår tydliga vilja att bidra till Tranås bästa. I detta arbete kommer strategin för social hållbarhet samt strategin för tillväxt utgöra goda kompasser.

(Mkr)	Utfall 2022	Utfall 2021
Intäkter	7 935	6 330
Personal kostnader	-19 426	-18 839
Övriga kostnader	-29 867	-28 116
RESULTAT	-41 357	-40 625
Avvikelse föreg år	2%	
Investeringar	-2	-2

- KULTUR & FRITIDSNÄMND
- KULTUR & FRITID
- ADMINISTRATION
- ANLÄGGNING & FRILUFTSLIV
- BIBLIOTEKSAVDELNING
- KULTUR & UNGDOMSAVDELNING

Barn- och utbildningsnämnd

Verksamhetsområde

Barn- och utbildningsnämndens ansvarsområdet är förskola, pedagogisk omsorg, grundskola, särskola, gymnasieskola, vuxenutbildning, kulturskola, elevhälsa och central skoladministration.

Viktiga beslut och händelser under året

Början av 2022 präglades av covid-19 genom stor smittspridning och stora bemanningsproblem inom förskola och skola. Förvaltningen gjorde sitt yttersta för att ge barn och elever en verksamhet att gå till varje dag, men brist på vikarier ledde till en större belastning på kvarvarande personal.

Lokalfrågor har fortsatt vara i fokus och vid årsskiftet 2024/25 beräknas en ny förskola stå klar som ersättning för Kungsparkens förskola. Under året har det arbetats med lokalprogram för Granelundsskolan och Junkaremålsskolan F-6 samt särskola och i november göts bottenplatta och det första spadtaget togs för Junkaremålsskolan F-6. Lokalfrågor har varit högaktuella även på Hubbarpsskolan under sommaren. I slutet av juni togs beslut om att inte börja höstterminen i befintliga lokaler utan hitta alternativa lösningar. Efter en intensiv period med bland annat planering av skolskjutsar, skolmat, tillstånd av olika slag kunde Hubbarpsskolan börja höstterminen på tre enheter: Wigenshuset, Fröfallsskolan och Gripenbergs skola. Renoveringsarbeten pågick under hösten och vecka 44 kunde återflytten till Hubbarpsskolan genomföras och undervisning återigen pågå i de ordinarie lokalerna. Parallellt med detta har arbetet med att ta fram ett lokalprogram inför eventuell nybyggnation pågått, i enlighet med lokalutredningen, och lokalprogrammet färdigställdes vecka 44.

Rekrytering av ny verksamhetschef för grundskolan har slutförts och i samband med höstterminsstart började ny verksamhetschef då tidigare verksamhetschef gått över till deltidsanställning med ansvar för skolbyggnationer.

Utvecklingslärare för kommande treårsperiod är utsedda, med tydligt fokus på prioriterade områden, kvalitetsarbete och att vara rektors stöd i skolornas utvecklingsarbete.

Kvalitetsarbetet, som tidigare varit i planeringsfasen, har under hösten omsatts i praktiken. Syftet med arbetet är att stödja rektorer och biträdande rektor i arbetet att förbättra analysarbetet, följa upp resultat och hålla kursen i förbättringsarbetet. Nämnden har fått en första delrapport (kunskaper, utveckling och lärande) i november. Förvaltningen fortsätter också SKR:s utvecklingsarbete *Fullföljd utbildning*. Projektet syftar till att få fler elever som fullföljer sin utbildning genom högre närvaro.

Förvaltningen arbetar också med utformningen av framtidens gymnasieskola. Det har tidigare gjorts utredningar kring tänkbart samarbete med kommuner i västra Östergötland och på Höglandet. Arbeta pågår med att knyta tänkbara samarbetskommuner till Tranås kommun då riksdagen fattat beslut kring minst två samverkanskommuner.

Kulturskolans verksamhet har under hösten flyttats från Barn- och utbildningsnämnden till Kultur- och fritidsnämnden och fullföljts budgetmässigt i samband med årsskiftet. Syftet med förändringen är att renodla Barn- och utbildningsförvaltningens verksamhet till skollags- och läroplansstyrd verksamhet.

Uppföljning av mål och inriktning

Utbildning av hög kvalitet bidrar till enskilda individers utveckling men också att till att stärka kommunens konkurrenskraft och ge förutsättningar för att skapa utveckling och välutbildad arbetskraft. Tranås kommun behöver arbeta med att höja andelen individer med eftergymnasiala studier och därmed höja utbildningsnivån. Detta förutsätter god kvalitet inom förskola och grundskola som i sin tur ger behörighet till gymnasium och senare eftergymnasiala studier.

Ett led i den höjda kvaliteten är att kunna erbjuda grundskolor med likvärdig utbildning i

ändamålsenliga och permanenta lokaler. Likvärdigheten innebär också en likvärdig utbildning både mellan skolor men även mellan klasser på samma enhet. Det handlar också om att kunna bibehålla en hög kvalitet inom förskolan.

Det tidigare nämnda förbättringsarbetet inom systematiskt kvalitetsarbete fortsätter och utvecklingsområden har identifierats utifrån kvalitetsrapporter och arbete på Strategidagar. En förvaltningsövergripande struktur har arbetats fram och under läsåret ligger fokus på tre uppföljningsområden, med utgångspunkt från styrdokument som skollagen och läroplaner. SKR-projektet Fullföljd utbildning bidrar också till att synliggöra utvecklingsbehov i syfte att höja verksamhetens kvalitet.

Arbetet fortsätter med att bibehålla och stärka Holavedsgymnasiet som en attraktiv gymnasieskola inte bara för kommunens egna elever utan även för elever från våra grannkommuner.

Regeringen har givit skolmyndigheterna i uppdrag att ta fram ett nationellt kvalitetssystem för hela skolväsendet med förslag till nationella målsättningar, delmål och indikatorer för att utveckla framgångsfaktorer för effektiv skolutveckling. Flera nya kontor ska inrättas i landet för att åstadkomma större spridning och regional närvaro när det gäller skolmyndigheter. Detta kommer på längre sikt stödja verksamhetens kvalitetsutveckling.

Driftsresultat

Resultatet för 2022 blev 488,4 mkr för barn- och utbildningsnämnden. Tilldelad budget för året var 500,8 mkr. Detta innebär att nämnden redovisar ett överskott på 12,5 mkr.

Orsaken till överskottet beror till stor del på de extra medel staten tilldelat under året kopplade till covid-19, (ersättning för sjuklönekostnader samt den så kallade Skolmiljarden), samt ökad tilldelning av riktade statsbidrag.

Förvaltningen har de senaste åren bedrivit ett arbete för att öka den ekonomiska medvetenheten hos chefer och rektorer. Detta har resulterat i en stor kostnadsmedvetenhet och ett

stort fokus på budgetföljsamhet i hela organisationen. Alla verksamhetsgrenar uppvisar ett positivt resultat för 2022.

Förskola och pedagogisk omsorg

Förskola och pedagogisk omsorg redovisar ett överskott på 4,4 mkr.

Statistik har de senaste åren visat att förskolan i Tranås är dyr jämfört med andra kommuner. Inför 2022 sänktes därför budgetramen med målet att också sänka kostnaderna. Under året har ett effektiviseringsarbete genomförts på förskolorna som har medfört lägre kostnader, och förskolorna redovisar endast ett litet underskott.

Överskottet beror istället på större tilldelning av statsbidrag, ökade barnomsorgsintäkter, ökade intäkter för interkommunal ersättning samt att antal inskrivna barn varit mycket lägre än budgeterat.

Grundskola och fritidshem

Grundskola och fritidshem redovisar totalt sett ett överskott på 2,7 mkr.

Grundskolan samt grundsärskolan uppvisar ett positivt resultat för 2022. Överskottet beror på större tilldelning av statsbidrag, dels stöd med anledning av covid-19, och dels ökade riktade statsbidrag. De ökade intäkterna har inte genererat ökade kostnader i motsvarande grad.

Fritidshemmen har gått med ett mindre underskott, delvis beroende på ökade livsmedels- och måltidskostnader.

Gymnasieskolan

Gymnasieskolan redovisar ett överskott på 1,8 mkr.

Överskott kan delvis hänföras till ökade statsbidrag. Personalkostnader och kostnader för skolmåltider har varit lägre än budgeterat, men å andra sidan har kostnad för interkommunal ersättning, kostnader för läromedel och andra inköp varit högre än budgeterat.

Kulturskolan

Kulturskolan redovisar ett överskott på 0,3 mkr.

Kulturskolan övergick 2022-09-01 organisatoriskt till kultur- och fritidsförvaltningen, men ekonomiskt har verksamheten funnits kvar inom barn- och utbildningsförvaltningen hela året.

Överskottet beror på lägre personalkostnader och lägre omkostnader är budgeterat.

Investeringar

Årets investeringar har uppgått till 8,5 mkr. Investeringarna har till största delen bestått av IT-utrustning. Under året har bl.a. personaldatorer samt elevdatorer både på högstadiet och gymnasiet bytts ut. Utöver det kan nämnas inköp av elevskåp samt en byggställning till gymnasiet, förbättring av utemiljö på en av förskolorna samt inköp av skolmöbler till grundskolan.

Systematiskt kvalitetsarbete och innovation

Arbetet med att förbättra och stärka det systematiska kvalitetsarbetet omsätts nu i praktiken i verksamheterna och är en del av årshjulet under läsåret 22/23. Målet är stärka analys- och uppföljningsarbetet och skapa ett tydligare förvaltningsövergripande kvalitetsarbete. De utsedda utvecklingslärartjänsterna knyter an till skolornas identifierade utvecklingsområden.

Framtid

Utbildning av hög kvalitet bidrar till enskilda individers utveckling, möjlighet till egen försörjning men också till att stärka kommunens konkurrenskraft och ge förutsättningar för fortsatt utveckling. För att höja andelen individer med eftergymnasiala studier och bidra till

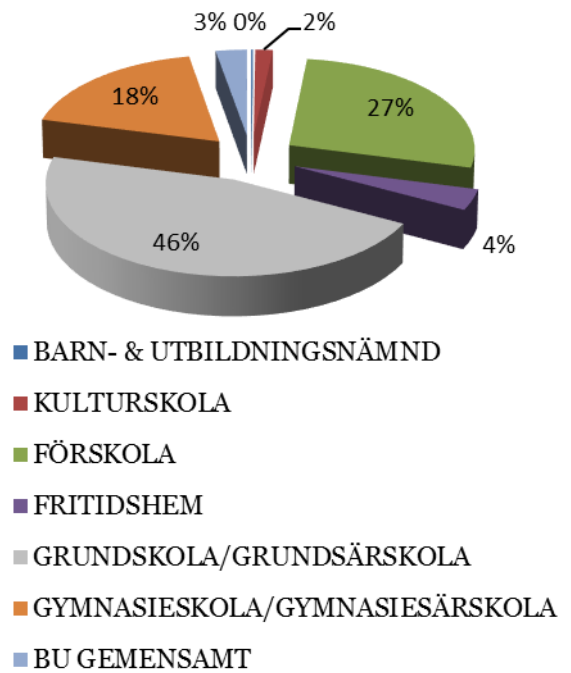
höjd utbildningsnivå krävs god kvalitet inom förskola och grundskola som i sin tur ger behörighet till gymnasium och eftergymnasiala studier. Gymnasieutredningen rymmer både möjligheter och hot kopplat till dimensionering av gymnasieskolan och förväntningar på samverkan mellan kommuner.

Skolverkets lärarprognos 2021 som utgår från 2020-års lärarsituation och sträcker sig fram till år 2035 visar att det kommer att vara fortsatt brist på behöriga lärare och förskollärare fram till 2035 och cirka 12 000 nytexaminerade lärare och förskollärare väntas saknas år 2035. Till skillnad mot tidigare prognoser väntas det totala behovet av lärare att minska något och beror på en lägre skattning av antalet barn och unga upp till 18 år framöver. Även om behovet väntas minska något behöver ett stort antal lärare rekryteras för att ersätta lärare som går i pension, främst förskollärare, lärare grundskolan åk 7-9 och gymnasielärare. Behovet av lärare är så stort att det inte enbart räcker med att utbilda fler. För att klara behovet behövs många åtgärder som t.ex. vidareutbildning av obehöriga lärare och att fånga upp personer med annan grundutbildning, andra yrkesgrupper som kompletterar lärarna.

Oro i omvärlden skapar osäkerhet kring dimensionering av verksamheten och utmaningar kring integration är stora. Då skolan till viss del finansieras av statsbidrag finns oro kring de förändringar av bidragen som regelbundet sker.

Årsredovisning

(Mkr)	Utfall 2022	Utfall 2021
Intäkter	103 131	97 950
Personal kostnader	-374 035	-371 268
Övriga kostnader	-217 479	-206 356
RESULTAT	-488 383	-479 674
Avvikelse föreg år	2%	
Investeringar	-8	-5

Socialnämnd

Verksamhetsområde

Socialnämnden ska tillhandahålla socialtjänst till Tranås kommuns medborgare genom följande verksamheter: Barn- och ungdomsvård, familjerätt och familjerådgivning, insatser till personer med funktionsnedsättning, tillstånd och tillsyn av alkohol- och tobaksförsäljning, vård för vuxna med missbruksproblem, vård och omsorg om äldre samt övriga insatser till vuxna. Socialnämnden är också ansvarig för att tillhandahålla hälso- och sjukvård i hemmet.

Viktiga beslut och händelser under året

År 2022 inleddes med en extremt hög belastning på verksamheterna på grund av covid-19. Resten av året har varit den första perioden på flera år som inte präglats av pandemin. Smitta har kontinuerligt uppstått i verksamheterna, men rutiner och arbetsätt har nu varit så etablerade att smittspridning kunnat hanteras inom en normalt fungerande organisation.

Socialnämndens myndighetsutövning, framför allt den som hanterar barn- och ungdomsärenden, har varit allvarligt belastad under året. Flera olika orsaker, både historiska och uppkomna under året, har sammanfallit i en "perfekt storm" som påverkat arbetsmiljö och personaltillgång negativt. En lösning har varit att anlita ett stort antal konsulter, vilket medfört en kraftigt ökad kostnad för verksamheten.

Funktionshindersomsorgen Stöd och omsorg har sett en markant verksamhetsökning under året, bland annat till följd av att flera privata utförare av personlig assistans har överlämnat sina uppdrag till kommunen och till följd av ett par individärenden som krävt extra resurser.

Utvecklings- och förändringsarbete har pågått inom alla socialnämndens verksamheter, särskilda framsteg har skett inom hemtjänsten samt hälso- och sjukvården där åtgärder har vidtagits som förbättrat både arbetsmiljö och samverkan.

Alla socialnämndens verksamheter har haft stora svårigheter att rekrytera personal, både till vakanta tillsvidareanställningar och till semestervikariat. Detta har medfört en högre belastning på tillgänglig personal.

Under året har ett fokuserat arbete inletts för att omforma förvaltningen till en heltidsorganisation. Detta i enlighet med nationella överenskommelser, som en del i att tackla förändrad lagstiftning avseende lagen om anställningsskydd och som en del i att säkra kompetensförsörjningen i framtiden.

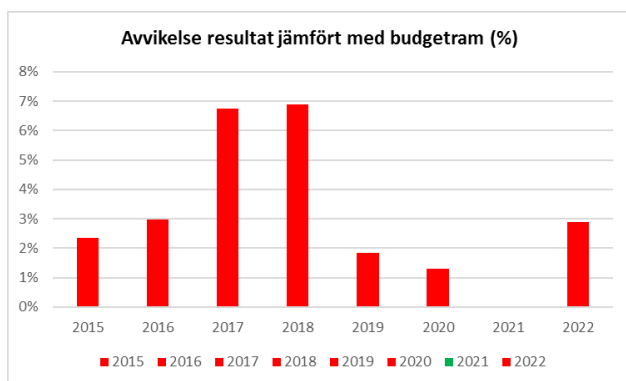
Uppföljning av mål och inriktning Socialnämndens styrning för fler 30-50 åringar i arbete

Under 2022 har socialnämnden haft som inriktning att styra verksamheten för fler 30-50-åringar i arbete genom att 1) säkerställa en kostnadseffektiv verksamhet, 2) genom att prioritera kompetensförsörjning. Socialnämnden har under 2022 påbörjat ett fokuserat kompetensförsörjningsarbete, primärt genom omställning till en heltidsorganisation. Socialnämnden har särskilt följt upp den ekonomiska utvecklingen för sin myndighetsutövande verksamhet inom individ- och familjeomsorgen. Vissa delar har visat sig inte vara kostnadseffektiv, exempelvis har verksamheten under året behövt anlita ett stort antal konsulter för individutredningar vilket har medfört en mycket hög kostnad. En plan har upprättats för hur verksamheten ska klara sig utan konsulter.

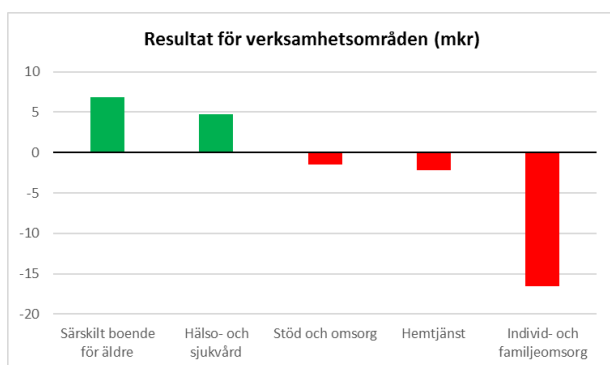
Driftsresultat

Den tilldelade budgetramen för socialnämnden var 468,9 mkr. Resultatet blev 482,4 mkr vilket innebar ett underskott på 13,5 mkr. Avvikelsen innebar att budgetramen överskreds med 2,9 %.

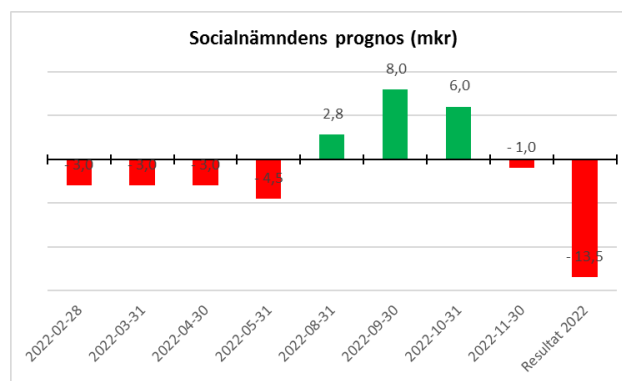
Årsredovisning

Sammanfattning av resultatet är att socialnämndens individ- och familjeomsorg har kostat mer än budgeterat. Orsakerna till detta är främst större behov av placeringar av barn, unga och vuxna än planerat och mycket höga konsultkostnader till följd av hög personalomsättning och rekryteringsvårigheter. Äldreomsorgen och den kommunala hälso- och sjukvården har lämnat överskott och funktionshinderomsorgen har lämnat ett mindre underskott.

Sammanfattning av prognossäkerheten under året är att den har varit god i de flesta verksamheter men brustit allvarligt avseende individ- och familjeomsorgen. Det är dessa brister som enahanda förklarar den markanta förändringen mellan de sista månadernas prognoser och socialnämndens slutliga resultat.

Hemtjänst

Hemtjänsten har redovisat ett underskott på minus 2,2 mkr. Den kommunala egenregin har upplevt svårigheter att planera bemanningen lika snabbt och flexibelt som hemtjänstbehoven har förändrats. Behovet har kunnat ändras fort både upp och ner, men bemanningsplaneringen är inte lika enkel, vilket har lett till en viss ineffektivitet eller eftersläpning i bemanningsplaneringen. Flera verksamheter har haft hög eller mycket hög sjukfrånvaro. Underskottet kan också förklaras av omställningskostnader för den kommunala egenregin i takt med att den privata utföraren THS Hemtjänst kontinuerligt har ökat sin andel av hemtjänstverksamheten i kommunen.

Den ekonomiska kontrollen och prognostiseringen har varit god och förbättrats jämfört med föregående år.

Hälso- och sjukvård

Hälso- och sjukvården har redovisat ett överskott med 4,7 mkr. Överskottet har uppkommit på grund av vakanta tjänster och riktade statsbidrag.

Den ekonomiska kontrollen har förbättrats under året. Det nyligen påtagna ansvaret för Bemanningseenheten har medfört ett ekonomiskt utvecklingsarbete under året för att få en korrekt bild av verksamhetens kostnader. Prognosen har förändrats linjärt under året, vilket tyder på att prognostiseringen kan bli bättre.

Individ- och familjeomsorg

Individ- och familjeomsorgen har redovisat ett underskott på minus 16,5 mkr. Underskottet

är helt och hållet knutet till de två myndighetsutövande verksamheterna. De två utförarverksamheterna, Familjeverksamheten och Vuxen-teamets öppenvård, har redovisat budget i balans. Sammantaget beror det stora underskottet på att placeringar av barn, unga och vuxna har blivit fler och mer kostsamma än vad som var budgeterat. Hög personalomsättning och stora rekryteringssvårigheter av både chefer och socionomer, har medfört mycket höga konsultkostnader med 9,6 mkr, d.v.s. 8,1 mkr högre än budgeterat.

Den ekonomiska kontrollen och prognostiseringen har brustit. Förvaltningen har, med facit i hand, inte givit socialnämnden tillförlitliga prognoser vilket allvarligt försvårat nämndens möjligheter att besluta om adekvata åtgärder för att komma tillrätta med den ekonomiska obalansen. Att den ekonomiska kontrollen och prognostiseringen har brustit är ett resultat av flera samverkande faktorer, en ”perfekt storm”, men kan enklast sammanfattas med hög personalomsättning som lett till en bristande kontinuitet i ledningsarbetet.

Stöd och omsorg

Funktionshinderomsorgen Stöd och omsorg har redovisat ett underskott med minus 1,5 mkr. Underskottet beror främst på att behov av insatser har ökat under året, på ökade personalkostnader till följd av bemannings- och rekryteringssvårigheter (övertidskostnader) samt på grund av några enskilda individärenden som har varit extra kostsamma.

Den ekonomiska kontrollen och prognostiseringen har varit god och har blivit bättre jämfört med år 2021 sedan en intern budgeteringsförändring av personlig assistans genomfördes.

Särskilt boende

Särskilt boende har redovisat ett överskott med 6,8 mkr. Socialnämnden bedriver en av de mest kostnadseffektiva verksamheterna i Sverige avseende särskilt boende till äldre. Under året har det under långa perioder funnits många lediga lägenheter, framför allt på

Råsvägen, vilket minskat storleken på fakturorna från den privata utföraren Ansvar och Omsorg. Inom den kommunala egenregin har man bedrivit en mycket effektiv bemanningsplanering som minskat behovet av vikarier. Riktade statsbidrag och sjuklöneersättning har bidragit till det goda resultatet.

Den ekonomiska kontrollen och prognostiseringen har varit mycket god.

Riktade statsbidrag

Under året har socialnämnden erhållit ett stort antal riktade statsbidrag. Det gemensamma för alla dessa bidrag är att de är behäftade med villkor för hur medlen får nyttjas och där socialnämnden kan krävas på återbetalning om bidragen inte nyttjats korrekt. Bidragen har därför till största del nyttjats för förbättringsåtgärder avseende arbetsmiljö och kvalitet i verksamheterna. Socialnämnden har fördelat andel av de flesta bidragen till de två upphandlade utförarna inom äldreomsorgen THS Hemtjänst och Ansvar och Omsorg.

- Säkerställa en god vård och omsorg om äldre personer = 9,3 mkr
- Främja ett hållbart arbetsliv inom vård och omsorg = 6,5 mkr
- Äldreomsorgslyftet = 3,9 mkr
- Ersättning för sjuklönekostnader = 2,5 mkr
- Motverka ensamhet bland äldre = 1,4 mkr
- Habiliteringsersättning = 0,9 mkr
- Subventioner av familjehemsplaceringar = 0,8 mkr
- Äldreomsorg – teknik, kvalitet och effektivitet = 0,4 mkr
- Utvecklingsmedel för arbete mot våld i nära relationer = 0,3 mkr

Ersättningen för sjuklönekostnader har förbättrat socialnämndens resultat med 2,5 mkr.

Investeringar

Socialnämnden hade en investeringsram på 3,8 mkr. Utfallet blev 2,3 mkr vilket innebär ett överskott på 1,5 mkr vid årets slut. Orsaken till överskottet var att vissa planerade investeringar kunde finansieras genom statsbidrag och att vissa investeringar i den nya gruppboenden Bryggan inte kunde genomföras under

året. Kvarvarande investeringsram för Bryggan, 0,2 mkr, kommer att flyttas till investeringsbudgeten för år 2023.

Systematiskt kvalitetsarbete och innovation

Enligt Socialstyrelsens riktlinjer om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (SOSFS 2011:19) ska socialnämnden bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete.

Socialförvaltningen har under året arbetat med följande kvalitetsprocesser:

- Avvikelsehantering
- Egenkontroller
- Processer och rutiner
- Riskanalyser
- Samverkan
- Värdegrundsarbete

Under året har förvaltningen fortsatt implementeringen av verksamhetssystemet Combine, vilket är en viktig knutpunkt i socialnämndens möjlighet till att bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete.

Socialnämnden har följt upp privata utförare THS Hemtjänst samt Ansvar och Omsorg i enlighet med en fastställd uppföljningsplan. Slutsatsen av förvaltningens uppföljning har visat att båda utförarna har bedrivit god vård och omsorg i enlighet med de avtal som Tranås kommun har med parterna.

Framtid

Det är flera stora förändringar på gång i samhället och i lagstiftningen, som kommer att ha en mycket stor påverkan på socialnämnden och på Tranås kommun.

Den sannolikt största utmaningen har demografiska orsaker. I takt med välfärdssamhällets utveckling under 1900-talet har födelsetal sjunkit samtidigt som människor lever allt längre. Konsekvensen har blivit att andelen människor i arbetsför ålder har minskat i befolkningen samtidigt som andelen äldre har ökat. Relativt sett ska alltså färre människor försörja fler. Denna demografiska förändring har varit kontinuerlig de senaste decennierna, men nu börjar den märkas i verkligheten och

inte bara i statistiska analyser. För socialnämnden märks den genom svårighet att rekrytera personal både till ordinarie anställningar och till semestervikariat samtidigt som behov av socialtjänst samt hälso- och sjukvård hela tiden ökar. Denna kompetensförsörjningsutmaning kan sannolikt bara delvis lösas genom att nämnden vidtar förbättringsåtgärder gällande arbetsmiljö och arbetsvillkor för att både behålla och locka kompetens. I slutändan är utmaningen en ren tillgångsproblematisering: Det kommer inte finnas tillräckligt många personer i Sverige som kan ta anställning oavsett hur goda arbetsplatser som erbjuds. Därför måste sannolikt också arbetssätt men också lagar och föreskrifter förändras så att de människor som finns tillgängliga för arbete kan göra mer utan att bli fler.

Nära sammankopplat med denna kompetensförsörjningsutmaning är heltidsresan, förändringar i lagen om anställningsskydd (LAS) och förändringar avseende dygnsvila vid schemaläggning. Socialnämnden behöver ställa om sin verksamhet till att vara en heltidsorganisation. Heltidsresan är både en omställning i syfte att öka jämställdheten men också i syfte att bidra till att lösa kompetensförsörjningsutmaningen. Förändringar i LAS innebär att socialnämnden i mycket lägre grad än tidigare kan nyttja timvikarier. Från oktober 2023 måste medarbetarna ha 11 timmars vila (ej arbetstid) varje dygn vid schemaläggning, vilket kommer kräva stora schemalägningsförändringar inom verksamheterna.

Socialnämnden ser att behov av socialtjänst och hälso- och sjukvård ökar och förändras generellt i verksamheten. Särskilt märks ökade och förändrade behov hos barn och unga samt inom hälso- och sjukvård. Exempelvis har fler äldre komplexa sjukdomar, d.v.s. flera samtidiga sjukvårdsbehov som kräver mer avancerad vård.

Parallellt med dessa ökade och förändrade behov genomförs en omställning i Sverige av framför allt hälso- och sjukvården inom ramen för vad som kallas ”omställning till en god och nära vård”. Sammanfattningsvis kan sägas att

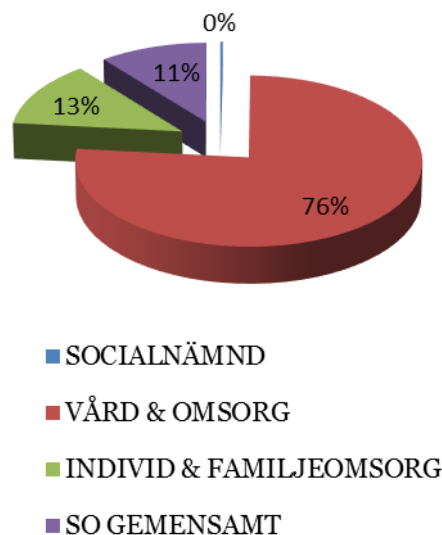
god och nära vård innebär att vård ska ske mer personcentrerat utifrån individens individuella och sociala förutsättningar och mindre utifrån verksamheternas organisation och förutsättningar. Vård ska också vara mer förebyggande och hälsofrämjande och mindre reaktiv. I praktiken innebär omställningen att den kommunala primärvården, som socialnämnden ansvarar för, behöver samverka ännu mer och ännu bättre med Regionens primärvård och specialistvård. I socialnämndens verksamheter har omställningen konkret märkts genom att allt mer vård och allt mer avancerad vård har överförs till den kommunala primärvården samtidigt som resurserna inte har ökat i samma takt.

Flera förändringar i lagstiftning håller på att genomföras. Socialtjänstlagen kommer att förändras sannolikt med ett ökat krav på förebyggande arbete. Till detta kan det komma en kompletterande äldreomsorgslag. Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade

(LSS) kommer att förändras vad gäller insatsen personlig assistans. Under 2023 träder också nya krav avseende insatser i skyddat boende i kraft. Med stor sannolikhet kommer också stora förändringar av lagstiftningen gällande missbruksvården att träda i kraft om några år, förändringar som i så fall kommer att överföra mer ansvar till regionerna. Detta kommer att förändra socialnämndens myndighetsutövning och verkställande av öppenvård för missbruk.

Socialnämnden har, genom att kommunfullmäktiges beslut om budgetram för nämnden för åren 2023-2025 är lägre än socialnämndens prognosticerade kostnader, fått i uppdrag att genomföra kostnadssänkande åtgärder inom sina verksamheter. Utifrån en bedömning av att stora delar av socialnämndens verksamheter är kostnadseffektiva, kommer besparingar att innebära en utmaning vad gäller dess förmåga att verkställa sitt ansvar inom ramarna för lagstiftningens krav, exempelvis på kvalitet och arbetsmiljö i verksamheten.

(Mkr)	Utfall 2022	Utfall 2021
Intäkter	109 804	95 903
Personal kostnader	-353 891	-341 186
Övriga kostnader	-238 321	-204 240
RESULTAT	-482 408	-449 524
Avvikelse föreg år	7%	
Investeringar	-2	-4

Tranås Stadshus AB

Verksamhetsområden

Tranås Stadshus AB är ett helägt dotterbolag till Tranås kommun och syftet är att äga och förvalta aktier och värdepapper. Tranås Stadshus AB har två dotterbolag; Tranås Energi AB och AB Tranås-bostäder. Tranås Stadshus AB har från och med 2015 en bolagsstyrelse som utgörs av kommunstyrelsens arbetsutskott.

Viktiga händelser under året

Under 2014 såldes dotterbolaget Tranås Industri-fastigheter AB med befintlig fastighet Skytteln 19 (Sommenforum).

En miljöutredning startades under slutet av 2014 för att undersöka eventuellt behov av sanering av befintlig mark på fastigheten Skytteln 19. Kostnaderna har totalt uppgått till 7,0 mkr och har belas-

tat Tranås Stadshus AB. Under 2020 har Länsstyrelsen ställt ytterligare krav på utredningar vilka har slutförts under 2021. Inga ytterligare kostnader förväntas.

Under 2022 fick dotterbolaget AB Tranås-bostäder 13 mkr i aktieägartillskott.

Driftsresultat

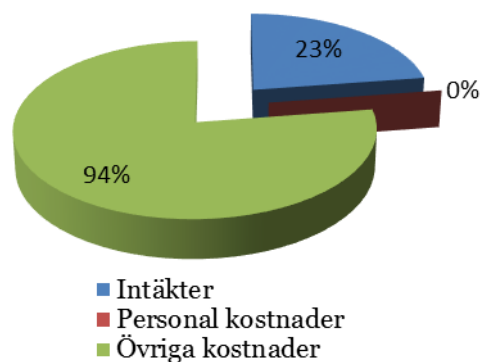
Bolagets resultat visar en förlust på -4,1 mkr efter finansnetto. Budgeterat resultat för helåret 2022 är en förlust om -4,6 mkr.

För verksamhetsåret 2022 har kommunfullmäktige beslutat om anteciperad utdelning på 10 mkr till ägaren Tranås kommun, vilken genomförs efter årsstämman 2023.

Budgeterade kostnader i bolaget avser ränteintäkter, räntekostnader samt administrativa kostnader.

Tranås stadshus AB

(Mkr)	Utfall 2022	Utfall 2021
Intäkter	1 690	507
Personal kostnader	0	0
Övriga kostnader	-5 773	-4 170
RESULTAT	-4 083	-3 663
Avvikelse föreg år	11%	

Tranås Energi AB

Verksamhetsområde

Elhandel, Elnät, Kraftvärme, Fibernät, Vattenkraft, Energitjänster

Viktiga beslut och händelser under året

Investeringen i ny ugn i den äldre av bolagets två kraftvärmepannor slutfördes under vintern. Under året har vidare en reinvestering i ny 130/40 kV station med kringutrustning i Stoeryd genomförts. Utbyggnad av fiber i de två återstående mindre områdena i den sista etappen avseende fiber till landsbygden har slutförts, vilket innebär att det nu i princip är 100% täckning i Tranås kommun. Reinvesteringen i ny turbin- och generator i Visskvarns vattenkraftstation har slutfördes under mars månad och stationen är nu åter i drift. Planering för ytterligare en andelsägd solcellspark pågår, där vissa kvarstående frågor kring tänkt placering måste lösas innan nästa steg innefattande projektering och försäljning av andelar mm kan tas. Under året har också de första stegen tagits kopplat till den framtagna åtgärdsplanen avseende vatten- och fiskevård i Svartån.

Målsättning för verksamhetens kvalitet

Inom ramen för bolagets kvalitets- och miljöledningssystem, ISO 9001 respektive ISO 14001 finns kvalitets- och miljömål med tillhörande handlingsplaner.

Bolagets styrning mot inriktning mot tillväxt

Utifrån mål och inriktning bidrar bolagets verksamhet i sig och på det sätt den bedrivs till att Tranås ska vara en attraktiv kommun att bo och verka i. Särskilt kan noteras att tillgängligheten till säker och snabb uppkoppling via fiber i princip är 100 % liksom att det klimat- och miljöarbete som bolaget bedriver som förutom minskade koldioxidutsläpp också handlar om naturvård och biologisk mångfald bidrar till en attraktiv boendemiljö.

Resultat efter finansnetto

Resultatet ligger mycket över budget. Det under året mycket höga eller i perioder extremt höga elpriset har haft en betydande positiv resultatpåverkan avseende bolagets egen elproduktion. Detta mycket höga elpris, de kraftiga svängningarna och turbulensen på elmarknaden har dock samtidigt medfört ett betydande negativt genomslag avseende volym- och profiltrisken i elhandelsverksamheten som därför redovisar en förlust och därmed ett resultat betydligt lägre än budget. Det har också under vintern samt även i oktober varit varmare än normalt vilket gör att främst fjärrvärmeaffären gör ett något sämre resultat än beräknat. Påverkbara intäkter och kostnader ligger dock i fas med eller bättre än budgeterat, undantaget kostnaden för egen driftel samt avseende vissa insatsvaror där den höga inflationen har medfört betydande prisökningar.

Investeringar

Bruttoinvesteringarna har uppgått till 98,4 mkr, vilket är enligt plan. De större investeringarna under året är ugnbytet i kraftvärmeverket, bytet av turbin och generator i Visskvarns vattenkraftstation samt den nya 130/40 kV stationen i Stoeryd. Därutöver löpande reinvesteringar i produktions- och distributionsanläggningar.

Systematiskt kvalitetsarbete och innovation

Systematiskt kvalitetsarbete bedrivs inom ramen för bolagets kvalitets- och miljöcertifiering, ISO 9001 respektive ISO 14001. Bolaget bedriver en aktiv omvärldsspaning via branschorganisationer men också i egen regi för att snabbt fånga upp och eventuellt implementera nya innovativa och kostnadseffektiva tekniska lösningar inom bolagets produktion och distribution av energi liksom inom fibernäts-verksamheten. Därutöver har bolaget stort fokus på digital affärsutveckling där digitaliserad kundkommunikation och automatiserade kundprocesser är prioriterat.

Framtida utmaningar

Vid en branschjämförelse med jämförbara bolag står sig Tranås Energi relativt väl vad gäller ekonomiska nyckeltal, har konkurrenskraftiga priser och mycket höga värden i genomförd kundundersökning.

Bolaget har också ett starkt varumärke med en tydligare miljöprofil än flertalet andra energibolag.

Bolagets insatser för miljöanpassad vattenkraft och biologisk mångfald får fortsatt stor nationell uppmärksamhet och genererar en tillväxt vad gäller antal nya elhandelskunder.

Bolaget planerar för ytterligare en andelsägd solcellspark då intresset är fortsatt stort för denna variant av egen elproduktion bland bolagets kunder.

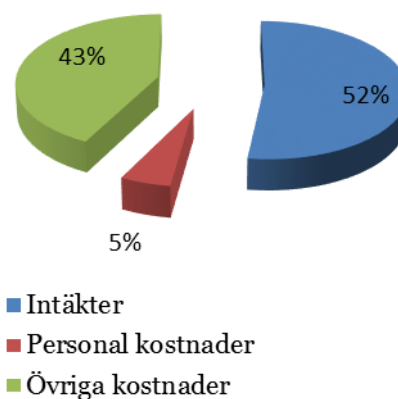
En stor utmaning framöver är vilka krav som kommer ställas på och därmed vilka investeringar som ska prioriteras i elnätet med avseende på ökad intermittent elproduktion, främst i form av mikroproduktion, men också med avseende på framtida energilagring liksom krav på ökad kapacitet till följd av att en

allt större del av fordonsflottan kommer utgöras av elfordon.

Ytterligare en utmaning är utvecklingen på elmarknaden med volatila elpriser och turbulens och då främst kopplat till den volym- och profiltrisk som finns i elhandelsverksamheten. Dessa risker kommer dock successivt minska och helt fasas ut då de fastprisavtal som riskerna är knutna till i princip inte säljs längre på marknaden. Tranås Energi kommer i likhet med branschen i övrigt ersätta dessa avtal med en ny modell där det finns ett fast säkrat pris för en viss volym i botten men där avvikelser och därmed risker men även möjligheter överförs till kund. Ny avtalsform gentemot företag är lanserad och till privatpersoner kommer en ny modell lanseras under första kvartalet 2023.

Vätgasen som en väsentlig del i framtidens energiförsörjning har på senare tid seglat upp som en allt viktigare fråga på det nationella planet och bolaget utreder dess roll också lokalt i Tranås.

Tranås Energi (Mkr)	Utfall 2022	Utfall 2021
Intäkter	412 482	318 245
Personal kostnader	-41 561	-34 031
Övriga kostnader	-335 932	-258 977
RESULTAT	34 989	25 237
Avvikelse föreg år	39%	
Investeringar	-98,4	-72,7

AB Tranås bostäder

Verksamhetsområde

Bolaget har till föremål för sin verksamhet att inom Tranås kommun äga, förvärva, avyttra, bebygga och förvalta fastigheter omfattande bostäder, kommunala verksamhetslokaler, kommersiella lokaler och industrilokaler. På uppdrag ska bolaget förvalta kommunala fastigheter. Bolagets verksamhet kan därtill omfatta uppförande av småhus till försäljning. AB Tranås bostäder är ett helägt dotterbolag till Tranås Stadshus AB.

Viktiga beslut och händelser under året

Inledningen av 2022 präglades till stor del av covid-19-pandemin både i omvärlden och i verksamheten. Restriktionerna, som höll i sig fram till kvartal två, påverkade verksamheten vad gäller öppettider, arbetssätt och bemanning, och det var också en hel del sjukfrånvaro bland personalen under första halvåret. Trots det har en god service kunnat upprätthållas till våra kunder.

Personalomsättning inom driftgrupperna påverkade organisationen och sex nya medarbetare rekryterades under året, såväl fastighets-skötare som fastighetstekniker.

En NKI-undersökning (nöjd kund-index) genomfördes under våren med en relativt hög svarsfrekvens både i beståndet bostäder och lokaler. Resultatet visade att hyresgästerna har blivit mer nöjda med servicen, bostäderna och områdena runt omkring. Även tryggheten har ökat och ligger över branschsnittets betyg. Högst betyg vad gäller trygghet får grannsamverkan, trygga trapphus, säkerhet mot inbrott i lägenheten och belysning på gården/nära huset.

I februari fattade kommunfullmäktige beslut om att ge AB Tranås bostäder uppdraget att uppföra en ny skolbyggnad inom fastigheten Kvarteret Grusåsen 3 (Junkaremålsskolan). Skolan är en tvåparallellig F-6-skola samt skola för elever med särskilda behov.

I enlighet med kommunens tillväxtstrategi har kommunfullmäktige beslutat om ett nytt ägar-direktiv för bolaget. Beslutet innebär en väsentlig förändring i erbjudandet av olika ägan-deformer, där bolaget framöver kommer att bygga och sälja ägarlägenheter och villalikhande hus. Under året har en överenskommelse nåtts med Tranås kommun avseende reglering av nedlagda projekteringskostnader för Arena Tranås samt utbyggnad av Holvedsgymnasiet. Enligt uppgörelsen hanterar AB Tranås bostäder kostnaden i egen räkning men kompenseras soliditetsmässigt med ett ovillkorat aktieägartillskott från ägaren.

Uppföljning av mål och inriktning Innovativ integration, Utbildningsnivå, Kommunikationer, Infrastruktur och Företagsklimat

Stor vikt läggs vid sammansättningen av hyresgäster i en fastighet/trapphus för att främja boendetrivseln. Tillsammans med HGF och Kultur och fritid ska projekt läxhjälp startas (framskjutet på grund av covid-19-pandemin).

Efter de förutsättningar AB Tranås bostäder har erbjuds goda lärmiljöer både för förskola och skola. Planerat underhåll och god dialog med Barn- och utbildningsförvaltningen prioriteras. Lokalplanering såväl centralt som strategiskt och operativt mellan Tranås bostäder och kommunala förvaltningar bidrar till goda planeringsförutsättningar.

Anpassning av LOU-upphandlingar sker för att få fler lokala företag att lämna anbud.

Bolagets vision i Affärsplanen uttrycker: AB Tranås bostäder - En aktiv part i utvecklingen av Tranås, en attraktiv plats att leva, bo och verka i. I vårt fokusområde *kunder* har bolaget de senaste åren arbetat aktivt med kommunikationsstrategin, vilken brutits ned till marknadsplan med tillhörande aktiviteter.

Det är ett tydligt fokus på att marknadsföra Tranås och i första hand mot målgruppen 30-50-åringar i arbete.

Driftsresultat

Bolaget redovisar för år 2022 ett resultat efter finansiella poster på cirka -20,1 mkr och -19,7 mkr för koncernen. Detta är cirka 30 mkr lägre än budgeterad resultatnivå.

Intäkter uppgår till cirka 178 mkr för året, vilket är i nivå med budget. I analysen av bolagets kostnader finns såväl positiva som negativa avvikelser gentemot budget. Bland de negativa avvikelserna noteras förstudiekostnaderna för Arena Tranås med 23,3 mkr samt nedskrivning av del av fastigheten Vitsippan 17 med anledning av beslut om rivning av Kungsparkens förskola. Bolaget har även haft högre kostnader för underhåll och felavhjälpanande åtgärder jämfört med budget såväl på grund av kostnadsökningar på marknaden som hantering av uppkomna inomhusmiljöproblem i flera fastigheter. Även räntekostnaderna är högre än budgeterat på grund av marknadens räntehöjningar i högre takt än budgeterat. Bland kostnaderna som har ett lägre utfall än budget noteras främst taxekostnader, där löpande optimeringsarbete och energiprojekt är faktorer som påverkar positivt samt personalkostnader som påverkats av personalförändringar samt framskjutna utbildningsinsatser utifrån pandempåverkan. Sammantaget förklarar dessa faktorer de skillnader i kostnadsmassan som resulterat i utfallet jämfört med budgeterad nivå.

Investeringar

Under året har många projekt genomförts. Bland de som färdigställts finns det andra LSS-boendet vid Junkaremålens Strand som stod klart under hösten. Projektutfall cirka 26,7 mkr inkl moms (budget 30 mkr). Projektet med tillgänglighetsanpassning och dränering vid Stadshuset har färdigställts, liksom

de större inomhusmiljöprojekten på Hubbarpsskolan samt Ängarydsskolan som påbörjades under föregående år.

Systematiskt kvalitetsarbete och innovation

Via ägardirektivet har AB Tranåsbestäder ett tydligt uppdrag att arbeta med hållbarhet. Bolaget är även certifierat enligt standarden FR2000 och tillsammans med verksamhetsledningssystemet bildar dessa byggstenar riktningen för verksamhetens kvalitetsarbete. Bolaget arbetar efter riktlinjer för kvalitet, miljö, arbetsmiljö, kompetens och socialt ansvarstagande. Utifrån dessa delar skapas ramen för verksamheten. Verksamhetsledningssystemet är den röda tråden i bolagets arbetssätt som binder samman riktlinjer med rutiner och processer i det dagliga arbetet och med koppling till värdegrunden. Utifrån detta arbetar verksamheten mot uppställda mål i affärsplanen och i enlighet med ägardirektivet. Kvalitet inkluderas i samtliga led och processer och genom detta kan bolaget arbeta med ständiga såväl externt gentemot hyresgästen som internt för bolaget.

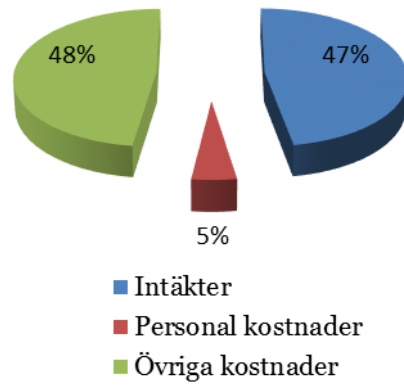
Framtid

De närmaste åren kommer AB Tranåsbestäder ändra fokus från en förvaltande fas till en expansiv fas, både inom området kommunala verksamhetslokaler och bostadsutveckling. Samtidigt måste utveckling ske av det befintliga fastighetsbeståndet avseende tekniska system samt en ökad trygghet för hyresgästerna. Tillsammans med Tranås Kommun finns framtida stora utmaningar med att hitta byggbar mark för en fortsatt utveckling av Tranås. Tranåsbestäder fortsätter arbeta med ständiga förbättringar för att klara ägarens uppdrag och fortsätta erbjuda kvalitativa lokaler och bostäder. Rum för mer liv helt enkelt.

Årsredovisning

Tranås bostäder

(Mkr)	Utfall 2022	Utfall 2021
Intäkter	176 450	168 456
Personal kostnader	-17 310	-18 750
Övriga kostnader	-178 391	-138 706
RESULTAT	-19 251	11 000
Avvikelse föreg år	-275%	
Investeringar	-70,3	-93,0

Östanå Parken AB

Östanå Parken AB är ett helägt bolag av Tranås kommun. Bolaget bedriver ingen verksamhet utan äger endast parkmark. Bolaget har till föremål för sin verksamhet att äga, utveckla och förvalta Östanåparken och därmed förenlig verksamhet.

Östanå Parken AB:s bolagsstyrelse utgörs av kommunstyrelsens arbetsutskott.

Bolaget med marktillgång förvärvades år 2014. De investeringar som utförs i parken sker i Tranås kommuns regi och målet är att skapa en attraktiv park som ska vara tillgänglig för alla målgrupper. Kommunen har tagit fram ett planprogram utefter medborgardialog.

Under åren 2014-2022 har kommunen investerat i Östanåparken till en kostnad av 5,5 mkr. Investeringarna består av röjning, planteringar, iordningsställande av promenadvägar, belysning, utegym, naturlekplats, frisbee-golfbana, skyltar med mera.

Sommaren 2016 invigdes gång- och cykelbron (5,2 mkr) som förbinder Östanåparken med Östra vägen.

2017 erhöles LONA-bidrag från Naturvårdverket för att genomföra naturinventering.

Ytterligare LONA-bidrag beviljades 2019 för upprättande av naturskola.

Under 2020 beviljades LONA-bidrag till skyltar om naturvärden och orienteringskarta samt en naturstig (sagostig) för barn.

Arbetet med naturskola, naturstig och skyltar färdigställdes under 2021. I juni hölls en invigning där landshövding Helena Jonsson närvarade.

Under 2022 uppfördes en toalett i parken.

För tillfället finns inga nya projekt eller investeringar planerade för Östanåparken utan fokus ligger på drift och underhåll.

Tranås United AB

Ansvarsområden

Tranås United AB har uppdraget för

- Marknadsföring och kommunikation
- Näringsliv
- Turism och medborgarkontor.

Enligt ägardirektivet är Tranås Uniteds (TU) övergripande målsättning att bolaget ska arbeta för en positiv befolkningstillväxt i Tranås kommun så att kommunens övergripande mål om minst 25 000 invånare kan uppnås år 2040. TU ska främja detta mål genom att arbeta för att Tranås näringsliv ska växa och utvecklas.

Viktiga händelser under året

Under året har ett omfattande arbete bedrivits inom området etableringar där kontakt hållits med en rad olika aktörer för att se på möjligheter för nyetableringar inom kommunen. Bolaget har genom näringslivschef, affärsutvecklare och övriga medarbetare besökt ett stort antal företag i kommunen för att ta tillvara företagens intressen samt kartlägga behoven inom näringslivet. Inventering och identifiering av industri och tomtmark har genomförts tillsammans med utvecklingsavdelningen samt externa mark och fastighetsägare.

En rad olika arrangemang för att främja och stärka handel och besöksnäring har genomförts och planerats inom olika projektgrupper.

Bolaget har under året haft ett stort fokus på att hantera effekterna av oron i omvärlden kopplat till kriget i Ukraina samt en sjunkande konjunktur med alla dess utmaningar. Omfattande arbete och resurser har lagts på åtgärder för att supporta näringslivet samt kommunikation och information till kommuninvånarna.

Internt har bolaget fortsatt arbetet med nya och omarbetade arrangemang och nätverksmöten. Det kan dock konstateras att näringslivet i stort samt handel och besöksnäring trots utmaningar står sig väl jämfört med många andra kommuner. Detta avspeglar sig i att Tranås även under 2022 placerar sig inom topp 20 vilket är ett av de viktigaste målen för

bolagets verksamhet då vi hamnar på plats 18 av Sveriges samtliga kommuner i Svenskt Näringslivs årliga näringslivsranking.

Arbetet har under året varit omfattande inom kommunikationsteamet som förutom löpande kommunikationsuppdrag arbetat med ett antal pågående projekt och processer. Några exempel på dessa är -Kampanj inriktning för tillväxt med platsvarumärkesarbete, marknadsföring, event och kampanjupplägg. Skyltar vid Tranås tätorter, digitala skyltar utmed riksväg 32, analys för nytt E-tjänstverktyg samt fortsatt utveckling av webbportalen för www.tranas.se.

Bolagets VD har aktivt medverkat i arbetet med att ta fram -Program för inriktning tillväxt där 14 punkter för Tranås utveckling har tagits fram kopplat till den rapport -Analysstöd till handlingsplan Inriktning för tillväxt som analysföretaget Kairos Future tagit fram.

Fokus i detta arbete ligger i att skapa attraktionskraft för 30-50 åringar i arbete och därmed attrahera nya kommuninvånare.

Uppföljning av mål och inriktning

Övergripande verksamhetsmål är att aktivt medverka till att Tranås kommun växer till 25.000 invånare 2040. Aktiviteter sker genom:

- Marknadsföring av Tranås som bostads och etableringsort för företag.
- Marknadsföring av Tranås som turist och besöksort.
- Tillskapande av projekt, arrangemang och evenemang med syfte att utveckla näringsliv och handel.

Driftsresultat

Ägarna för bolaget har i ägardirektivet inte angett någon procentuell avkastning. Bolaget ska säkerställa maximal verkningsgrad på det av ägarna insatta kapitalet och finansiering samt öka självfinansieringsgraden vilket effektuerats med en slimmad organisation. Finansiering från Tranås kommun har under året uppgått till 6 mkr vilket utgjort budgetram för bolaget. I denna finansiering ingår kostnad för

de uppdrag bolaget utför åt Tranås kommun gällande:

- Marknads och kommunikationsavdelning
- Näringslivsarbete och näringslivsutveckling
- Turistbyrå med turism och destinationsutveckling
- Tranås Direkt medborgarkontor.

Investeringar

Bolaget har inte genomfört några egna interna investeringar under året.

Systematiskt kvalitetsarbete och innovation

Bolaget har i sin strategi definierat horisontella prioriteringar inom verksamheten vilka är, hållbarhet, digitalisering och samverkan. Fokus inom dessa områden genomsyrar det dagliga arbetet i aktiva val och genom de möten som hålls med nya entreprenörer och samarbetspartners.

Omvärldsanalys och framtid

Bolagets vision är att Tranås ska vara Sveriges attraktivaste plats för tillväxt och utveckling.

Tranås kommun har en stor potential genom sitt geografiska läge. Med samordning för

kommunikation, marknadsföring och aktiviteter samt utveckling av näringslivet i samarbete med olika näringslivsaktörer och organisationer skapar vi goda förutsättningar för utveckling och tillväxt.

Vi står givetvis inför utmaningar både vad det gäller digitalisering och hållbar omställning inom alla områden och näringsgrenar där kommunikationer, logistik, kompetensförsörjning och trygghetsfrågor är viktiga fokusområden.

Vi konstaterar dock att Tranås kommun som helhet och med dess företag och verksamheter trots allt står sig starkt och har en positiv framtidstro. Att arbetslösheten under året sjunkit till den lägsta nivån på över 10 år är ett kvitto på detta. Detaljhandeln är fortsatt stark i jämförelse med många andra kommuner, turister och besökare fortsätter komma både till Tranås kommun och hela regionen, vilket främjar service- och besöksnäringen.

Bolaget ser positivt på framtiden och det finns goda förutsättningar för det fortsatta tillväxtarbetet.

Revisionsberättelse
Revisorerna i Tranås kommun

www.tranas.se